

DEPOSIT PROTECTION FUND

**DEPOSIT PROTECTION
FUND
ANNUAL REPORT 2023**

Podgorica, May 2024

LIST OF ABBREVIATIONS

a.d.	joint stock company
CBCG	Central Bank of Montenegro
d.o.o.	limited liability company
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development
EFDI	<i>European Forum of Deposit Insurers</i>
IADI	<i>International Association of Deposit Insurers</i>
EU	<i>European Union</i>
FSAP	<i>Financial Sector Assessment Program</i>
Fund	<i>Deposit Protection Fund</i>
Methodology	<i>Methodology for calculating the risk-based premium of individual credit institutions</i>
MB	<i>Managing Board</i>
Law	<i>Deposit Protection Law</i>
Directive 2014/49/EU	<i>Directive 2014/49/EU of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on deposit-guarantee schemes</i>
Directive 2014/59/EU	<i>Directive 2014/59/EU of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014 establishing a framework for the recovery and resolution of credit institutions and investment firms</i>

TABLE OF CONTENT

LIST OF ABBREVIATIONS.....	2
INTRODUCTORY REMARKS.....	4
BASIC INFORMATION ON DEPOSIT INSURANCE.....	7
1.1. Deposit Protection Fund.....	8
1.2. Harmonization of the legislative and institutional framework with the EU acquis in the field of deposit insurance system.....	10
1.3. Members of the Deposit Protection Fund	11
2.LEVEL AND STRUCTURE OF INDIVIDUAL DEPOSIT CATEGORIES	12
2.1 Total deposits	13
2.2 Deposits by persons not entitled to the guaranteed deposit payout.....	14
2.3 Deposits by persons entitled to the guaranteed deposit payout.....	16
2.4 Guaranteed deposits.....	19
3.EXPOSURE OF THE FUND TO CREDIT INSTITUTIONS.....	25
4. ACTIVITIES OF THE FUND IN 2023	29
4.1. General remarks.....	30
4.1.1. Methodology for calculating the risk-based premium of individual credit institutions	30
4.1.2. Activities on the implementation of the project “Strengthening asset and investment management of the Fund”	32
4.1.3. Information on payout of the remaining amount of guaranteed deposits to Invest bank depositors Montenegro under bankruptcy and Atlas bank under bankruptcy	33
4.1.4. Stress testing of software for guaranteed deposit payout using real time data	34
4.1.5. Public opinion research on perception of the Fund’s work.....	35
4.1.6. Fulfilment of obligations under the stand-by arrangement with the EBRD.....	36
4.1.7. Activities in the working group for Montenegro’s accession to the EU within Chapter 9 - Financial services.....	36
4.2. Litigation	36
4.3. Investment activities in 2023.....	36
4.4. Normative and legal activities	38
4.5. Human resources and training.....	39
4.6. International cooperation.....	40
4.7. Fund objectives and tasks in 2024.....	42
4.8. Events after the reporting period.....	43
5.FINANCIAL OPERATIONS OF THE FUND IN 2023	45
5.1 Statement of financial performance as at 31/12/2023	46
5.1.1 Total revenues of the Fund	46
5.1.2 Expenditure of the Fund.....	48
5.2. Statement of financial position	50
5.3. Statement of changes in capital	51
ANNEX: INCOME AND EXPENDITURE IN 2022 AND 2023 AND THE PLAN FOR 2023 AND 2024	51
EXTERNAL AUDITOR REPORT	

Introductory remarks

Introductory remarks

In 2023, the Deposit Protection Fund continued to perform the activities it was tasked with under the legal mandate, i.e. to perform the function of the pay-box by enabling a further uninterrupted flow of compensation of the remaining amount of guaranteed deposits and thus contributing to the preservation of the entire banking sector and financial stability.

Despite global circumstances and turbulences induced by various unfavourable geopolitical developments, the banking system in Montenegro remained resilient and stable so there was no need for the deployment of the Fund's resources in 2023.

The current trends in the financial system of Montenegro are assessed as positive, which implies positive trends of the banking sector parameters at the aggregate level, which was also confirmed by the International Monetary Fund which noted, during their visit in February 2024, that the banking system was healthy and stable.

Financial stability indicators in the entire system are high in view of ample liquidity, these primarily being the indicators of capital adequacy, liquidity and profitability of credit institutions, whereas non-performing loans continued to decline despite the cancellation of the support measures aimed at mitigating the consequences of the COVID-19 epidemic and a gradual application of stricter standards for assets classification. A strong recovery of the economy after COVID-19 and large inflows of non-resident deposits during 2022 and the continuation of uptrend of deposits during the reporting year resulted in a high level of total deposits at the end of 2023.

Deposits in credit institutions amounted to 5,483 million euros as at end-December 2023, showing the year-over-year increase of 4.84%. In the structure of total deposits, 90.88% were deposits of persons entitled to guaranteed deposit payout, and the remainder 9.12% were deposits of persons not entitled to guaranteed deposit payout.

All categories of deposits recorded the year-over-year increase in the reporting year. Deposits of persons entitled to guaranteed deposit payout rose 3.51%, while guaranteed deposits rose 11.75%.

In 2023, the Fund calculated and collected the risk-based premium from credit institutions in the amount of 21,020,000 euros.

Also, the Fund continued with the payouts of guaranteed deposits for two banks - Invest Bank Montenegro AD Podgorica and Atlas Bank AD Podgorica who were subject to bankruptcy proceedings in 2019.

To wit, depositors were compensated 234,807 euros worth of guaranteed deposits in the reporting year. At the end of the year, the outstanding amount was 7,098,476 euros or 6.30% of the total amount of guaranteed deposits of both banks.

On the other hand, funds recovered from the bankruptcy estate during the reporting

period reached 10.5 million euros (as at 31/12/2023. total funds recovered from the bankruptcy estate amounted to 80.5 million euros or 71.39%).

In order to ensure greater security of deposits in credit institutions, i.e. the stability of the entire financial system, the Fund concluded a stand-by arrangement with the EBRD in the amount of 50 million euros (July 2020). This arrangement allows the Fund to use the aforesaid funds for the payout of guaranteed deposits of a bankrupt credit institution for a period of 5 years from the date of signing the arrangement, with the repayment period of 7 years. When own funds currently available to the Fund are taken into account, it can be concluded that there is a high degree of certainty that the Fund can fulfil its basic task.

In accordance with the Agreement on the execution of international payment transactions of the Fund and receipt of the Fund's deposit, signed between the Central Bank of Montenegro and the Fund, and the Decision of the Fund's Management Board on the investment of the Fund's assets in 2023, the Fund has significantly strengthened its liquid assets.

Financial operations of the Fund were also successful in 2023 and reflect the responsible management of all Fund assets. To wit, all key balance sheet positions recorded growth and assets quality also improved compared to the previous year. The external auditor report stated that the financial statements fairly and accurately present the financial position of the Fund as at 31 December 2023, operating results and cash flows, in accordance with the International Accounting Standards.

The key challenges for the Fund in 2024 will be activities within its legal jurisdiction aimed at preserving the overall financial stability of the system despite the challenges of still present negative influences coming from global international markets, which largely shape the macroeconomic environment in Montenegro.

* * *

This Annual Report consists of five parts.

*The **first part** gives an overview of the basic features of the deposit guarantee scheme and the assessment of compliance with the EU *acquis communautaire* in the field of deposit insurance, which is very important given the connection of the Montenegrin economy with international economic and financial flows.*

*The **second part** discusses trends and shares of individual deposit categories.*

*The **third part** presents the Fund's exposure to credit institutions and potential future compensations of guaranteed deposits presented as the coverage ratio.*

*The **fourth part** of the report discusses the Fund's activities.*

*The **fifth part** gives an overview of the Fund's financial operations. The Fund's financial indicators and planned activities for 2024 clearly show stability of the Fund's operation.*

BASIC INFORMATION ON DEPOSIT INSURANCE

1

1. DEPOSIT INSURANCE

1.1. Deposit Protection Fund

The Deposit Protection Fund was set up under the Deposit Protection Law (OGRM 40/2003) and it started operating on 18 November 2004 when it was entered into the registry of the Statistical Office of Montenegro. Deposit Protection Law (OGM 44/10, 40/11 and 47/15) provided for a further alignment with the Directive 2014/49/EU (increasing the level of insured deposits from 5,000 euros to 50,000 euros, as well as the shortening of the deadline for the compensation of guaranteed deposits from 90 to 15 working days), as well as the separation of governance and managerial functions of the Fund to the Managing Board and the Director General, respectively. Deposit Protection Law (OGM 72/19) was further aligned with the Directive 2014/49/EU on deposit guarantee schemes and Directive 2014/59/EU on recovery and resolution of credit institutions and investment firms. The level of protection that was increased to 100,000 euros, the deadline for compensation of guaranteed deposits was shortened to 7 working days, a temporary high balance was introduced, as was the obligation to conduct stress testing of the deposit protection system, including the possibility of participating in financing the resolution of credit institutions in order to prevent the occurrence of a protected event, and charging risk-based premiums to credit institutions.

The main activity of the Fund is to protect deposits in credit institutions and it is obliged to compensate guaranteed deposits in the case of a protected event occurrence, as prescribed by the Law. A protected event occurs on the day of passing a decision on initiating bankruptcy proceedings against a credit institution or a decision on unavailability of deposits. Credit institutions licensed by the CBCG are obliged to pay the deposit guarantee premium under the conditions and in the manner specified in the Law. The deposit insurance scheme comprises of deposits placed with a credit institution before or as at the protected event date. Starting from 1 January 2013, the Fund paid out guaranteed deposits up to the amount of 50,000 euros per depositor, regardless of the number and amount of money that depositor has with a credit institution. With the 2019 Deposit Insurance Law (OGM 72/19), the level of protection was raised to the amount of 100,000 euros, provided that until Montenegro's accession to the EU, the Fund will compensate guaranteed deposits up to the amount of 50,000 euros per depositor, regardless on the number and amount of money that depositor holds with a credit institution.

The Fund's bodies are the Managing Board and the Director General.

Mission

The safety of deposits in credit institutions and efficient and expedient payout of guaranteed deposits in a case of a protected event occurrence in any of the credit institutions in Montenegro.

Vision

A stable financial system based on confidence, safety, and protection of depositors.

Objectives

The main objectives of the Fund are improved confidence of depositors in the Montenegrin banking system and the protection of depositors against loss in case of protected event occurrence. The Fund attains the aforesaid objectives with clearly defined obligations towards depositors, the promotion of public confidence in the deposit guarantee scheme, and the providing of funds for the protection of guaranteed deposits.

Governance and management

The Fund is governed by a five-member Managing Board (MB). The members are appointed by the President of Montenegro, provided that one member is nominated by the Ministry of Finance, one member is nominated by the Central Bank, one member by the Association of Montenegrin Banks, one member by the Chamber of Economy, and one member is nominated by the President of Montenegro. In accordance with the Law, the MB's meetings are held at least once every three months.

In addition to the powers specified in the Law, the Fund's By-Law specifies that the MB adopts internal general acts, considers the implementation of activities, discusses quarterly reports on the movement of deposits, considers annual and semi-annual reports on the investment of funds, decides on the acquisition of immovable property, determines the way of cooperation with government authorities, organisations, and other institutions in Montenegro, defines the manner of cooperation with international financial institutions, organisations and deposit insurance schemes, decides on the transfer of certain powers to the Director General of the Fund, and performs other tasks stipulated by the Law and the By-Law

The Managing Board's composition as at 31/12/2023:

- Mr. Vesko Lekić, Director of the CBCG Vault, the Chairman;
- Mr. Dejan Vujačić, Director of the CBCG Supervision Department, a Member;
- Ms. Branislava Božović, Ministry of Finance, a Member;
- Mr. Darko Radunović, Association of Montenegrin Banks and Financial Institutions, a Member;
- Mr. Vlastimir Golubović, President of the Chamber of Economy of Montenegro, a Member;

During the reporting year, the MB held 11 (eleven) meetings.

The seat of the Fund is in Podgorica, Miljana Vukova bb .

Web address: www.fzdcg.org, e-mail: fzd@fzdcg.org

1.2. Harmonization of the legislative and institutional framework with the EU acquis in the field of deposit insurance system

In the process of EU accession, Montenegro has undertaken the obligation, inter alia, to harmonize its financial legislation with the Directive 2014/49/EU and Directive 2014/59/EU. This alignment was done by adopting a legislative package at end-2019, i.e. the Law on Credit Institutions, Law on Resolution of Credit Institutions, Deposit Protection Law, and Amendments to the Bank Bankruptcy and Liquidation Law.

The Deposit Insurance Law and the Law Amending the Bank Bankruptcy and Liquidation Law entered into force in early 2020, while the Law on Credit Institutions and the Law on Resolution of Credit Institutions entered into force in early 2022.

The harmonisation of the Montenegrin deposit protection system with Directive 2014/49/EU and Directive 2014/59/EU consists of the following:

- Risk-based premium calculation for individual credit institutions that started as of 1 January 2021;
- Deadline for payout commencement shortened to 7 working days;
- Expanded scope of guaranteed deposit - temporarily high balance introduced;
- The Fund is granted greater autonomy, responsibility and independence through the following activities:
 - testing the resilience of the deposit protection system to stress;
 - possibility of participating in the resolution of credit institutions with a view to preventing a protected event occurrence.

The new Law is also aligned with the Core Principles for Effective Deposit Insurance Systems issued by the International Association of Deposit Insurance Systems (IADI), which are applied by the WB and the IMF in the process of assessing compliance and meeting the recommendations of the joint FSAP missions.

1.3. Deposit Protection Fund members

In the Montenegrin financial system, which includes credit institutions, microcredit financial institutions, insurance companies, leasing companies, and other financial institutions, banking sector has the prevailing role. There were 11 (eleven) credit institutions operating in the country in the reporting year, of which non-residents held majority equity in nine of them.

As at 31 December 2023, deposits in all credit institutions were insured under the Montenegrin deposit insurance system, in accordance with the Law.

As at end-2023, total deposits in credit institutions amounted to 5,483 million euros, which represents the annual increase of 253.3 million euros or 4.84%. Total deposits grew at the monthly average of 0.40% during the reporting year, as compared to 2.02% in 2022.

The prevailing share in total deposits, from the aspect of deposit protection, was of eligible retail and wholesale deposits, which amounted to 4,984 million euros or 90.88% of total deposits. Thus, the remainder 9.12% were ineligible deposits.

Retail deposits accounted for 50.54% and wholesale deposits made up 40.34% of total deposits at the end of the reporting period. At the annual level, retail deposits rose at the rate of 5.32%, while wholesale deposits increased by 24.33%.

Over the years, non-residents have become an increasingly important segment in total deposits although their share dropped from 25.2% in 2022 to 24.9% in 2023.

In the structure of protected deposits at end-2023, residents' deposits made up 72.98% and the remaining 27.02% were deposits by non-residents.

LEVEL AND STRUCTURE OF INDIVIDUAL DEPOSIT CATEGORIES

2

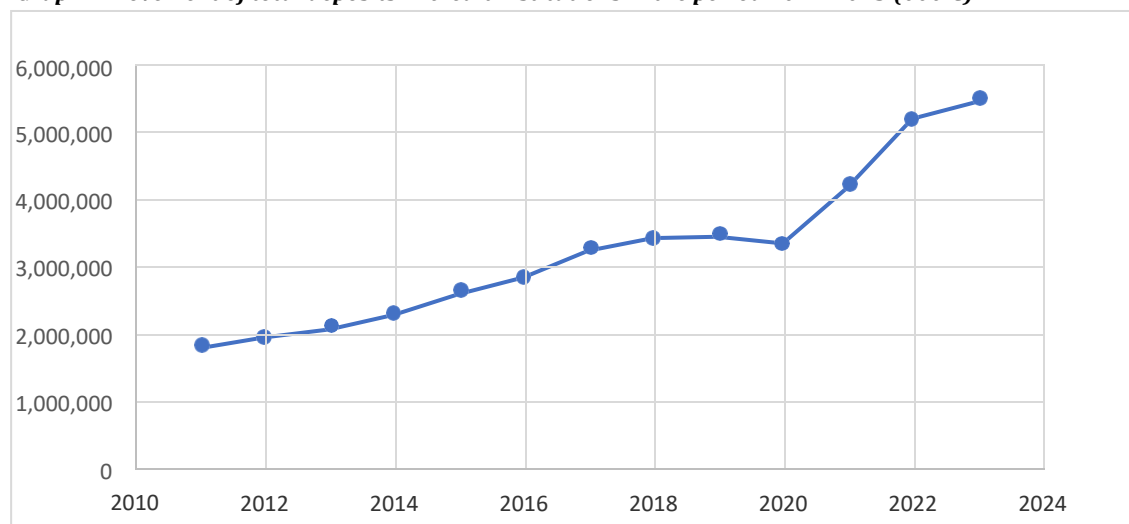
2. LEVEL AND STRUCTURE OF INDIVIDUAL DEPOSIT CATEGORIES

2.1 TOTAL DEPOSITS

Total deposits in credit institutions amounted to **5,483,493,989 euros** as at 31 December 2023, whereas at end-2022 they stood at 5,230,195,527 euros, which is the year-over-year growth of 253.3 million euros or 4.84%.

Graph 1 shows the trending of total deposits over the period 2011 - 2023.

Graph 1 Movement of total deposits in credit institutions in the period 2011-2023 (000 €)

*Source: monthly reports of credit institutions

The movement of total deposits with credit institutions was uneven during the reporting year, as shown by quarters (a 0.71% decline in Q1; a 1.59% increase in Q2, a 4.88% growth% in Q3, and a 0.90% decrease in Q4).

Table 1 Total deposits in 2023, by quarters (000 €)

	31/ 12/ 2022	31/ 03/ 2023	30/ 06/ 2023	30/ 09/ 2023	31/ 12/ 2023
TOTAL DEPOSITS	5,230,196	5,193,164	5,275,889	5,533,322	5,483,494

*Source: monthly reports of credit institutions

The biggest depositors of eligible deposits in credit institutions were households and corporates.

The share of household deposits amounted to 2.79 billion euros or 50.54% of total deposits as at 31 December 2023, making this sector the most significant depositor in the Montenegrin banking system. The number of retail depositors reached 713,967 at end-2023, which is 90.30% of all depositors.

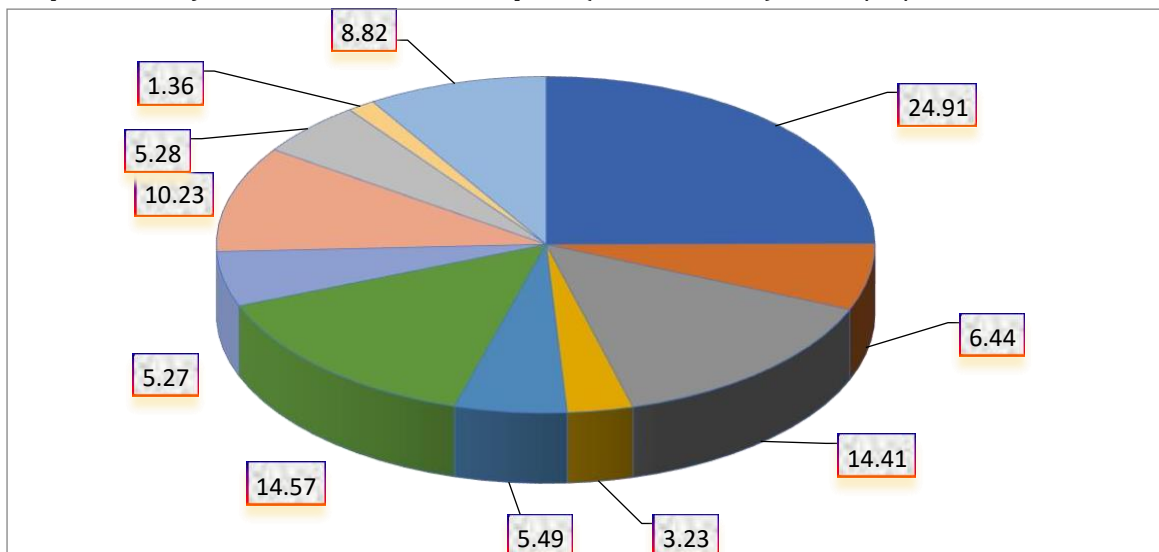
Wholesale deposits accounted for 40.34% of total deposits in the system,

reaching 2.19 billion euros. The number of corporate depositors totalled 73,971 or 9.36% of the total number of depositors (0.34% of total depositors held ineligible deposits).

The total number of depositor reached 790,628 or 2.08% more than at end-2022 (774,482).

The shares of individual credit institutions in total deposit portfolio at end-2023 is shown in Graph 2.

Graph 2 Shares of credit institutions in total deposits (5,483,493,989 €) as at 31/12/2023

**Source: monthly reports of credit institutions*

From the once extremely concentrated market and the dominant role of the three largest banks, the situation today is visibly different and the market of credit institutions is getting closer to the definition of a competitive market (at the end of 2008, two credit institutions with the largest amounts of deposits had accounted for 60.33% of the deposit portfolio of the banking sector, while this share of stood at 39.48% at end-2023).

The percentage share of credit institutions in total deposits was almost the same as at end-2022.

2.2 Deposits by persons not entitled to the guaranteed deposit payout

Deposits by persons not entitled to the guaranteed deposit payout in line with Article 6 paragraph 2 points 1 to 19 of the Law are presented in Table 2 (data as at end-quarters).

The 2023 quarterly data point to uptrends in deposits in Q1, Q3, and Q4 (of 3.87%, 17.81%, and 0.89%, respectively), and a decline in Q2 (of 2.69%), Ineligible deposits rose 84.1 million euros or 20.20% compared to 2022. The number of

depositors not entitled to the guaranteed deposit payout amounted to 2,690, which is 0.98% more than in the previous year (2,664).

Table 2 Deposits by persons not entitled to the guaranteed deposit payout (000 €)

	31/12/2022	31/ 03/ 2023	30/ 06/ 2023	30/ 09/ 2023	31/ 12/ 2023
Deposits of persons not entitled to payout	415,847	431,929	420,327	495,436	499,864
TOTAL DEPOSITS	5,230,196	5,193,164	5,275,889	5,533,322	5,483,494
% share in total deposits	7.95	8.32	7.97	8.95	9.12

**Source: monthly reports of credit institutions*

This category of deposits accounted for 9.12% of total deposits as at 31/12/2023. Their share in total deposits increased compared to end-2-22 when it stood at 7.95%.

Deposits by government entities and organisations accounted for the main share of depositors not entitled to the guaranteed deposit payout (58.25%). The share of deposits by investment funds and investment fund management companies amounted to 15.80%.

The share of deposits by financial institutions made up 6.27%, whereas deposits by legal persons engaged in insurance business accounted for 3.33%, and deposits by legal persons with either direct or indirect participation in capital or voting rights of 10% or more in the relevant credit institution made up 6.05%.

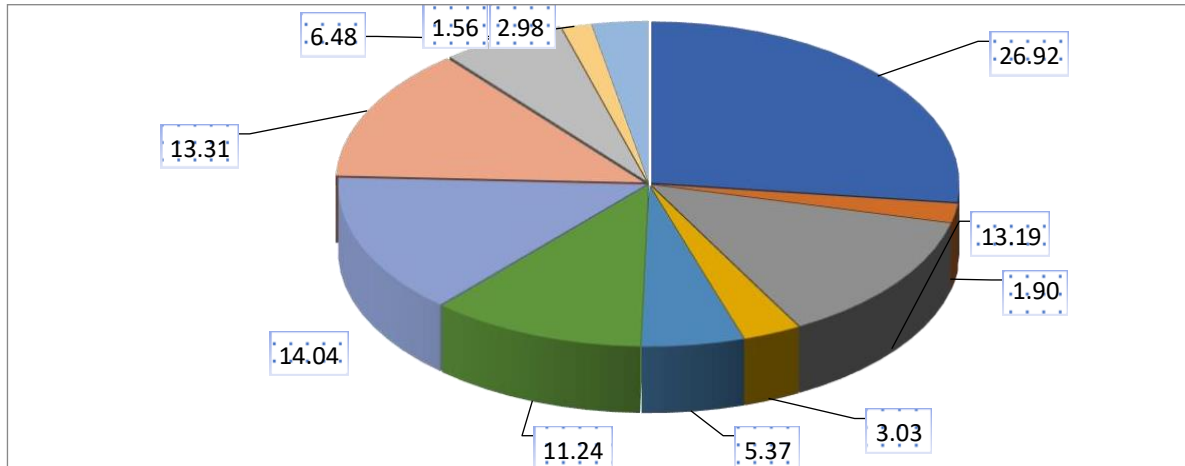
The year-over-year percentage increase of deposits by persons not entitled to the guaranteed deposit payout of 20.20% or 84.1 million euros in nominal terms is largely the result of the following changes:

- deposits by government entities and organisations and municipal or other forms of local self-government organisations (an increase of 21.43% or 51.4 million euros);
- the share of deposits by investment funds and investment fund management companies (an increase of 105.33% or 40.3 million euros);
- deposits by investment companies, in accordance with the Law (an increase of 60.58% or 5.5 million euros);
- deposits by legal persons engaged in insurance and reinsurance activities (a decrease of 20.92% or 4.4 million euros);
- deposits by mandatory health, pensions and social insurance (a decrease of 48.54% or 4.9 million euros);
- deposits by persons who are members of managerial bodies and/or standing bodies of credit institution`s managerial bodies (a decrease of 99.60% or 3.8 million euros).

Other categories of deposits by persons not entitled to the guaranteed deposit payout experienced no significant changes at the end of the reporting year as compared to the previous year.

Graph 3

Deposits by persons not entitled to the guaranteed deposit payout by individual credit institutions as at 31/12/2023

*Source: monthly reports of credit institutions

The movement of deposits by depositors not entitled to the guaranteed deposit payout has no direct impact on the deposit protection scheme but it is necessary to track their trends from the aspect of the ratio of total deposits to eligible deposits.

2.3 Deposits by persons entitled to the guaranteed deposit payout - eligible deposits

All depositors whose deposits are not excluded within the meaning of Article 6 paragraph 2 points 1-19 of the Law are entitled to the guaranteed deposit payout (Table 3).

Deposits by persons entitled to the guaranteed deposit payout, i.e. total deposits by natural and legal persons included in the deposit guarantee scheme as at 31/12/2023 amounted to **4,983,629,757 euros**, as compared to 4,814,348,184 as at 31/12/2012, which represents the year-over-year growth of 169.3 million euros or 3.52%.

The 2023 quarterly data point to uptrends in deposits in Q2 and Q3, (of 1.98% and 3.75%, respectively) and declines in Q1 and Q4 (of 1.10% and 1.06%, respectively). Total deposits grew at the monthly average of 0.29% during the reporting year, as compared to 2.16% in 2022.

Table 3 Structure of deposits by persons entitled to the guaranteed deposit payout (in 000 euros) - legal/natural persons

	DEPOSITS BY PERSONS ENTITLED TO GUARANTEED DEPOSIT PAYOUT (000 €)			Natural persons %	Legal persons %
	TOTAL	Natural persons	Legal persons		
	1	2	3		
31/12/2022	4,814,348	2,648,106	2,166,243	55.00	45.00
31/03/2023	4,761,235	2,667,016	2,094,219	56.02	43.98
30/06/2023	4,855,562	2,703,245	2,152,316	55.67	44.33
30/09/2023.	5,037,887	2,763,470	2,274,417	54.85	45.15
31/12/2023	4,983,630	2,771,463	2,212,167	55.61	44.39
31/12/23 / 31/12/22	3.52	4.66	2.12		
31/12/23 - 31/12/22	169,282	123,357	45,925		

*Source: monthly reports of credit institutions

The structure of deposits by persons entitled to guaranteed deposit payout shows that deposits of natural persons accounted for the main share of 55.61% and deposits of legal persons made up 44.39%.

The structure of these deposits did not significantly change in comparison with the end of 2022.

Table 3.1 Number of depositors entitled to the guaranteed deposit payout - structure of natural/legal persons

	NO. OF DEPOSITORS ENTITLED TO GUARANTEED DEPOSIT PAYOUT			Natural persons %	Legal persons %
	TOTAL	Natural persons	Legal persons		
	1	2	3		
31/12/2022	771,818	702,536	69,282	91.02	8.98
31/03/2023	765,011	694,669	70,342	90.81	9.19
30/06/2023	771,101	699,276	71,825	90.69	9.31
30/09/2023	771,441	698,131	73,310	90.50	9.50
31/12/2023	787,938	713,967	73,971	90.61	9.39
31/12/23 / 31/12/22	2.09	1.63	6.77		
31/12/23. - 31/12/22	16,120	11,431	4,689		

*Source: monthly reports of credit institutions

The number of depositors entitled to the guaranteed deposit payout as at 31/12/2023 amounted to 787,938 euros.

Table 3.1.1. Structure of deposits by persons entitled to the guaranteed deposit payout (in 000 euros) - residents/non-residents

	AMOUNT OF DEPOSITS - PERSONS ENTITLED TO GUARANTEED DEPOSIT PAYOUT (000 €)				
	TOTAL	Residents	Non-residents	Residents	Non-residents
	1	2	3	%	%
31/12/2022	4,814,348	2,768,471	2,045,877	57.50	42.50
31/03/2023	4,761,235	3,211,735	1,549,500	67.46	32.54
30/06/2023	4,855,562	3,243,828	1,611,733	66.81	33.19
30/09/2023	5,037,887	3,577,493	1,460,393	71.01	28.99
31/12/2023	4,983,630	3,636,860	1,346,770	72.98	27.02
31/12/23 / 31/12/22	3.52	31.37	-34.17		
31/12/23 - 31/12/22	169,282	868,388	-699,107		

In the structure of deposits of persons entitled to the guaranteed deposit payout, deposits by residents accounted for 72.98% (51.06% deposits by natural persons - residents entitled to the payout and 48.94% deposits by legal entities - residents entitled to the payout). Non-residents accounted for 67.91% (67.91% deposits by non-resident natural persons entitled to the payout and 32.09% deposits by non-resident legal entities entitled to the payout).

The structure of these deposits did not significantly change in comparison with 2023. To wit, the share of non-resident deposits fell from 42.50% in 2022 to 27.02% in 2023, that is, the non-resident deposits declined 699.1 million euros or 34.17%.

Table 3.1.2 Structure of deposits by persons entitled to the guaranteed deposit payout (in 000 euros) - residents/non-residents

	NO. OF DEPOSITORS ENTITLED TO GUARANTEED DEPOSIT PAYOUT				
	TOTAL	Residents	Non-residents	Residents	Non-residents
	1	2	3	%	%
31/12/2022	771,818	696,288	75,530	90.21	9.79
31/03/2023	765,011	687,001	78,010	89.80	10.20
30/06/2023	771,101	690,354	80,747	89.53	10.47
30/09/2023	771,441	688,777	82,664	89.28	10.72
31/12/2023	787,938	703,858	84,080	89.33	10.67
31/12/23 / 31/12/22	2.09	1.09	11.32		
31/12/23 - 31/12/22	16,120	7,570	8,550		

Looking at **resident/non-resident** depositors entitled to guaranteed deposit payout, the majority deposits were non-resident deposits. Resident depositors accounted for 89.33%, while non-resident depositors made up 10.67% of the total number of depositors entitled to guaranteed deposit payout.

2.4 Guaranteed deposits

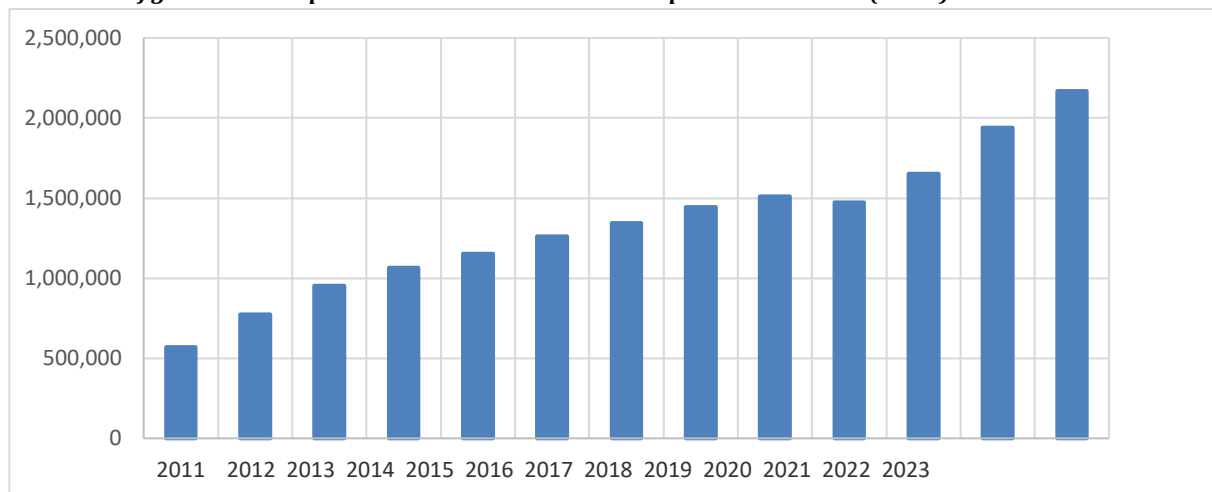
Guaranteed deposits amounted to **2,169,580,294 euros** as at 31/12/2023, as compared to 1,941,506,339 euros as at 31/12/2022, which is the year-over-year increase of 228.1 million euros or **11.75%**. Guaranteed deposits grew at the monthly average of 0.8% during the reporting year, as compared to 1.46% in 2022.

Guaranteed deposits of persons entitled to guaranteed deposit payout during the reporting period slightly in the first quarter (0.47%), recording a growing trend in the rest of the year, with a 2.83% increase in the second quarter, 6.95% in the third quarter, and 2.09% in the fourth quarter.

Graph 4 shows the trending of guaranteed deposits over the period 2011 - 2023.

Graph 4

Movement of guaranteed deposits in credit institutions in the period 2011-2023 (000 €)

**Source: monthly reports of credit institutions*

The Fund calculates and pays guaranteed deposit up to the amount of 50,000 euros per depositor/per credit institution. As of the EU accession date, the coverage will increase to 100,000 euros.

Deposits representing a temporary high balance are insured in the additional amount of up to 30,000 euros, six months after the amount has been credited or from the moment when such deposits become legally transferable.

As at 31/12/2023, guaranteed deposits made up 43.53% of eligible deposits, while at the end of the previous year this share was 40.33%. Therefore, due to the stronger growth of guaranteed deposits, their share in eligible deposits increased by 3.20 percentage points, which indicates the dispersion of deposits above the guaranteed amount, bearing in mind that the number of depositors of guaranteed deposits did not change significantly.

The share of guaranteed deposits in total deposits amounted to 39.57% as at 31/12/2023, as compared to a year ago when it stood at 37.12%.

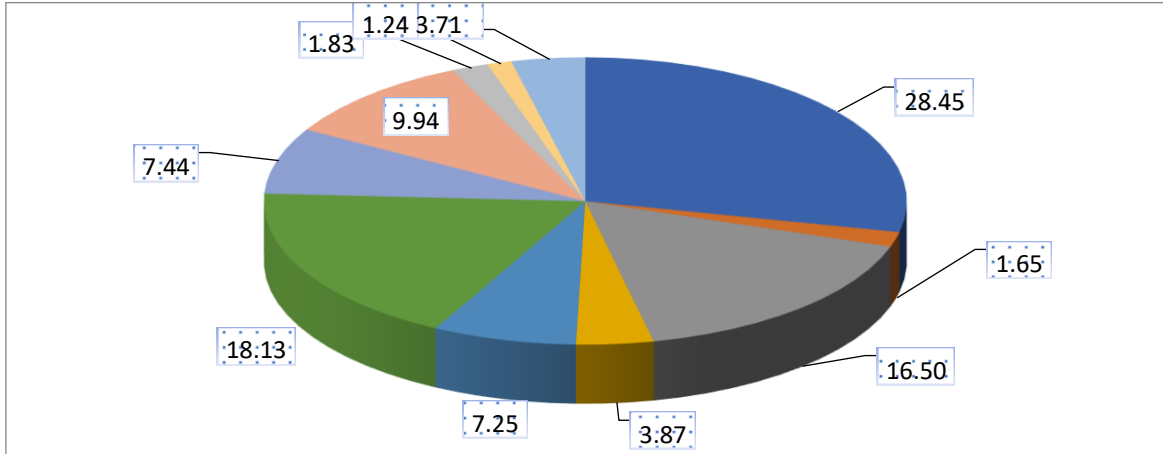
Table 4 Share of guaranteed deposits in eligible deposits in 2023 (000 €)

	31/12/2022	31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	31/12/2023
GUARANTEED DEPOSITS	1,941,506	1,932,371	1,986,996	2,125,176	2,169,580
ELIGIBLE DEPOSITS	4,814,348	4,761,235	4,855,562	5,037,887	4,983,630
SHARE OF GD* IN ED	40.33	40.59	40.92	42.18	43.53

*Source: monthly reports of credit institutions; *Guaranteed deposits = GD; ** Eligible deposits = ED;

The structure of guaranteed deposits by individual credit institutions did not significantly change in the reporting year compared to 2022.

Graph 5 Guaranteed deposits by credit institutions as at 31/12/2023

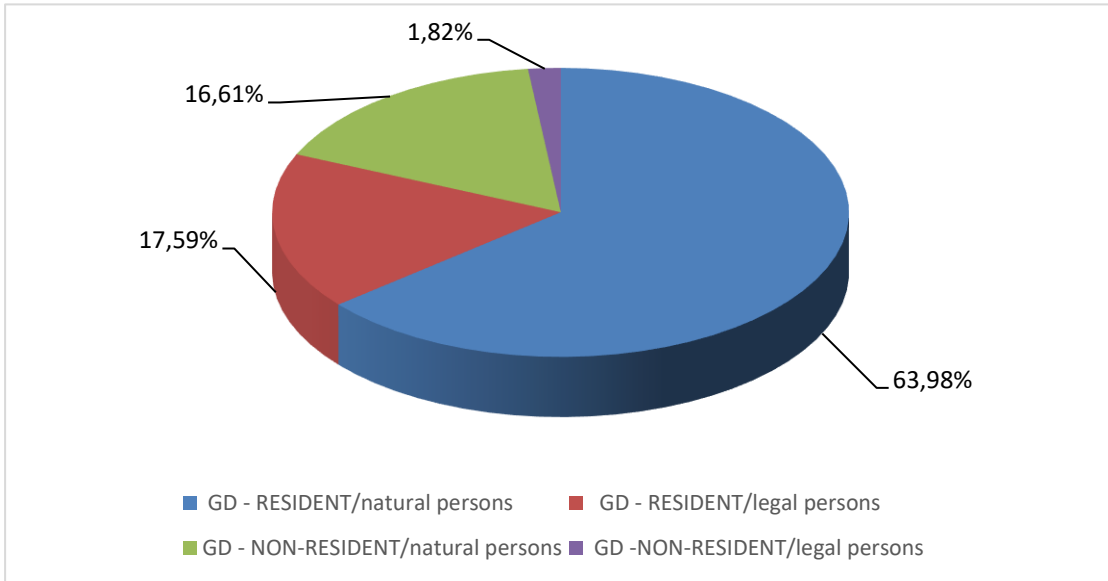
Source: monthly reports of credit institutions

Two credit institutions held 46.58% of total guaranteed deposits in 2023, which is a slight decline compared to the end of 2022 when this percentage stood at 47.14%.

One of the credit institutions holding the largest share of guaranteed deposits saw a mild percentage decrease in the share in total guaranteed deposits from 28.63% to 28.45%. The other credit institution with the second largest share of guaranteed deposits saw this share decline from 18.50% to 18.13%.

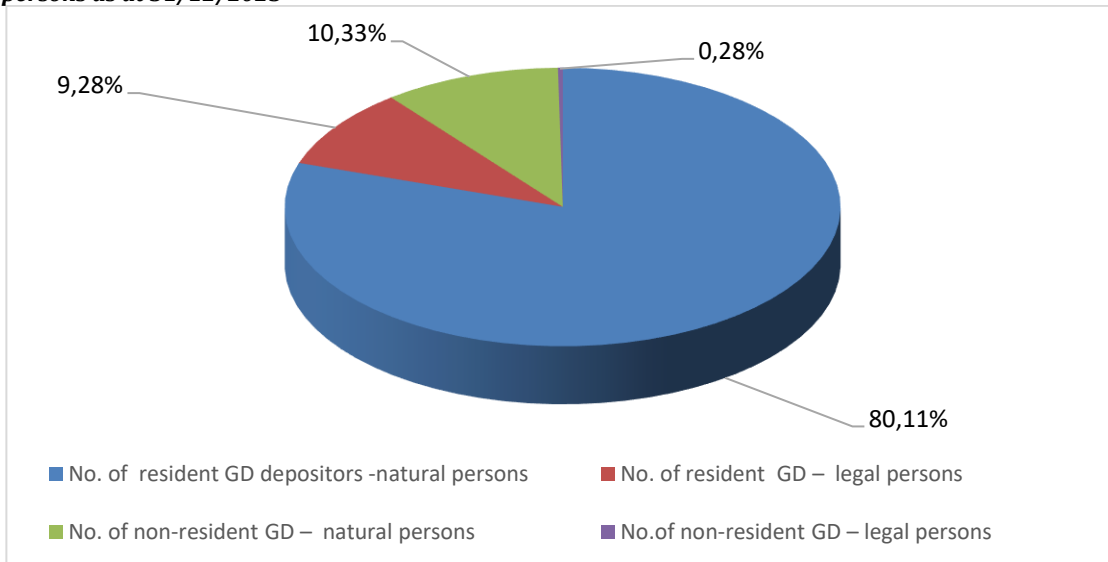
At the end of the reporting period, two credit institutions accounted for 38.53% of total deposits and held 46.58% of total guaranteed deposits.

Graph 5-a Guaranteed deposits - resident/non-resident natural/legal persons as at 31/12/2023

From the aspect of the structure of guaranteed deposits by resident/non-resident category, deposits by resident natural persons made up 63.98%, deposits by resident legal persons accounted for 17.59%, deposits by non-resident natural persons accounted for 16.61%, and non-resident legal persons held 1.82% of total guaranteed deposits.

Graph 5-b Number of depositors holding guaranteed deposit - resident/non-resident natural/legal persons as at 31/12/2023

Resident natural persons accounted for 80.11%, resident legal persons made up 9.28%, while non-resident natural and legal persons accounted for 10.33% and 0.28% of total guaranteed deposits, respectively.

Table 4.1 Guaranteed deposits (natural and legal persons) in 000 €

	GUARANTEED DEPOSITS in 000 euros				
	TOTAL	Natural persons	Legal persons	Natural persons	Legal persons
	1	2	3	%	%
31/12/2022	1,941,506	1,570,599	370,907	80.90	19.10
31/03/2023	1,932,371	1,572,984	359,388	81.40	18.60
30/06/2023	1,986,996	1,607,847	379,149	80.92	19.08
30/09/2023	2,125,176	1,687,409	437,767	79.40	20.60
31/12/2023	2,169,580	1,748,592	420,988	80.60	19.40
31/12/23 / 31/12/22	11.75	11.33	13.50		
31/12/23 - 31/12/22	228,074	177,992	50,082		

*Source: monthly reports of credit institutions

Compared to 31/12/2022, guaranteed deposits rose 11.75% (those of natural persons by 11.33% and those of legal persons increased 13.50%) by the end of 2023.

Table 4.2 Number of depositors entitled to guaranteed deposit payout after deduction of their due liabilities, number of depositors to be compensated

	NO. OF DEPOSITORS to be compensated guaranteed deposit				
	TOTAL	Natural persons	Legal persons	Natural persons	Legal persons
	1	2	3	%	%
31/12/2022	735,601	667,827	67,774	90.79	9.21
31/03/2023	720,987	652,632	68,355	90.52	9.48
30/06/2023	712,606	643,331	69,275	90.28	9.72
30/09/2023	720,995	650,194	70,801	90.18	9.82
31/12/2023	748,854	677,264	71,590	90.44	9.56
31/12/23 / 31/12/22	1.80	1.41	5.63		
31/12/23 - 31/12/22	13,253	9,437	3,816		

Of the total number of depositors entitled to the guaranteed deposit payout, 40,073 had liabilities to credit institutions that exceeded their deposits¹.

As at 31 December 2023, the number of depositors holding guaranteed deposit after the deduction of due liabilities amounted to 748,854, which is 95.04% of the total number of depositors entitled to the payout of guaranteed deposit (788,927). The number of depositors with a deposit ≤ 5 euros had a large share in the total number of depositors (32.30%).

The number of depositors holding guaranteed deposit ≤ 50,000 euros amounted to 735,195 at the end of 2023, which is 98.18% of the total number of depositors holding guaranteed deposit (748,854). Depositors holding guaranteed deposit ≤ 50,000 euros held 68.52% of total guaranteed deposits (1,486,630,294 €) with the

¹ These depositors would not be compensated as their deposits would be set off against their due liabilities to credit institutions.

following structure:

1,277,641,839 euros were deposits of natural persons or 98.60% of the total number of depositors - natural persons entitled to the payout of guaranteed deposit and 208,988,455 euros were deposits of legal persons or 94.07% of the total number of depositors - legal persons entitled to guaranteed deposit payout.

The number of depositors holding guaranteed deposit > 50,000 euros amounted to 13,659, which is 1.82% of the total number of depositors holding guaranteed deposit. Depositors holding guaranteed deposit > 50,000 euros accounted for 31.48% of total guaranteed deposits (682,950,000 €), with the following structure: 9,419 were natural persons (1.39% of total private depositors holding guaranteed deposits) and 4,200 were legal persons (5.92% of total legal depositors holding guaranteed deposits).

Table 4.3 Guaranteed deposits (natural and legal persons)

Balance as at: 31/12/2023	Amount (in €)	Number of depositors	Due liabilitie s	Balance	Number of depositors holding GD	% coverage of depositors with GD ≤ 50.000€
	A	B	C	D	E	
Deposits by persons entitled to the guaranteed deposit payout (legal and natural)	4,983,626,905	788,927	27,424,029	4,968,717,232	748,854	
Deposits of natural persons entitled to guaranteed deposits payout	2,771,461,366	714,900	11,953,778	2,765,799,976	677,264	
≤5,000€	277,747	243,325	883,425	236,369	227,430	
>5 ≤50,000€	1,279,597,461	462,137	8,254,641	1,277,405,470	440,415	98.60
>50,000 ≤100,000€	405,047,147	6,091	212,083	404,292,083	6,075	
>100,000€	1,086,539,011	3,347	2,603,629	1,083,866,054	3,344	
GUARANTEED DEPOSITS BY NATURAL PERSONS				1,748,591,839	677,264	
Deposits by legal persons entitled to the guaranteed deposit payout	2,212,165,540	74,027	15,470,251	2,202,917,256	71,590	
≤5€	45,993	15,735	1,969,662	15,811	14,444	
>5 ≤50,000€	209,820,254	54,040	5,324,777	208,972,644	52,906	94.07
>50,000 ≤100,000€	114,035,838	1,624	1,034,282	113,577,198	1,620	
>100,000€	1,888,263,455	2,628	7,141,530	1,880,351,603	2,620	
GUARANTEED DEPOSITS BY LEGAL PERSONS				420,988,455	71,590	
TOTAL GUARANTEED DEPOSITS				2,169,580,294	748,854	98.18

*Source: monthly reports of credit institutions

After the deduction of due liabilities, total deposits of persons entitled to the guaranteed deposit payout (eligible deposits) amounted to 4,968,717,231 euros as at 31 December 2023, whereby eligible deposits of natural persons amounted to 2,765,799,976 euros or 55.66%, while eligible deposits of legal persons accounted

for 2,202,917,256 euros or 44.34%. Total guaranteed deposits accounted for 43.53% of total eligible deposits.

Total guaranteed deposits of natural persons amounted to 1,748,591,839 euros or 80.60% of total guaranteed deposits (35.09% of total eligible deposits).

The total number of private depositors holding deposits ≤50,000€ was 667,845 and their deposits amounted to 1,277,641,839 € or 73.07% of total guaranteed deposits of natural persons (46.10% of total eligible deposits of natural persons).

The number of entitled private depositors with deposit exceeding 50,000 euros amounted to 9,419 and in case of a protected event occurrence they would be compensated 470,950,000 euros or 26.93% of total guaranteed deposits of natural persons (16.99% of total eligible deposits of natural persons).

Total guaranteed deposits by legal persons amounted to 420,988,455 euros or 19.40% of total guaranteed deposits (8.45% of total eligible deposits).

The number of legal depositors holding deposits ≤50,000€ amounted to 67,350 and their guaranteed deposits totalled 208,988,455 euros or 49.64% of total guaranteed deposits of legal persons (9.45% of total eligible deposits of legal persons).

The number of legal depositors with deposit exceeding 50,000 euros amounted to 4,240 and in case of a protected event they would be repaid 212,000,000 euros or 50.36% of total guaranteed deposits of legal persons (9.58% of total eligible deposits of legal persons).

As the deposit insurance system is basically designed to protect small and unsophisticated depositors (depositors who do not have or have very limited knowledge of financial management), such a high coverage of depositors (98.18%) that would be fully compensated is an indication that the amount of 50,000 euros is a well-designed coverage and in line with the economic power of depositors.

Pursuant to Directive 2014/49/EU, the mandatory coverage of guaranteed deposits in the EU Member States is 100,000 euros. Given that the coverage percentage in our system is very high, we consider it justifiable to retain the amount of guaranteed deposit at the level of 50,000 euros until Montenegro's EU accession date, as stipulated in the Law.

Average amount of guaranteed deposit is the indicator used to assess the adequacy of the level of guaranteed deposit.

Table 4.4 Average amount of guaranteed deposit

Average amount of guaranteed deposit			
	31/12/2022	31/12/2023	%
Legal persons	5,473	5,881	7.46
Natural persons	2,352	2,582	9.79
TOTAL	2,639	2,897	9.76

FUND'S EXPOSURE TO CREDIT INSTITUTIONS

3

3. EXPOSURE OF THE FUND TO CREDIT INSTITUTIONS

Total exposure of the Fund to credit institutions is represented with the coverage ratio, i.e. the ratio of the Fund's assets to liabilities in case of a hypothetical protected event occurrence in all credit institutions (the Fund's assets/total guaranteed deposits).

The Fund's resources amounted to **175,573,110 euros** as at 31/12/2023, while the guaranteed deposits totalled **2,169,580,294 euros**.

The coverage ratio is the internationally recognized ratio for the measurement and indication of the degree of coverage of guaranteed deposits. The coverage of guaranteed deposits with the Fund's resources amounted to 8.09% as at 31/12/2023 (guaranteed deposit ≤50,000 euros), while a year ago it stood at 7.32%.

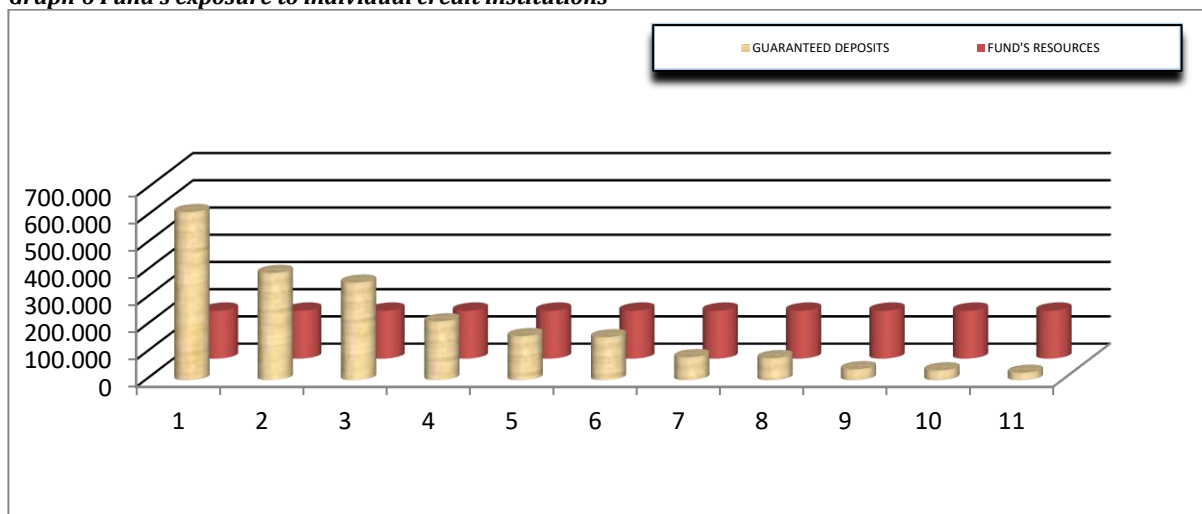
The Fund's exposure to individual credit institutions (the ratio of Fund's assets to the guaranteed deposits in individual credit institutions – the coverage of guaranteed deposits by the credit institutions) as at 31 December 2023 is presented in Table 5 and Graph 6 below.

Table 5 Percentage of coverage of guaranteed deposits with the Fund's resources (000 €)

CREDIT INSTITUTIONS	GUARANTEED DEPOSITS	FUNDS OF THE FUND 1	Percentage of coverage 1 (%)	Resources of the Fund with EBRD Funds 2	Percentage of coverage 2 (%)	Lacking funds 1	Lacking funds 2
1	2	3	4	5	6	7	8
1	617,171	175,573	28.45	225,573	36.55	-441,597	-391,597
2	393,368	175,573	44.63	225,573	57.34	-217,794	-167,794
3	358,028	175,573	49.04	225,573	63.00	-182,455	-132,455
4	215,561	175,573	81.45	225,573	104.64	-39,987	
5	161,358	175,573	108.81	225,573	139.80		
6	157,238	175,573	111.66	225,573	143.46		
7	83,981	175,573	209.06	225,573	268.60		
8	80,466	175,573	218.19	225,573	280.33		
9	39,781	175,573	441.34	225,573	567.03		
10	35,708	175,573	491.69	225,573	631.71		
11	26,921	175,573	652.18	225,573	837.91		
TOTAL	2,169,580	175,573	8.09	225,573	10.40		

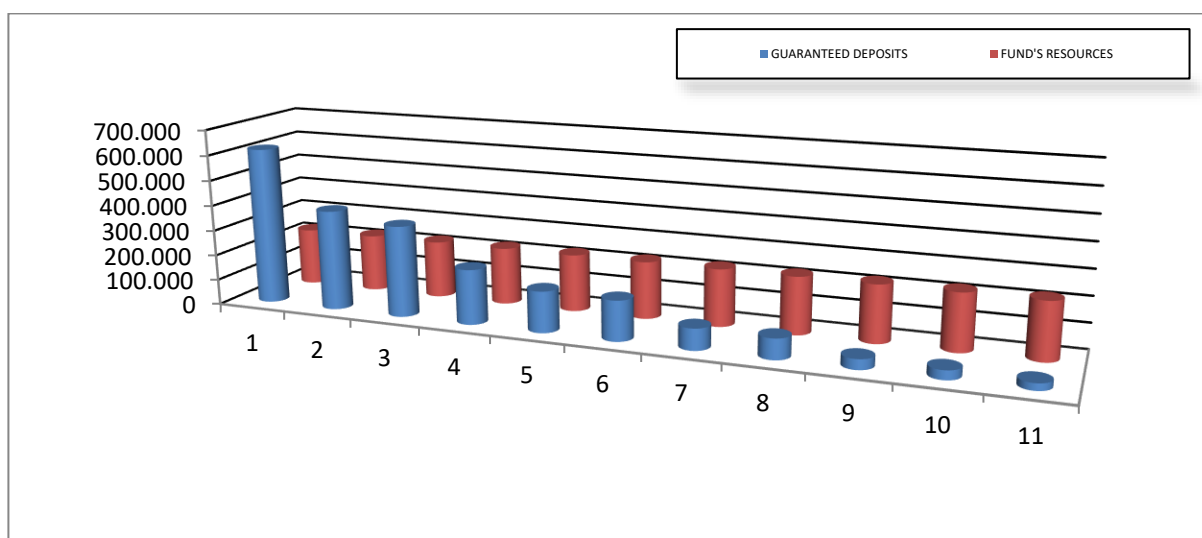
*Source: monthly reports of credit institutions and the Fund's bookkeeping records

Graph 6 Fund's exposure to individual credit institutions

*Source: monthly reports of credit institutions and the Fund's bookkeeping records

Graph 6.1 The Fund's exposure to individual credit institutions (with the EBRD funds)

*Source: monthly reports of credit institutions and the Fund's bookkeeping records

In case of a protected event occurrence in one of the 8 credit institutions, the Fund's assets and funds provided from the Stand-by arrangement with the EBRD (this arrangement is valid until 2025) would be sufficient for the compensation of all depositors in any of the 8 credit institutions (as represented in Table 5, column **Lacking funds 2**).

The Fund would provide the lacking funds from additional sources in one of the manners prescribed in the Law (charging the extraordinary premium; borrowing from the Budget of Montenegro; borrowing from foreign banks and financial institutions; and issuing securities; or a combination of two or more of the listed sources).

Pursuant to the Law, the aimed coverage ratio is at least 10% of the guaranteed deposits. When the Fund's resources reach the level of 10% of guaranteed deposits,

the MB of the Fund has to pass a decision on reducing the regular premium rate and/or on temporary discontinuation of the regular premium collection.

Should the Fund's assets fall below 6% of the total amount of guaranteed deposits in all credit institutions, the regular premium will be determined in the manner to enable the reaching of the target level within six years.

With a view to preserving the banking system stability and protecting depositors, the new Law provides for the option to use the Fund's assets for the resolution of credit institutions.

In July 2020, the Fund extended the stand-by arrangement with the EBRD regulating the withdrawal of 50 million euros in the following five years for the purpose of guaranteed deposits payout. With the funds made available by the EBRD to the Fund (only in case of a shortfall in funds necessary for guaranteed deposit payout), the coverage ratio amounts to 10.41% (Table 6).

Table 6 Coverage ratio for guaranteed deposits in the system as at 31/12/23

Total guaranteed deposits	Fund's resources	% of coverage of guaranteed deposits
2,169,580,294	175,573,110 ²	8.09%
2,169,580,294	225,573,110 ³	10.40%

*Source: monthly reports of credit institutions and the Fund's bookkeeping records

²Fund's resources (premiums, donations, funds retrieved from bankruptcy estate, and operating income of the Fund)

³Fund's resources plus funds secured from the EBRD loan (50 million euros).

ACTIVITIES OF THE FUND IN 2023

4

4. ACTIVITIES OF THE FUND IN 2023

4.1. General remarks

The Fund's activities in the reporting period were realized in accordance with the planned tasks specified under the Fund's Work Program for 2023 and the Strategic Plan for the period 2023-2025, with a particular overview of the following:

- Implementation of the Methodology for calculating the risk-based premium of individual credit institutions (timely premium collection from credit institutions);
- Activities on the implementation of the project “Strengthening the practice of asset and investment management of the Deposit Protection Fund”, which implies the implementation of the new Investment Policy and Investment Strategy;
- Continuation of guaranteed deposit payout to depositors of bankrupt credit institutions;
- Stress testing of software for guaranteed deposit payout using real time data of credit institutions;
- Public opinion research on the perception of the Fund’s work;
- Fulfilment of obligations under the stand-by arrangement with the EBRD;
- Activities in the working group for Montenegro’s accession to the EU within Chapter 9 - Financial services;
- Alignment of regulations with the EU directives governing deposit insurance.

In addition to the aforementioned activities, other planned activities and tasks were implemented in accordance with the Work Program of the Fund for 2023.

The Fund continued with the implementation of the Integrity Plan which represents a set of measures of a legal and factual nature that prevent and eliminate potential and actual risks that could affect the lawful, efficient, economic, effective, and professional functioning of the Fund and favour the occurrence and development of corruption and other misuses.

4.1.1. Methodology for calculating the risk-based premium of individual credit institutions

The revenue from deposit insurance premiums are funds that credit institutions in Montenegro are obliged to pay to the Fund in accordance with the Deposit Insurance Law (OGM 72/19) and on the basis of the Decision on regular premium for the current year.

The Fund's premium revenues are provided from:

- initial premium and
- regular premium.

A credit institution that has been granted a work permit by the CBCG is obliged to pay the initial premium to the Fund's account in the amount of 50,000 euros before starting its operations.

Credit institutions are obliged to pay annual premiums for deposit insurance to the Fund in quarterly instalments, that is, through a regular premium, provided that the beginning of the respective quarters is counted from the first day of January, April, July, and October of the current year.

The base for calculating the regular premium is the average of the guaranteed deposits of the credit institution as at the last day of each month in the previous quarter.

Decision on the amount of the regular premium for the following year is made by the MB of the Fund, as a rule, by 15 October of the current year. Credit institutions are obliged to pay the regular premium at the beginning of the quarter for the current quarter, no later than eight days from the date of receipt of invoice from the Fund.

In June 2023, the Fund passed technical amendments to the Methodology for calculating the risk-based premium of individual credit institutions (OGM 129/20 and 070/23). Taking into account that the LCR indicator had been in use since January 2022, the "Liquidity ratio" indicator used until then was replaced with the LCR indicator.

The Fund calculated the annual premium according to the Decision on the amount of the regular premium for 2023 (OGM 122/22) and in accordance with the Methodology. The MB of the Fund determined the annual target amount of the premium for 2023 in the amount of 21,020,000 euros and, accordingly, the regular premium for 2023 was calculated quarterly in the amount of 5,255,000 euros per quarter.

The Methodology determines the method of calculating the risk class of each individual credit institution in the system for the purposes of calculating the deposit protection premium. The Methodology provided for the 2023 regular premium calculation based on the credit institutions' risk classes that were classified into seven risk classes:

Risk class 1 (none); Risk class 2 (three credit institutions); Risk class 3 (two credit institutions); Risk class 4 (three credit institutions); Risk class 5 (two credit institutions); Risk class 6 (none); and Risk class 7 (one credit institution).

The calculation of the first and second instalments of the regular premium for 2023 was based on the rating of the credit institutions determined with the data available as at 31/12/2021, while the adjustment of the third instalment (early July 2023) was calculated on the basis of the rating determined with the data available as at

31/12/2022 and average ratios at the level of the Montenegrin banking system for 2022 obtained from the CBCG.

Taking into account that the amount of the premium was set under the aforesaid Decision, the adjustment coefficient was used to adjust the sum of unadjusted quarterly premiums of all credit

institutions in order to reach the annual target amount of 21,020,000 euros. The adjustment coefficients for the calculation of the first and second instalments of the regular premium for 2023 amounted to 88.11% and 86.73%, respectively, while with the adjustment of the third instalment of the regular premium, it was corrected to the respective amounts of 85.84% and 84.36%. The adjustment coefficients for the third and fourth instalments were 82.67% and 77.34%, respectively.

Rating of credit institutions for the year 2022, based on data from the financial reports of the credit institutions and data submitted by the CBCG with the balance as at 31 December 2022, shows that the year-to-year rating of one credit institution improved, deteriorated in the case of four credit institutions, and remained unchanged for six credit institutions.

4.1.2. Activities on the implementation of the project “Strengthening asset and investment management of the Deposit Protection Fund”

In April 2021, a donor-funded assistance was concluded with the EBRD, which provides for the funding of technical assistance to the Fund for the implementation of the project “Strengthening the practice of asset and investment management of the Deposit Protection Fund”. For the implementation of the project, a contract was concluded with the selected consultant, i.e. a consortium of consultants led by PriceWaterhouseCoopers Consulting d.o.o. Belgrade. The project objective is the preparation of new Investment Policy and Investment Strategy aimed at improving the Fund’s investment capacity and risk management by seeking new investment opportunities.

In the first quarter of 2022, the new documents had been adopted, namely the Investment Policy and the Investment Strategy, together with the supporting regulations and methodologies, which marked the completion of one of the project phases, and later on in December, the consultants sent eight invitation letters to proposed renowned companies with a view to selecting a professional asset management company (AMC). Only the asset management company expressed their interest and that was DWS Group GmbH&Co.

Also, the CBCG which, in accordance with the Fund's Investment policy, may be entrusted with the performance of investment activities without carrying out the procedure provided for in the Guidelines for the outsourcing of investment activities, submitted a proposal for the Agreement on the execution of international payment

transactions of the Fund and the receipt of the Fund's deposit by the CBCG.

After considering the offer of DWS Group GmbH&Co. and bearing in mind the uncertainty of the global financial market, and appreciating that the principles of security and liquidity should be priorities in the Fund's operations, the MB made a decision to continue cooperation with the CBCG and conclude the Agreement on executing international payment transactions for the Fund and the receipt of the Fund's funds on deposit by the CBCG, given that the CBCG's business proposal was superior from the point of view of costs and liquidity management, which the EBRD was informed about. By concluding the aforementioned agreement, the CBCG is obliged to provide the Fund with the necessary liquidity at all times.

4.1.3. Information on payout of the remaining amount of guaranteed deposits to depositors of Invest banka Montenegro in bankruptcy and Atlas banka in bankruptcy

The Fund's obligation to compensate guaranteed deposits arises when the CBCG issues a decision on the unavailability of deposits and/or a decision on the initiation of bankruptcy proceedings against a credit institution. The Fund pays out guaranteed deposits through one or more credit institutions that it selects in the procedure regulated by the Guidelines for the selection of the agent bank. The Fund carries out a prequalification procedure every year by sending a letter to credit institutions to express their interest in being the agent bank in case of the protected event occurrence. After this procedure, the Fund compiles a list of potential credit institutions for the selection of the agent bank, subject to prior verifying the fulfilment of prescribed solvency requirements.

This prequalification procedure was carried out in 2023 and a shortlist was compiled containing three credit institutions to be in charge of payout of guaranteed deposits next year.

In 2019, the CBCG revoked licences from Invest banka Montenegro AD Podgorica (4 January) and Atlas banka AD Podgorica (5 April).

The agent banks that have been compensating depositors of these two banks are Crnogorska Komercijalna banka a.d. Podgorica and Hipotekarna banka a.d. Podgorica.

INVEST BANKA MONTENEGRO - in bankruptcy

Total deposits of Invest Bank Montenegro AD Podgorica - in bankruptcy amount to 39,867,785.50 euros for 2,981 depositors and calculated guaranteed deposits total 22,383,240.36 euros for 2,732 depositors.

As at 31/12/2023, the total compensated amount reached 21,921,830.98 euros or 97.94% of total calculated guaranteed deposits, i.e. overall obligations of the Fund for guaranteed deposit compensation (there were no payouts in 2023).

As at the same date, the total collected amount from the bankruptcy estate of Invest Bank Montenegro amounted to 19,458,240 euros or 86.93% of total claim (the collected amount in the reporting year was 475,000 euros). The remainder amount to be retrieved is 2,925,000 euros or 13.07%.

ATLAS BANKA - in bankruptcy

Total deposits of Atlas Banka AD Podgorica - in bankruptcy amount to 186,397,824.03 euros for 93,729 depositors and calculated guaranteed deposits total 90,317,588 euros for 90,098 depositors.

As at 31/12/2023, the total paid out amount reached 83,680,521.62 euros or 92.65% of total calculated guaranteed deposits, i.e. overall obligation of the Fund for guaranteed deposit compensation (the amount paid in the reporting year was 234,806.89 euros or 0.25% to compensate 39 depositors).

As at the same date, the total collected amount from the bankruptcy estate of Atlas banka in bankruptcy amounted to 61,000,000 euros or 67.54% of total claim (the collected amount in the reporting year was 10,000,000 euros). The remainder amount to be retrieved is 29,317,588 euros or 32.46%.

We can conclude that with their professionalism in the payout of guaranteed deposits, the agent banks have given great contribution to maintaining and increasing the confidence of depositors in the banking system.

4.1.4. Stress testing of software for guaranteed deposit payout using real time data from credit institutions

Pursuant to Article 41 of the Law, in October 2023, the Fund carried out the testing of the deposit insurance system resilience to stress and the ability of credit institutions to submit data on depositors, deposits and their due obligations, as well as their ability, if necessary, to take on the role of the agent banks and pay out guaranteed deposits.

The testing was carried out in accordance with the Instructions for testing the resilience of the deposit insurance system to stress and the ability of credit institutions to provide data and the Program for conducting stress tests.

The stress testing program is adopted for a period of three years and it covers intervention scenarios and test areas. According to the 2022 - 2024 Program, the planned testing of three credit institutions was carried out in 2023.

The test results showed that the tested credit institutions have very good records

on depositors, their deposits and obligations and that they can submit them to the Fund within the prescribed deadlines for the purposes of calculating and compensating guaranteed deposits, as well as that they have the capacity to take on the role of agent banks.

The results also showed that the Fund's employees are capable of calculating guaranteed deposits within the prescribed deadline.

The general conclusion is that the goal of checking the readiness of test participants has been met and the financial capacity of the Fund has been confirmed, showing that the Fund's available funds are sufficient for the payment of guaranteed deposits of the tested credit institutions.

4.1.5. Public opinion research on perception of the Fund's work

In order to ensure better and faster availability of information about the Fund's work, the Fund's website is continuously upgraded and regularly updated. The statistics of visits to the Fund's website show that after the occurrence of protected event, the number of visits increased significantly, confirming that the Fund's website requires ongoing updating so that all interested parties can find current information.

In order to assess the level of public awareness of the deposit protection system in Montenegro, the Fund periodically conducts research through surveys, in accordance with its Communication Strategy. The collected data serve as a good basis for drawing conclusions and recommendations for future actions, in order for the Fund to gain an even greater trust of the Montenegrin public. In June 2023, DeFacto Consultancy agency from Podgorica conducted a survey of public opinion on the perception of the Fund's work, based on a sample of 1,005 respondents. The aim of the aforementioned survey was to assess the general knowledge of the citizens of Montenegro regarding deposit insurance issues and to assess the general attitude of the public regarding the deposit protection system.

The analysis of research results showed that the survey highlighted key conclusions and trends, potential challenges, and the need for additional education about the role of the Fund, especially among the younger population. The results did not significantly deviate from the results of the research conducted in 2018. It can be concluded that the citizens' general knowledge of the deposit protection system as well as their perception of the Fund's operation are at satisfactory levels, with the need to improve communication tools and additional educational campaigns (creating new propaganda and educational materials) in certain narrowly specialized segments in order to increase citizens' awareness and knowledge in this area.

4.1.6. Fulfilment of obligations under the stand-by arrangement with the EBRD

In order to ensure greater security of deposits in credit institutions and efficient and expedient compensation of guaranteed deposits, i.e. the stability of the entire financial system, the Fund concluded a stand-by arrangement with the EBRD in the amount of 50 million euros. In case of a protected event occurrence and a lack of funds for the compensation of guaranteed deposits, the Fund can use the contracted funds for a period of 5 years from the date of signing the arrangement and the repayment period of 7 years.

When the Fund's own funds and the funds provided under this arrangement are taken into account, it can be concluded that the Fund would have significant funds at its disposal to fulfil its basic task.

4.1.7. Activities in the working group for Montenegro`s accession to the EU within Chapter 9 - Financial services

The Fund is included in the Working Group for Chapter 9 - "Financial Services" that held several meetings in 2023. During the negotiations within this chapter, it was noted that the deposit insurance system is largely in line with EU legal regulations in this area.

4.2. Litigation

The Fund sued one agent bank for the complaints based on the payout of guaranteed deposits of a total value of 100,000 euros. Given that the liabilities towards depositors have been settled, the disputed amount would, if realized, represent extraordinary income.

4.3. Investment activities in 2023

Investment of funds is performed in accordance with the Fund`s Investment Policy (no. 55-2/2022 of 28/02/2022) with the primary goal of preserving the Fund`s liquidity and capital safety.

In accordance with the stated Investment Policy, the Fund may invest its available funds in:

- 1) Securities issued by Montenegro, an EU Member State or their central banks or securities guaranteed by Montenegro or an EU Member State;
- 2) Securities issued by a credit institution, a financial institution and/or a government other than those specified in point 1) above and which hold high ratings assigned by an internationally recognized rating agency;

- 3) Deposits deposited in central banks and foreign credit institutions holding high ratings assigned by an internationally recognized rating agency;
- 4) Other low-risk assets under the following categories:
- those falling under the first or second category under Table 1 Article 336 of the EU Capital Requirements Regulation,
 - liquid assets as specified by the CBCG regulations and/or as required by the relevant EU regulatory authority,
 - ESG (environmental, social, governance) securities issued by the OECD countries,
 - the basket of securities issued by the OECD countries,
 - debt securities issued by municipalities, which hold a significantly high yield ratio compared to risk or a very low risk measured by risk assessment methods.

Investments of funds was in accordance with the Decision on the investment of funds in 2023.

In accordance with the Agreement on the execution of international payment transactions of the Fund and receipt of the Fund's assets on deposit by the CBCG, the funds were invested in time deposits with the CBCG in the maximum amount of 123 million euros with different maturities. As at 31/12/23, these funds amounted to 104,838,353.88 euros. The book value of the yield from interest on the termed funds amounted to 1,838,354 euros.

In December 2023, the Fund invested available funds (difference between the Fund's assets and a sum of funds invested in time deposits with the CBCG and the minimum liquid funds as defined in Article 4 paragraph 2 item 1 of the Investment Policy of the Deposit Protection Fund) in the nominal amount of 20,000,000 euros (19,812,197 book value) in 91-day debt securities - Treasury bills issued by Montenegro, at the interest rate of 3.75% (187,803.12 euros worth of interest earned with the principal maturing in 2024), and without auction costs.

In addition to the above, the Fund's portfolio also includes long-term debt securities purchased in previous years - government Eurobonds in the nominal amount of 39,000,000 euros (38,669,104 euros book value), these being MNE-2025 bonds (23,880,000 euros) with a total coupon yield of 3,709,463 euros at an interest rate of 3.375% and MNE-2027 bonds (15,120,000 euros).with a total coupon yield of 3,042,900 euros at an interest rate of 2.875%. Their value is shown in the balance sheet at a value that differs from their actual market value due to the fact that the listed securities are held until the indicated maturity date.

Yield on coupons of the MNE-2025 Eurobonds was paid in the total amount of 805,950 euros and that from the MNE-2027 Eurobonds totalled 434,700 euros, which together make up the total coupon income from government bonds in the amount of

1,240,650 euros in 2023. Interest income from the aforesaid bonds were amounted to 1,266,706 euros in 2023 (26,056 euros difference is the adjustment after discount, i.e. depreciation of premium based on the cost of bond purchase).

The aforementioned investment of funds in securities issued or guaranteed by Montenegro resulted in financial income in the amount of 1,371,578 euros in the reporting year (of which 1,266,706 euros from the yield based on the annual coupon of government bonds and 104,872 euros from the interest earned on the purchase of the 182-day T-bills due in 2023 of 82,170.42 euros and 91-day T-bills due in 2024 of 22,701.48 euros).

Investment portfolio of the Fund totalled 59,000,000 euros as at 31/12/2023, expressed in nominal value or 58,481,301 euros book value.

The structure of the Fund's investment portfolio consists of a higher percentage of government Eurobonds MNE-2025 (23,880,000 euros or 51.9%) compared to government Eurobonds MNE-2027 (15,120,000 euros or 32.8%), while government T-bills make up 33.89%.

When taking into account the aforementioned funds in the amount of 104,838,353.88 euros that the Fund placed in term deposits with the CBCG, the investment portfolio totals 163,838,353.88 euros.

Considering the ongoing uncertainty on the global financial market, which has resulted in an almost constant drop in the prices of all securities, including Montenegrin Eurobonds, the Fund's intention in 2023 was to adhere to the principle of safety of investments, thus investing its funds in time deposits with the CBCG, which ultimately strengthened the Fund's liquidity position. Also, the instability of value of Montenegrin bonds does not produce negative effects on the Fund's financial position because the Fund's policy is to hold the bonds until their maturity.

4.4. Normative and legal activities

The Fund's Managing Board held eleven meetings in 2023 and adopted the following acts:

- Amendments to the Methodology for calculating the risk-based premium of individual credit institutions;
- Amendments to the Rulebook on data and information submitted by credit institutions to the Deposit Protection Fund;
- Decision on the adoption of the Annual Financial Report of the Fund for the year 2022 (financial statements for 2022 were prepared in line with the IAS);
- Decision on investment of the assets of the Deposit Protection Fund in 2023;
- Decision on the regular premium for 2024;
- Financial Plan of the Deposit Protection Fund for 2024;

- Decision on the investment of assets of the Deposit Protection Fund in 2024;
- Work Program of the Deposit Protection Fund for 2024;

During the reporting year, the MB adopted the Annual Report of the Deposit Protection Fund for 2022 that was submitted to the Parliament and the Government of Montenegro for consideration, and to the President of Montenegro, and the CBCG for information purposes.

The Fund's MB also considered the Opinion and Report of the External Auditor for 2022. The report had been prepared by the audit firm BDO d.o.o. Podgorica. The opinion of the independent external auditor is that "the financial statements fairly and accurately present the position of the Fund and they have been prepared in accordance with the laws of Montenegro and the IAS".

The Fund independently performs financial and accounting tasks and prepares financial reports for a business year. On the basis of bookkeeping data, information and reviews were compiled in order to monitor the implementation of the Fund's Financial Plan, which was regularly reported to the Fund's Managing Board.

In addition to the aforementioned reports, the MB considered monthly and quarterly reports on the movement of deposits in the banking system, the balance of the Fund's assets, the fulfilment of planned activities, and the investment of assets.

4.5. Human resources and training of employees

Systematization of jobs and tasks and duties in the Fund is specified in the Job Classification Rulebook of the Fund. Tasks and duties are divided into: legal and administrative tasks, planning and analysis, risk assessment of credit institutions, IT, investments, and finances and accounting.

The Fund's ongoing focus is the strengthening of its professional capacities in terms of specialized knowledge of deposit insurance and investments of funds to be acquired through education and training of employees.

Considering the importance and basic purpose of the Fund, it is necessary to continuously invest in the improvement and upgrading of software for the payment of guaranteed deposits, as well as in improving and upgrading the knowledge of the IT staff. With the technical assistance of representatives of the company "Dialog d.o.o" Osijek (authors of the software for guaranteed deposit payout) and with a view to increasing the degree of protection and safety of payment of guaranteed deposits, software application used for the payment of guaranteed deposits in case of a protected event was upgraded and improved in the reporting year. To that end, Amendments to the Rulebook on data and information submitted by credit institutions to the Fund. The

amendments prescribe additional required information on depositors as a safety measure that credit institutions have to report to the Fund.

The procedures for the use of software for the payout of guaranteed deposits are elaborated in detail in the Instructions for employees in the case of a protected case occurrence.

Taking into account the need for professional development of its employees, in accordance with the financial plan for 2022, the Fund allocated funds for investment in education.

The employees are given the opportunity to participate in the combined training programs in the form of seminars and workshops organised by the international deposit insurance associations (IADI and EFDI).

The Fund had eight employees as at 31 December 2023.

4.6. International cooperation

In 2023, representatives of the Fund actively participated in the work of international deposit insurance associations by attending conference, round tables and workshops organised in person or online.

As a full-fledged member of the European Forum of Deposit Insurers (EFDI), which represents an association of European funds on voluntary basis and enables the exchange of ideas and experiences on deposit insurance in Europe, the Fund participated in the annual assembly held at the end of May in Budapest, Hungary, where new board members of this association were elected. Also, representatives of the Fund attended the meetings of all working groups (ERC, PR), where the participants discussed current developments on the global financial markets and the importance of well-functioning European systems of deposit insurance. Representatives of the Fund used this opportunity to make new contacts and exchange experiences with the colleagues attending the aforesaid events. At this conference, it was defined that the next annual assembly (EFDI AGM 2024) will be held in Nice, France, where the traditional meetings of all EFDI working groups will also be held.

Also, special meetings of the Working Group for PR activities organized by the EFDI were held in Berlin and Bucharest and which were joined by the Working Groups for Stress Testing (STWG), Subgroups for Communications H2C, and subgroup of the Public Relations Committee, where experiences and information were exchanged on practical individual cases of payment of guaranteed deposits and rehabilitation of credit institutions, which aimed to improve skills and knowledge about communication methods, tools and innovations both in a stable period and as a preparation for crisis period. Representatives of the Fund presented the results of the Public Opinion Survey on the perception of the Fund's work and its comparative analysis with the results of

the previous survey serving as the basis for further analysis and conclusions on the perception of the Fund's work in Montenegro. The general conclusion of all working groups was the need for putting an emphasis on the importance of social networks in order to increase the promotion and reach of deposit insurance systems through raising awareness and knowledge via widely-used global platforms (LinkedIn, Twitter, Facebook, Instagram).

Representatives of the Fund continue to actively participate in surveys used as the main guidelines for the harmonisation of deposit insurance systems in all EFDI member countries. The EFDI goals are achieved by exchanging data on the situation in the financial and banking sector, participation in research projects, improvement of

the regulatory framework and practice, educating expert bodies, secondment and education of employees, and the like.

Also, as a full-fledged member of the International Association of Deposit Insurers (IADI), the Fund took part in the Annual General Meeting and Conference of the association that took place in Boston, Massachusetts, in September 2023. Representatives of all funds from Europe and a large number of members of this association from other parts of the world attended the conference. The conference topics covered the setting and improvement of global standards for deposit insurance systems resulting from the lessons learned from the recent banking turmoil, as well as recognizing the importance of individual contribution of deposit insurers as participants in the financial safety net to a more comprehensive protection of depositors and the strengthening of the overall level of financial stability.

In the coming period, the Fund's employees will participate in the annual EFDI and IADI conferences, workshops and trainings with the aim of monitoring the latest events and experiences in the field of deposit insurance in the EU and the world.

Following a well-established tradition over the past few years, representatives of deposit insurance systems from the Balkans (members of the EFDI) from Albania, North Macedonia, Croatia, Serbia, and Montenegro met on 1-2 June 2023 in Banja Luka, Bosnia and Herzegovina. The participants of the meeting shared the latest developments in their countries, as well as the challenges they face in order to improve the deposit insurance system and align with the Directive 2014/49/EU. The Secretary General of EFDI participated for the first time in the meeting of deposit insurers from the Balkans, where he presented the recent developments in the EFDI and gave a detailed overview of the draft amendments to the European legislative framework for crisis management in deposit insurance.

The conclusion of all participants is that such gatherings should be continued because they provide a fruitful and effective platform for the exchange of information and knowledge, given the similarities of deposit insurance systems in the Balkan region.

Should there be a request for the opening of branches of foreign credit institutions in Montenegro, a Memorandum on bilateral cooperation with the Fund of the parent country will be prepared.

4.7. Fund's objectives and tasks in 2024

The Fund's objectives are defined in its Work Programme for 2024. Improvement of the institutional and professional capacity of the Fund for the purpose of timely intervention at the moment of the protected event occurrence is an ongoing task of the Fund that entails permanent monitoring of the situation and analysis of deposits in credit institutions, collection of premiums and investment of the collected funds.

Activities on the realization of the payout of the remaining guaranteed deposits to the depositors of Atlas banka a.d. in bankruptcy and Invest Bank Montenegro a.d. in bankruptcy remain one of the tasks of the Fund in 2024.

Testing of credit institutions in 2024 is planned in accordance with the Testing program for the period 2022 - 2024.

One of the activities within the program that will be carried out is the training of employees (IT staff) at credit institutions interested in performing the work of the agent bank, for the use of software for the payment of guaranteed deposits.

Investment activities will continue in accordance with the Decision on the investment of assets of the Deposit Protection Fund in 2024

One of the tasks in the upcoming year will be to conduct a pre-qualification procedure for the selection of the agent bank for 2025.

Timely calculation and collection of the premium is an ongoing task of the Fund, the fulfilment of which ensures the income of the Fund.

The payout of guaranteed deposits (in the amount of 105.6 million euros or 93.71% of the total liability for guaranteed deposits) significantly reduced the Fund's assets. However, the recovery of funds from the bankruptcy estate in the amount of 82.5 million euros or 73.23% and the collection of regular premiums in the previous four years (2020, 2021, 2022 and 2023) in the amount of 71.9 million euros significantly improved the financial situation and sustainability of the Fund.

Together with funds from the bankruptcy estates of the two credit institutions, which are expected to be collected in 2023 (approx. 4.3 million euros) and the collection of regular premiums in 2024 (27,440,000 euros), including funds earned from interest on deposits (4.3 million euros) and from the payment of government bond coupons and treasury bills (1,240,650 euros and 187,800 euros) in the total amount of 1,428,450 euros), the Fund will be well capitalized and able to guarantee the compensation of guaranteed deposits should a protected event occur in the following

period. In addition, the 50 million euro worth credit arrangement with the EBRD, which was extended for a period of 5 years, is an additional confirmation of the Fund's financial stability.

4.8. Events after the reporting period

There were no events after the reporting period that required corrections or disclosure in the Fund's financial statements for the period from 1 January - 31 December 2023.

Pursuant to Article 21 of the Law and under the decision dated 5 February 2024, the President of Montenegro appointed the Management Board of the Fund as follows:

- Mr. Borko Božović, Director of the Directorate for financial stability and payment system oversight, Central Bank of Montenegro, the Chairman;
- Ms. Nina Drakić, President of the Chamber of Economy of Montenegro, a member;
- Ms. Ivana Joličić, Head of Division, Directorate for Legislation, Supervision Department, Central Bank of Montenegro, a member;
- Mr. Mihailo Pejović, Head of Accounting Services and Budget Execution Division, State Treasury Department, a member;
- Mr. Darko Radunović, Association of Montenegrin Banks and Financial Institutions, a member.

In 2024, the Fund continued to compensate guaranteed deposits to depositors of the two bankrupt banks. Until 29 February 2024, 198.46 euros worth guaranteed

deposits were paid to depositors of the bankrupt Atlas banka, while IBM Bank depositors were compensated 7,518.77 euros.

The collection of the Fund's claims from the bankruptcy estate until end-February this year totalled 2,070,000 euros (2,000,000 euros from Atlas banka in bankruptcy and 70,000 euros for IBM Bank in bankruptcy), which is 48.13% of the planned amount (4,300,000 euros), so the recovered funds at the total level amounted to 82,528,240 euros or 72.23% (IBM 87.24% and Atlas banka 69.75%).

Calculated and charged first instalment of the regular premium amounted to 6,860,000 euros.

Total assets of the Fund as of 29/02/2024 amounted to 185,445,680 euros, of which 104,838,353.88 euros worth of time deposits, 39,000,000 euros of Montenegrin government bonds (MNE 2025 - 23,880,000 euros and MNE 2027 - 15,120,000 euros), Treasury bills - 19,812,196.88 euros; gyro account - 19,809,158.66 euros, 391,554.45 euros in advances to banks for guaranteed deposits payout, 780,465.61 euros in claims for interest on bonds, and 813,951.15 euros were other claims. Treasury bills in the amount of 20,000,000 euros became due in March 2024.

In accordance with the Investment Policy, the implementation of the Agreement on the execution of international payment transactions of the Fund and the receipt of the Fund's funds on deposit, signed between the Central Bank and the Fund, is to be continued in 2024. In accordance with the available resources of the Fund, potential purchase of financial instruments of Montenegro (treasury bills and government bonds).

Given the indications of some stabilisation of the financial market and conditions that lead to lower interest rates (IMF assessment), and the fact that the previous global economic and financial disruptions did not have repercussions on the Fund's operations but, on the contrary, they have strengthened its liquid assets, it can be concluded that the Fund will continue with its ongoing positive business trend in the coming period, thus contributing to the strengthening of the entire Montenegrin banking system.

FINANCIAL OPERATIONS OF THE FUND IN 2023

5

5. FINANCIAL OPERATIONS OF THE FUND IN 2023

5.1 Statement of financial performance as at 31/12/2023⁴

The Fund continued with successful operations in 2023. Total Fund's income amounted to 33,941,890 euros net as a result of revenues from collected premium and efficient management of the Fund's assets.

5.1.1 TOTAL INCOME OF THE FUND

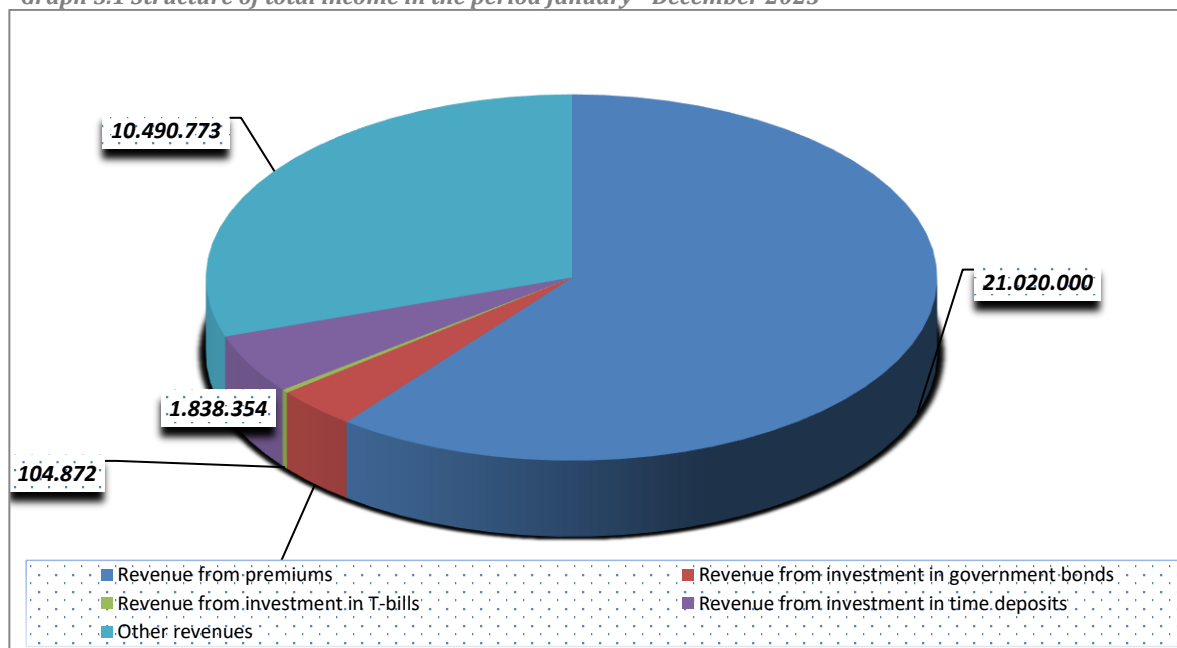
Total Fund's income amounted to **34,720,705 euros** in 2023 and they were 11.97% higher than planned as well as 33.87% higher than in the previous year when they reached 25,935,657 euros.

The income consisted of:

- *operating income and*
- *financial income*

5.1.1.1. Operating income amounted to 31,510,773 euros and it was 6.74% higher than planned for the reporting year and exceeded 27.8% income earned in the previous year when they totalled 24,655,772 euros, and this is because claims from the bankruptcy estate were collected more than planned for the year (by 23.24%).

Graph 5.1 Structure of total income in the period January - December 2023

⁴An overview of the Fund's income and expenditure in 2022 and 2023 and the plan of income and expenditure in 2023 and 2024 are presented in the Annex to this report.

5.1.1.1.1. Revenues from premium and collection of claims from bankruptcy estate

The most significant operating income item was revenues from premium collection which amounted to 21,020,000 euros and accounted for 60.54% of total income, and their collection was as planned (100%). The realized premium was 16.62% higher compared to the previous year when it was collected in the amount of 18,024,000 million euros and this is due to the fact that in the course of the reporting year and in order to reach the target amount of the premium, based on the previously performed analysis and estimate of the amount of guaranteed deposits in credit institutions that are the basis for calculating the premium that credit institutions pay to the Deposit Protection Fund, as well as the amount of accumulated funds based on previous premiums and investments, the Fund calculated the annual premium in the specified amount, in accordance with the Decision on the regular premium rate for 2022 (OGM 122/22) and the Methodology.

The remaining amount of **10,490,773 euros** covers recovered claims from the bankruptcy estate of the failed banks of **10,475,000 euros** (Invest Bank a.d. Podgorica in bankruptcy 475,000 euros and Atlas Banka a.d. Podgorica in bankruptcy 10,000,000 euros) for which the Fund paid out guaranteed deposits and this amount was 58.71% higher than in 2022 when it totalled 6,600,000 euros and this was also 23.23% higher than planned; then revenues from reduced liabilities for the payout of guaranteed deposits in the amount of **3,134.72 euros** and revenue from refunds of **12,638 euros** (sick leaves of the employees).

5.1.1.2. Financial income amounted to **3,209,932 euros** and it was 150% higher year-over-year, primarily due to investments in time deposits with the CCBG, comprising of the following:

- **Revenue from investments in time deposits with the CCBG** of **1,838,354 euros**, as the major revenue that accounted for 57.27% of financial income. This increase is the result of a significant level of interest income from time deposits starting from July of the reporting year, which were not planned or realised in the previous year due to the fact that the project of selecting a respectable "asset manager and/or CCBG" in order to improve investment capacity and risk management of the Fund was not completed.
- **Income from interest on government bonds** that reached **1,266,706 euros** and covered investments of 38,641,737 euros (39,000,000 in nominal amount) in government bonds MNE-2025 and MNE-2027 whose interest coupons mature annually and the total amount earned in 2023 was 1,240,650 euros (annual interest rates for these bonds are 3,375% and 2,875%, respectively);
- **Income from investment in Treasury bills of Montenegro** in the total amount of **104,872 euros** (interest income of 82,170.42 euros with the principal maturity of 182-day T-bills in 2023 and interest income of 22,701.48 euros with the principal maturity of 91-day T-bills in 2024).

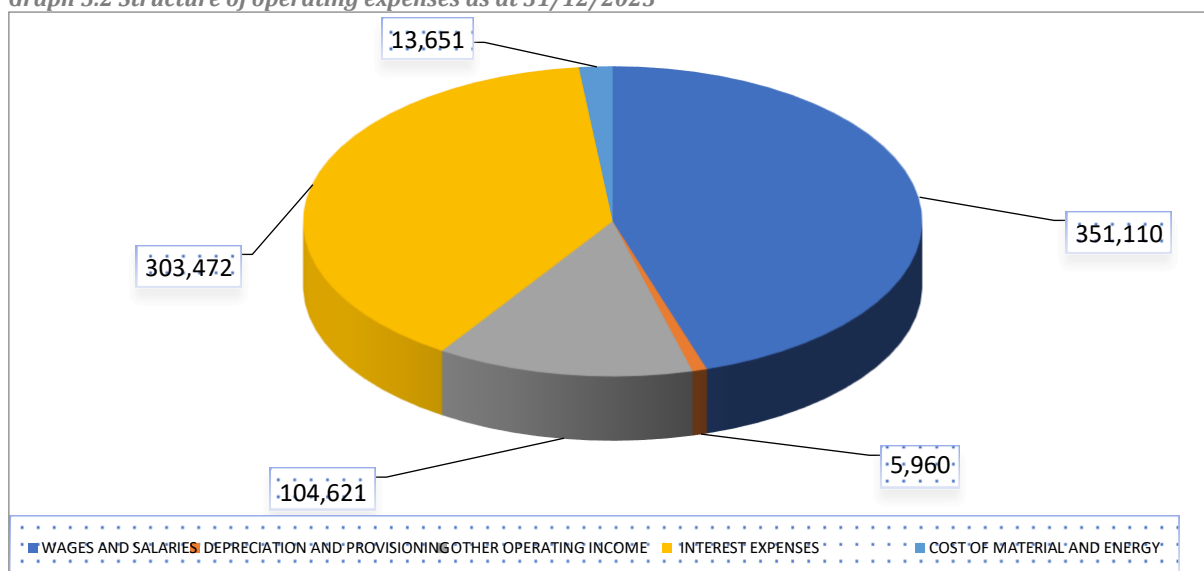
5.1.2 .EXPENDITURE OF THE FUND

Total expenditure reached **778,815 euros** in 2023 (713,667 in 2022 or 9.12% lower).

It is classified in three main groups:

- operating expenses
- financial expenses- financial income
- short-term provisioning expenses.

Graph 5.2 Structure of operating expenses as at 31/12/2023

*Source: Fund's bookkeeping records

5.1.2.1. Operating expenses amounted to 475,343 euros and they included:

- **Cost of material and energy** in the amount of 13,651 euros (cost of lease and maintenance of business premises, cost of office supplies, cost of fuel) and they were 51.81% higher than in 2022 due to higher electricity costs and the maintenance of the business building owned by the Fund and it accounted for 42.65% of the planned amount for the reporting year.
- **Expenses for salaries and other fringe benefits** in the amount of 351,110 euros (gross salaries of employees of 218,483 euros, remuneration of MB members in the amount of 87,749 euros, and contributions charged to employer of 16,296 euros) and they were 17.64% higher than in 2022 when they amounted to 298,453 euros;

- **Other cost of employee benefits** of 28,581 euros, and
- **Other operating expenses** that totalled **104,621**, being 25% lower than planned

but also 8.48% higher than in the previous year and they covered:

- *Cost of advertising and propaganda* that had been initially planned in the amount of 12,000 euros but 5,236 euros or 43.63% was spent for these purposes in the reporting year;
- *Costs of professional services* that covered the external audit of financial statements, and education and training of employees of **14,611 euros** and they were 3.84% and 28.72% lower than in the previous year and planned for the reporting year, respectively.
- *Cost of membership in international associations* that totalled **23,168 euros** and it was 2.94% higher than in 2022 and it was realized in the full amount as planned for the reporting year; This cost increased due to foreign exchange differences.
- *Telephone and postal charges* in the amount of **10,599 euros** and they were 29.28% higher than in the previous year and 32.48% higher than planned;
- *Cost of representation* amounted to **2,802 euros** and it was 9.20% higher than in the previous year and 53.3% lower than planned.
- *Cost of payment services* in the amount of **37,190 euros**, and
- *Other expenses* in the amount of **11,014 euros** (cost of fixed assets maintenance of **1,008.44 euros**, cost of printing and binding the Fund's Annual Report of **1,844.42 euros**, cost of parking services of **1,479 euros**, cost of life insurance of **1,260.32 euros**, cost of professional literature of **706.36 euros**, cost of publications in public media of **500 euros**, cost of services of authorised appraiser of **150 euros**, cost of write-off of fixed assets of **691 euros**, cost of property insurance of **1,020.90 euros**, and cost of regional EFDI conference of **2,354.35 euros**).

5.1.2.2. Financial expenses amounted to **303,472 euros** and they accounted for 38.96% of total expenditure and they covered:

- expenses for EBRD commitment fee of 253,472 euros, and
- cost of prepayments and accruals for EBRD loan (a loan of 250,000 euros over a 5-year repayment period and a 50,000 euro instalments) of **50,000 euros**.

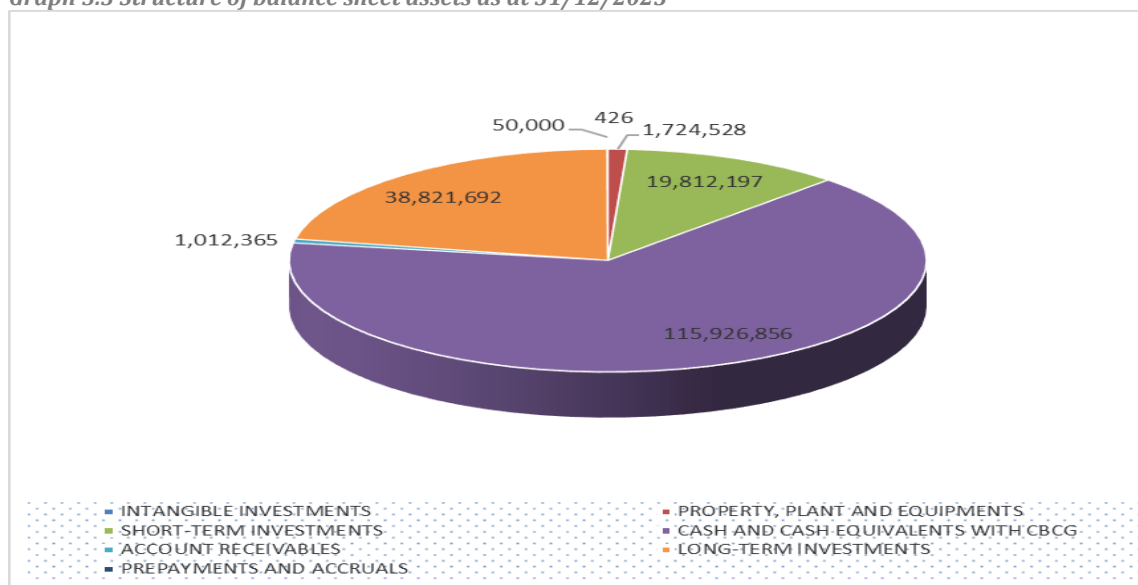
5.1.2.3. Short-term provisioning expenses in the total amount of **5,960 euros** and they include cost of depreciation of fixed assets of 3,630 euros and short-term provisions of 2,330 euros. These expenses accounted for 0.76% of total expenditure.

The 2023 net result is a profit in the amount of 33,941,890 euros and it is 34.57% higher than in the previous year when it amounted to 25,221,991 euros (business result in the amount of 31,035,430 euros which is 28.00% higher compared to the previous year and the financial result in the amount of 2,906,460 euros which is 197.66% higher year-over-year).

5.2. STATEMENT OF FINANCIAL POSITION (Balance sheet)

Total assets and liabilities of the Fund amounted to **177.348.064 euros** as at 31 December 2023. They recorded the year-over-year increase of **33,716,744 euros** or 23.47%, primarily owing to undistributed profit for 2023.

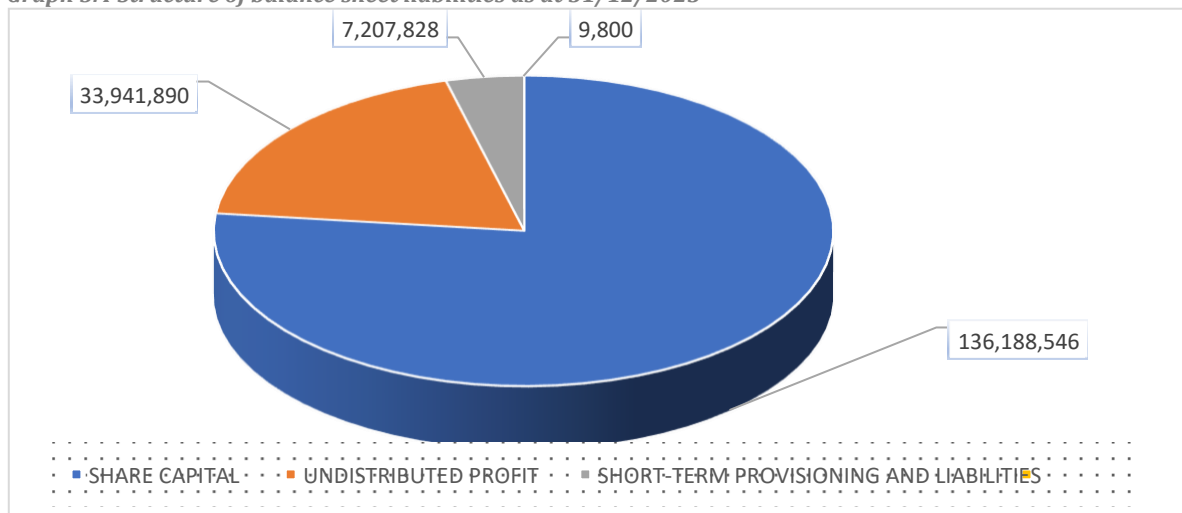
Graph 5.3 Structure of balance sheet assets as at 31/12/2023

*Source: Fund's bookkeeping records

In the structure of total assets, equipment accounted for 0.97% or 1,724,528 euros, receivables made up 0.57% or 1,012,365 euros, long-term financial investments accounted for 21.89% or 38,807,150 euros (government bonds – 38,669,104 euros and employee contributions – 152,588 euros), short-term financial investments made up 11.17% or 19,812,197 euros, 65.36% or 115,926,856 euros were funds in the Fund's giro account and petty cash, while prepayments and accruals accounted for 0.02% (50,000 euros).

Graph 5.4 Structure of balance sheet liabilities as at 31/12/2023

*Source: Fund's bookkeeping records

In the structure of total liabilities, short-term provisions and liabilities made up 7,207,828 euros⁵ (4.06%) and capital accounted for 170,140,236 euros (95.93%), of which 136,188,546 euros were share capital, 33,941,890 euros was undistributed profit, and 9,800 euros were reserves.

5.3. STATEMENT OF CHANGES IN CAPITAL

The capital balance as at 31/12/2023 was a **gain of 33,941,890 euros**.

⁵ This amount represents liabilities for the payment of guaranteed deposits of IBM Bank in bankruptcy and Atlas Bank in bankruptcy, trade payables, interest payable to the EBRD, and other short-term liabilities.

Annex: Income and expenditure in 2022 and 2023 and the plan for 2023 and 2024

	DESCRIPTION	EXECUTED IN 2022	PLAN 2023	EXECUTED IN 2023	5/4 %	PLAN 2024
1	2	3	4	5	6	7
A.	TOTAL INCOME	25,935,657	31,010,000	34,720,705	111.97	37,790,650
A.1.	OPERATING INCOME	24,655,772	29,520,000	31,510,773	106.74	31,750,000
A.1.1.	Premium	18,024,000	21,020,000	21,020,000	100.00	27,440,000
A.1.2.	Other (extraordinary income)	31,772		15,773		10,000
A.1.3.	Other operating income (from bankruptcy estate)	6,600,000	8,500,000	10,475,000	123.24	4,300,000
A.1.4.	Fines and penalties					
A.2.	FINANCIAL INCOME	1,279,885	1,490,000	3,209,932	215.43	6,040,650
A.2.1.	Interest on time deposits			1,838,354		4,500,000
A.2.2.	Interest on T-bills	22,410	250,000	104,872		300,000
A.2.3.	Interest on government bonds	1,257,475	1,240,000	1,266,706	102.15	1,240,650
B.	TOTAL EXPENDITURE	713,667	889,407	778,815	87.57	965,545
B.1.	OPERATING EXPENSES	410,195	589,407	475,343	80.65	662,045
B.1.1.	COST OF MATERIAL AND ENERGY	8,991	32,000	13,651	42.66	39,000
B.1.1.1.	Cost of office supply	1,085	2,000	869	43.47	2,000
B.1.1.2.	Cost of lease, fuel, water, energy, maintenance	7,906	30,000	12,781	42.60	37,000
B.1.2.	SALARIES, FRINGE BENEFITS AND OTHER PERSON	298,453	367,907	351,110	95.43	404,045
B.1.2.1.	Gross wages and salaries	183,128	229,700	218,483	95.12	239,300
B.1.2.1.1.	Net wages and salaries	140,859	175,985	165,076	93.80	180,300
B.1.2.1.2.	Taxes	14,881	18,110	20,265	111.90	23,250
B.1.2.1.3.	Contributions	27,388	35,605	33,142	93.08	35,750
B.1.2.2.	EMPLOYER CONTRIBUTIONS	13,178	17,200	16,296	94.75	17,950
B.1.2.3.	REMUNERATION TO MB MEMBERS	82,964	88,007	87,749	99.71	106,795
B.1.2.3.1.	Net remuneration to MB members	60,412	63,588	63,430	99.75	75,440
B.1.2.3.2.	Taxes	4,953	5,693	5,656	99.34	8,450
B.1.2.3.3.	Contributions	17,599	18,726	18,663	99.67	22,905
B.1.2.4.	OTHER PERSONAL EXPENSES	19,183	33,000	28,581	86.61	40,000
B.1.2.4.1.	Other personal expenses	1,358	3,000	3,308	110.27	3,000
B.1.2.4.2.	Service contracts	5,630	5,000	1,418	28.37	5,000
B.1.2.4.3.	Daily allowances	2,855	5,000	5,259	105.18	8,000
B.1.2.4.4.	Business travel transport	4,630	10,000	7,830	78.30	12,000
B.1.2.4.5.	Business travel accommodation	4,710	10,000	10,766	107.66	12,000
B.1.3.	DEPRECIATION AND PROVISIONS	6,314	50,000	5,960	11.92	50,000
B.1.3.1.	Depreciation charges	6,314	50,000	3,630	7.26	50,000
B.1.3.2.	Short-term provisions			2,330	-	
B.1.4.	OTHER OPERATING EXPENSES	96,437	139,500	104,621	75.00	169,000
B.1.4.1.	Cost of advertising and promotion		12,000	5,236	43.63	8,000
B.1.4.2.	Cost of professional services	15,195	20,500	14,611	71.27	55,500
B.1.4.2.1.	Audit	5,869	6,000	5,869	97.81	15,000
B.1.4.2.2.	Education and training	3,000	5,500		-	5,500
B.1.4.2.3.	Solicitor fees					
B.1.4.2.4.	Cost of licenses and copyrights	6,326	9,000	8,743	97.14	35,000
B.1.4.3.	Membership fees to international associations	22,502	23,000	23,168	100.73	23,500
B.1.4.4.	Cost of postal services	8,198	8,000	10,599	132.49	11,000
B.1.4.5.	Cost of representation	2,566	6,000	2,802	46.70	6,000
B.1.4.6.	Cost of payment services	39,270	43,000	37,190	86.49	38,000
B.1.4.7.	Cost of complaints for GD payout					
B.1.4.8.	T-bill auction fees		12,000			12,000
B.1.4.9.	Other expenses	8,706	15,000	11,014	73.43	15,000
B.1.4.9.1.	Organisation of EFDI conference			2,354		
B.1.4.9.2.	Other expenses	8,706	15,000	8,660	57.74	15,000
B.2.	FINANCIAL EXPENSES	303,472	300,000	303,472	101.16	303,500
B.2.1.	EBRD contracted interest	253,472	250,000	253,472	101.39	253,500
B.2.2.	Cost of MF guarantees (0.50%)					
B.2.3.	Cost of EBRD loan	50,000	50,000	50,000	100.00	50,000
C	TOTAL RESULT	25,221,990	30,120,593	33,941,890	112.69	36,825,105

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

Finansijski iskazi za 2023. godinu
u skladu sa računovodstvenim propisima
Crne Gore

i

Izvještaj nezavisnog revizora

SADRŽAJ

	Strana
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 3
FINANSIJSKI ISKAZI	
Iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha)	4
Iskaz o finansijskoj poziciji (Bilans stanja)	5
Iskaz o promjenama na kapitalu	6
Iskaz o novčanim tokovima	7
Napomene uz finansijske iskaze	8 - 23
IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA	

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Upravnom odboru Fonda za zaštitu depozita, Podgorica

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza „Fonda za zaštitu depozita“, Podgorica (u daljem tekstu: „Fond“), koji obuhvataju iskaz o finansijskoj poziciji (u daljem tekstu: bilans stanja) na dan 31. decembra 2023. godine i iskaz o ukupnom rezultatu (u daljem tekstu: bilans uspjeha), iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o novčanim tokovima za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene uz finansijske iskaze koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski iskazi prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijsku poziciju Fonda na dan 31. decembra 2023. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori i računovodstvenim politikama objelodanjenim u Napomeni 3. uz finansijske iskaze.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji (“Službeni list Crne Gore”, br. 001/17) i Međunarodnim standardima revizije (MSR). Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku našeg izvještaja Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih iskaza. Mi smo nezavisni u odnosu na Fond u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (“IESBA Kodeks”) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih iskaza u Crnoj Gori, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da nam pruže osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Ostale informacije sadržane u godišnjem Izvještaju menadžmenta Fonda

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Izvještaj o poslovanju za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2023. godine. Naše mišljenje o finansijskim iskazima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se pruža uvjerenje o njima.

U vezi sa našom revizijom finansijskih iskaza, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i pritom razmotrimo da li postoji materijalno značajna nedoslednost između njih i finansijskih iskaza ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način, predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

U vezi sa godišnjim Izvještajem menadžmenta, sproveli smo postupke u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru da li je godišnji Izvještaj menadžmenta sastavljen u skladu sa važećim odredbama Zakona o računovodstvu.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Upravnom odboru Fonda za zaštitu depozita, Podgorica

Ostale informacije sadržane u godišnjem Izvještaju menadžmenta Fonda (Nastavak)

Samo na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije finansijskih iskaza, po našem mišljenju:

- informacije objelodanjene u godišnjem Izvještaju menadžmenta za 2023. godinu, su po svim materijalno značajnim aspektima, usklađene sa finansijskim iskazima Fonda za 2023. godinu;
- godišnji Izvještaj menadžmenta za 2023. godinu je sastavljen u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu.

Pored toga, ako na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno značajno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahtjeva da tu činjenicu saopštimo u izvještaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izvještaju.

Odgovornosti rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske iskaze

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih iskaza u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori, kao i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih iskaza koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih iskaza, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Fonda da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na nastavak poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Fond ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadzor nad procesom finansijskog izvještavanja Fonda.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih iskaza

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski iskazi, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške, i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajan pogrešan iskaz ako takav iskaz postoji. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ukoliko se može u razumnoj mjeri očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih iskaza.

Kao dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i zadržavamo profesionalni skepticizam tokom obavljanja revizije.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Upravnom odboru Fonda za zaštitu depozita, Podgorica

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih iskaza (Nastavak)

Mi takođe:

- Identifikujemo i procjenjujemo rizike od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim iskazima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške, osmišljavamo i obavljamo revizijske postupke koji su prikladni za te rizike, i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Fonda.
- Vršimo procjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i da li, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Fonda da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u našem izvještaju revizora skrenemo pažnju na odgovarajuća objelodanjivanja u finansijskim iskazima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Fond prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo ocjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih iskaza, uključujući i objelodanjivanja, kao i da li su u finansijskim iskazima prikazane osnovne poslovne promjene i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Podgorica, 24. april 2024. godine

Milovan Popović
Ovlašćeni revizor

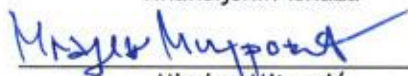
ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU (BILANS USPJEHA)
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine
U EUR

	Napomena	2023.	2022.
Prihodi od prodaje	4	21.020.000	18.024.000
Ostali prihodi iz poslovanja	5	10,490.773	6.631.772
Troškovi poslovanja		125.069	111.740
Nabavna vrijednost prodane robe i troškovi materijata	6	7.611	7.521
Ostali troškovi poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	7	113.828	97.906
Amortizacija	8	3.630	6.314
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	9	349.583	298.453
Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi		253.879	219.786
Troškovi poreza i doprinosa		95.704	78.667
Troškovi poreza		27.580	20.415
Troškovi doprinosa za penziju		61.648	53.078
Troškovi doprinosa		6.476	5.174
Ostali rashodi iz poslovanja		691	-
A. POSLOVNI REZULTAT		31.035.430	24.245.579
Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike i efekti ugovorene zaštite)	10	3.209.932	1.279.885
Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite	11	303.472	303.472
B. FINANSIJSKI REZULTAT		2.906.460	976.413
C. REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA		33.941.890	25.221.992
D. PORESKI RASHOD PERIODA		-	-
Tekući porez na dobit		-	-
Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda		-	-
I. NETO REZULTAT		33.941.890	25.221.992

Napomene na stranama od 8 do 23
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

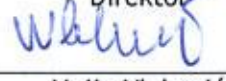
Priloženi finansijski iskazi su odobreni za izdavanje od strane Upravnog odbora Fonda na dan 09.04.2024. godine i potpisani su u ime rukovodstva Fonda od strane:

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza

Mladen Mitrović

Direktor

Vojin Vlahović

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI (BILANS STANJA)
Na dan 31. decembra 2023. godine
U EUR

	<u>Napomena</u>	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
AKTIVA			
A. STALNA IMOVINA (I+II+III)		40.546.646	40.461.904
I NEMATERIJALNA ULAGANJA		426	426
II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA	12	1.724.528	1.654.328
III DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	13	38.821.692	38.807.150
Dugoročna finansijska ulaganja (dati kredit i hartije od vrednosti)		38.669.104	38.641.737
Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja		152.588	165.412
B. OBRTNA SREDSTVA (IV+V+VI)		136.751.418	103.069.416
IV KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA	14	1.012.365	1.198.190
V KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	15	19.812.197	6.895.420
VI GOTOVINSKI EKIVALENTI I GOTOVINA	16	115.926.856	94.975.807
C. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	17	50.000	100.000
UKUPNA AKTIVA		<u>177.348.064</u>	<u>143.631.320</u>
PASIVA			
D. KAPITAL	18	170.140.236	136.188.546
I OSNOVNI KAPITAL		136.188.546	110.966.554
II NERASPOREĐENI DOBITAK ILI GUBITAK		33.941.890	25.221.992
III Rezerve		9.800	-
E. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE		-	-
I DUGOROČNA REZERVISANJA		-	-
F. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE		7.207.828	7.442.774
I KRATKOROČNA REZERVISANJA		-	-
II KRATKOROČNE OBAVEZE	19	7.207.828	7.442.774
Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije		7.098.478	7.334.090
Ostale obaveze prema dobavljačima		1.682	1.640
Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze		107.668	107.045
UKUPNA PASIVA		<u>177.348.064</u>	<u>143.631.320</u>

Napomene na stranama od 8 do 23
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine

U EUR

	<u>Osnovni kapital</u>	<u>Rezerve</u>	<u>Neraspoređena dobit</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	85.233.418	-	25.733.136	110.966.554
Prenos	25.733.136	-	(25.733.136)	-
Neto promjene u 2022. godini	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>25.221.992</u>	<u>25.221.992</u>
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	110.966.554	-	25.221.992	136.188.546
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	110.966.554	-	25.221.992	136.188.546
Prenos	25.221.992	-	(25.221.992)	-
Neto promjene u 2023. godini	<u>-</u>	<u>9.800</u>	<u>33.941.890</u>	<u>33,951,690</u>
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	136.188.546	9.800	33.941.890	170.140.236

Napomene na stranama od 8 do 23
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine

U EUR

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	31.509.540	24.756.230
Prilivi od prodaje i primljeni avansi	21.020.000	18.024.000
Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	-	-
Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	10.489.540	6.732.230
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	825,248	858.239
Isplata garantovanih depozita i dati avansi za isplatu	50.000	1.606
Isplate dobavljačima i dati avansi	202.183	328.256
Odlivi po osnovu zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	319,086	275.094
Plaćene kamate	253,979	253.283
Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	-	-
III. Neto prilivi iz poslovnih aktivnosti	30,684,293	23.897.991
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	10,078,954	1.240.600
Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	3.078.954	1.240.600
Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	7.000.000	-
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	19.812.197	8.646.984
Odlivi po osnovu kupovine nekretnina, postrojenja i opreme	-	-
Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	19.812.197	8.646.984
III. Neto prilivi (odlivi) iz aktivnosti investiranja	(9,733,243)	(7.406.384)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
III. Neto priliv iz aktivnosti finansiranja	-	-
NETO TOK GOTOVINE	20.951.050	16.491.607
Gotovina na početku izvještajnog perioda	94.975.807	78.484.200
Gotovina na kraju izvještajnog perioda (Napomena 18)	115.926.857	94.975.807

Napomene na stranama od 8 do 23
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

1. OPŠTE INFORMACIJE O FONDU

Fond za zaštitu depozita, Podgorica (u daljem tekstu „Fond”) osnovan je u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita („Sl. List CG”, br. 40/03) i zvanično je počeo sa radom 18. novembra 2004. godine upisom u registar Zavoda za statistiku Crne Gore. Zakonom o zaštiti depozita (Sl. list CG br. 44/10, 40/11 i 47/15), izvršena su dalja usklađivanja sa Direktivom 94/19 EU (povećanje nivoa zaštite sa EUR 5.000 na EUR 50.000, kao i skraćivanje rokova isplate garantovanih depozita sa 90 na 20 dana), a takođe izvršeno je razdvajanje upravljačke i rukovodne funkcije samog Fonda i to tako što su organi Fonda podijeljeni na Upravni odbor (u daljem tekstu:“UO Fonda”) i direktora Fonda. Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list CG“, br. 72/19), izvršena su usklađivanja sa Direktivom 2014/49/EU i Direktivom 2014/59/EU. Nivo zaštite povećan je na EUR 100.000, rok za isplatu je skraćen na 7 radnih dana, uveden je privremeni “visoki saldo”, obaveza sprovođenja “testiranja Sistema za zastitu depozita na stres”, mogućnost učešća u finansiranju sanacije kreditnih institucija u cilju sprječavanja nastanka „zaštićenog slučaja“ i naplata premija na osnovu rizika pojedinačne kreditne institucije.

Kreditne institucije, koje imaju dozvolu za rad Centralne banke Crne Gore (u daljem tekstu „Centralne banke CG“), su dužne da, na ime zaštite depozita, plaćaju Fondu premije pod uslovima i na način utvrđenim Zakonom o zaštiti depozita.

Osnovna djelatnost Fonda je da ostvaruje zaštitu depozita u kreditnim institucijama i obavezan je da pri nastanku zaštićenog slučaja vrši isplatu garantovanih depozita, kao što se zahtijeva prema Zakonu o zaštiti depozita. Zaštićeni slučaj nastaje danom donošenja rješenja o otvaranju stečajnog postupka nad kreditnom institucijom ili donošenja rješenja o nedostupnosti depozita. Zaštita depozita obuhvata depozite položene kod kreditne institucije prije ili na dan nastanka zaštićenog slučaja. Počev od 1. januara 2013. godine, Fond vrši isplatu garantovanih depozita do iznosa od EUR 50.000 po deponentu, bez obzira na broj i visinu iznosa koje taj deponent posjeduje kod kreditne institucije. Zakonom o zaštiti depozita (Sl. List CG br.72/19) nivo zaštite podignut je do iznosa od EUR 100.000, s tim što će do pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji Fond vršiti isplatu garantovanih depozita do iznosa od EUR 50.000 po deponentu, bez obzira na broj i visinu iznosa koje taj deponent posjeduje kod kreditne institucije.

Sjedište Fonda je u Podgorici, Ulica Miljana Vukova bb.

Na dan 31. decembra 2023. godine, Fond ima osam zaposlenih (31. decembra 2022. godine osam zaposlenih).

Članovi Upravnog odbora Fonda

Članove Upravnog odbora imenuje Predsjednik Crne Gore, s tim što jednog člana imenuje na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove finansija, jednog na predlog Centralne banke CG, jednog na predlog Udruženja banaka Crne Gore, jednog na predlog Privredne komore Crne Gore i jednog na predlog Predsjednika Crne Gore.

Članovi UO Fonda u toku 2023. godine su:

- Vesko Lekić, direktor trezora Centralne banke CG, predsjednik UO Fonda;
- Dejan Vujačić, direktor sektora za kontrolu banaka u Centralnoj banci CG - član UO Fonda;
- Mr. Branislava Božović, predstavnik Ministarstva finansija - član UO Fonda;
- Darko Radunović, predstavnik Udruženja banaka Crne Gore - član UO Fonda i
- Vlastimir Golubović, predstavnik Privredne komore Crne Gore - član UO Fonda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH ISKAZA**2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza**

Fond ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja statutarne finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore („Sl. list CG“, br. 145/2021, 152/22) i Pravilniku o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica („Sl. list CG“, br. 011/20, „Sl. list CG“, br. 139/21, „Sl. list CG“, br. 13/22, „Sl. list CG“, br. 139/22).

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, Međunarodni računovodstveni standardi („MRS“) i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja („MSFI“) objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, moraju biti usvojeni i objavljeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore koji je od odgovarajućeg organa Međunarodne federacije računovođa (IFAC) dobio pravo na prevod i objavljivanje. Dakle, samo MSFI i MRS zvanično usvojeni i objavljeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore mogu biti u primjeni. Posljednji MSFI i MRS koji su zvanično prevedeni su iz 2009. godine (osim MSFI 7), 2013. godine MSFI 10, 11, 12 13 kao i novodonijeti MSFI 16 i MSFI 14 koji se primjenjuju od 2021. godine. Imajući u vidu efekte koje navedena odstupanja računovodstvenih propisa Crne Gore od MSFI i MRS mogu imati na prezentaciju finansijskih iskaza Fonda, priloženi finansijski iskazi se u tom dijelu razlikuju i odstupaju od MSFI i MRS i ne mogu se tretirati kao finansijski iskazi sastavljeni u saglasnosti sa MSFI i MRS.

Finansijski iskazi su sastavljeni u skladu sa konvencijom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama. Fond je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primjenjivao računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

2.2. Zvanična valuta izvještavanja

Finansijski iskazi prezentovani su u eurima (EUR) - zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Fonda, i sve iskazane numeričke vrijednosti predstavljene su eurima (EUR), osim ukoliko je drugačije navedeno.

2.3. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva Fonda korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza. Ipak, stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene korisnog vijeka upotrebe opreme.

2.4. Načelo stalnosti poslovanja

Priloženi finansijski iskazi za 2023. godinu sastavljeni su uz pretpostavku njegovog kontinuiranog nastavka poslovanja i ne sadrže korekcije, koje bi eventualno bile potrebne ukoliko Fond ne bude u mogućnosti da nastavi sa poslovanjem u skladu sa konceptom stalnosti poslovanja.

2.5. Uporedni podaci

Uporedne podatke čine finansijski iskazi Fonda za 2022. godinu sastavljeni u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore koji su bili predmet revizije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primijenjene za sastavljanje ovih finansijskih iskaza su navedene u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primijenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

3.1. Priznavanje prihoda***Prihodi od premija za zaštitu depozita***

Prihodi od premija za zaštitu depozita predstavljaju sredstva koja su kreditne institucije u Crnoj Gori u obavezi da uplate Fondu u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list CG“, br. 72/19) na bazi Odluke o visini redovne premije za tekuću godinu.

Prihodi od premija za zaštitu depozita Fonda obezbjeđuju se iz:

- početnih premija i
- redovne premije.

Kreditna institucija kojoj je izdata dozvola za rad od strane Centralne banke CG dužna je da, prije početka obavljanja djelatnosti, na račun Fonda uplati početnu premiju u iznosu 50.000€.

Kreditne institucije su dužne da godišnje premije za zaštitu depozita uplaćuju Fondu u ratama tromjesečno, odnosno kroz redovnu premiju, s tim da se početak tromjesečja računa od prvog dana januara, aprila, jula i oktobra tekuće godine.

Osnovicu za obračun redovne premije čini prosjek garantovanih depozita kreditne institucije posljednjeg dana svakog mjeseca u prethodnom tromjesečju.

Odluku o visini redovne premije donosi UO Fonda, po pravilu do 31. oktobra tekuće godine za narednu. Kreditne institucije su dužne da redovnu premiju plaćaju početkom tromjesečja za tekuće tromjesečje, najkasnije u roku od osam dana od dana prijema fakture Fonda.

Fond je u junu 2023. godine usvojio tehničke izmjene Metodologije za obračun premije na bazi rizika pojedine kreditne institucije („Sl. list CG“, br. 129/20 i 070/23), koja je stupila na snagu 01. januara 2021. godine. Uzimajući u obzir da je pokazatelj LCR u primjeni od januara 2022.godine, do tad primjenjivani pokazatelj "Odnos likvidnosti" se zamijenio sa LCR pokazateljom.

Fond je obračunavao godišnju premiju po Odluci o visini redovne premije za 2023. godinu („Sl. list CG“, br. 122/22) i u skladu sa Metodologijom. UO Fonda je u 2022. godini utvrdio godišnji ciljani iznos premije za 2023. godinu na iznos od 21.020.000€ i shodno tome se vršio kvartalni obračun redovne premije za 2023. godinu u iznosu od 5.255.000€.

Fond Metodologijom utvrđuje način obračuna stepena rizičnosti svake pojedine kreditne institucije u sistemu za potrebe obračuna premije za zaštitu depozita. U skladu sa Metodologijom, za obračun redovne premije za 2023. godinu utvrđen je rejting kreditnih institucija za 2022. godinu i kreditne institucije su razvrstane u sedam klasa rizika:

Klasa rizika 1 (nijedna kreditna institucija); Klasa rizika 2 (tri kreditne institucije); Klasa rizika 3 (dvije kreditne institucije); Klasa rizika 4 (tri kreditne institucije); Klasa rizika 5 (dvije kreditne institucija); Klasa rizika 6 (nijedna kreditna institucija); Klasa rizika 7 (jedna kreditna institucija).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.1. Priznavanje prihoda (Nastavak)*****Prihodi od premija za zaštitu depozita (Nastavak)***

Obračun akontativne I-ve i II-ge rate redovne premije za 2023. godinu je bio na bazi rejtinga kreditnih institucija, utvrđenog sa podacima na 31. decembar 2021. godine, dok se korekcija III-će rate redovne premije (početak jula 2023. godine) obračunavala na bazi rejtinga utvrđenog sa podacima na 31. decembar 2022. godine i prosjecima koeficijenata na nivou crnogorskog bankarskog sistema za 2022. godinu, dobijenih od Centralne banke CG.

Uzimajući u obzir da je Odlukom utvrđen iznos premije, koeficijent prilagođavanja se koristio da bi se prilagodio zbir neprilagođenih, kvartalnih premija svih kreditnih institucija, da dostignu godišnji ciljani iznos od 21.020.000€. Za obračun akontativne I-ve i II-ge rate redovne premije za 2023. godinu koeficijent prilagođavanja je iznosio 88,11% i 86,73% dok je sa korekcijom III-će rate redovne premije korigovan na iznose 85,84% i 84,36%. Koeficijent prilagođavanja za III-ću i IV-tu ratu je iznosio 82,67% i 77,34%.

Rejting kreditnih institucija za 2022. godinu, na osnovu podataka iz finansijskih izvještaja kreditnih institucija i podataka koje je dostavila Centralna banka CG sa stanjem na dan 31. decembar 2022. godine se: kod jedne kreditne institucije poboljšao se rejting u odnosu na rejting za 2021. godinu, smanjio kod četiri kreditne institucije, a ostao nepromijenjen kod šest kreditnih institucija.

3.2. Naknade zaposlenima***3.2.1. Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih***

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Fond je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih.

Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Fond je, takođe, obavezan da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

3.2.2. Obaveze po osnovu otpremnina

Sadašnja vrijednost ostalih budućih obaveza po Opštem kolektivnom ugovoru kao što su otpremnine za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova, po procjeni rukovodstva Fonda nema materijalno značajnog efekta na finansijske iskaze posmatrane u cjelini i zbog toga u ovim finansijskim iskazima nijesu izvršena rezervisanja po osnovu beneficija zaposlenih.

3.3. Pozitivne i negativne kursne razlike

Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja su preračunata u EUR primjenom zvaničnih deviznih kurseva važećih na dan iskaza o finansijskoj poziciji objavljenih od strane Centralne banke CG.

Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursovima važećim na dan poslovne promjene.

Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine knjiže se u korist ili na teret iskaza o ukupnom rezultatu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.4. Porezi**

Fond je obavezan da plaća poreze i doprinose na zarade zaposlenih u skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori. U skladu sa Članom 6. Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 065/01 od 31.12.2001, 012/02 od 15.03.2002, 080/04 od 29.12.2004, "Službeni list Crne Gore", br. 040/08 od 27.06.2008, 086/09 od 25.12.2009, 040/11 od 08.08.2011, 014/12 od 07.03.2012, 061/13 od 30.12.2013, 055/16 od 17.08.2016, 146/21 od 31.12.2021, 152/22 od 30.12.2022, 028/23 od 10.03.2023, 125/23 od 31.12.2023) koji je Lex specialis, javni fondovi su oslobođeni plaćanja poreza na dobit.

3.5. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se evidentiraju po nabavnoj vrijednosti i odnose se na kupljene softvere. Nabavnu vrijednost nematerijalnih ulaganja čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja navedenih ulaganja u stanje funkcionalne upotrebljivosti.

3.6. Nekretnine, postrojenja i oprema

Oprema se evidentira po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ukupnu akumuliranu ispravku vrijednosti i eventualne ukupne akumulirane gubitke zbog obezvrjeđenja vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadni troškovi: troškovi zamjene djelova opreme (ugradnja novih rezervnih djelova), priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti opreme ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti.

Troškovi tekućeg održavanja i opravki priznaju se kao rashod perioda. Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje opreme, iskazuju se u iskazu o ukupnom rezultatu kao dio ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

3.7. Amortizacija

Amortizacija nematerijalnih ulaganja i opreme obračunava se na nabavnu vrijednost, primjenom proporcionalnog metoda u cilju otpisa u toku njihovog korisnog vijeka trajanja.

Primijenjene stope amortizacije su sljedeće:

<u>Glavne grupe sredstava</u>	<u>Stopa (%)</u>
Licence za korišćenje softvera	20,00%
Računari i računarska oprema	20,00 - 33,33%
Tehnička oprema	12,50 - 20,00%
Kancelarijski namještaj	10,00 - 12,50%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.8. Finansijski instrumenti**

Finansijska imovina razvrstana je u sljedeće kategorije: „Dugoročni plasmani“, „Kratkoročni finansijski plasmani koji se drže do dospijeća“, „potraživanja“ i „novčana sredstva i novčani ekvivalenti“. Klasifikacija finansijske imovine zavisi od prirode i namjene finansijskog sredstva i utvrđena je u vrijeme početnog priznanja.

3.8.1. Metod efektivne kamatne stope

Metod efektivne kamatne stope je metod obračuna amortizovanog troška finansijske imovine i rasporeda prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja ili primitke (uključujući sve naknade za plaćene i primljene stavke koje čine integralni dio efektivne kamatne stope, troškova transakcije i ostalih premija ili popusta) kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraćeg perioda.

3.8.2. Dugoročni plasmani

Dugoročne finansijske plasmane čine obveznice koje se drže do dospjeća i dati krediti radnicima.

Obveznice koje izdaje Crna Gora, emitovane u aprilu 2018. godine, sa rokom dospijeća glavnice 21. aprila 2025. godine i kamatonosnim kuponima koji dospijevaju godišnje, kupljene sa premijom i diskontom (kamatna stopa 3,375%) i obveznice emitovane u decembru 2020. godine, sa rokom dospijeća glavnice 16. decembra 2027. godine, kupljene sa diskontom (kamatna stopa 2,875%), knjigovodstveno se vode kao hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeća. Fond može prodati obveznice u slučaju nedostatka sredstava za isplatu garantovanog depozita ukoliko bi došlo do nastupanja zaštićenog slučaja kod neke od kreditnih institucija u Crnoj Gori.

Kreditni se inicijalno priznaju po fer vrijednosti. Naknadno se mjere po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Razlika između fer vrijednosti na dan priznavanja i raspodijeljenih sredstava priznaje se kao unaprijed plaćena beneficija zaposlenih u okviru dugoročnih potraživanja od zaposlenih. Unaprijed plaćena primanja zaposlenih se amortizuju u toku perioda primanja beneficija. Period primanja je očekivani radni vijek zaposlenog i ne može biti duži od perioda na koji je odobren kredit.

3.8.3. Kratkoročni finansijski plasmani koji se drže do dospijeća

Kratkoročni finansijski plasmani koji se drže do dospijeća predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim i odredivim isplatama i fiksnim dospijećem, i za koja rukovodstvo Fonda ima pozitivnu namjeru i sposobnosti da ih drži do roka dospijeća. Ulaganja koja se drže do dospijeća se odnose na Državne zapise emitovane od strane Ministarstva finansija Crne Gore.

Navedeni plasmani iskazani su po amortizovanom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope umanjeno za umanjenoj vrijednosti na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj vjerovatnoj naplativosti.

3.8.4. Potraživanja iz poslovnih odnosa

Potraživanja po osnovu premija i ostala potraživanja iz poslovnih odnosa sa fiksnim ili utvrdivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu, mjere se po amortizovanom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope, umanjeno za umanjenoj vrijednosti na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj vjerovatnoj naplativosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.8. Finansijski instrumenti (Nastavak)****3.8.5. Novčana sredstva i novčani ekvivalenti**

U iskazu o novčanim tokovima, pod novčanim sredstvima i novčanim ekvivalentima podrazumijevaju se novčana sredstva na računima kod Centralne banke CG i novčana sredstva oročena kod Centralne banke CG na period do tri mjeseca, koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine, uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

3.8.6. Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Finansijska imovina se evaluira sa ciljem identifikacije indikatora umanjenja vrijednosti na datum sastavljanja finansijskih iskaza.

Finansijska imovina je pretrpjela umanjenje vrijednosti tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije su izmijenjeni.

Objektivni dokaz umanjenja finansijske imovine može uključiti:

- značajnu finansijsku teškoću pravnog lica - strane pod ugovorom; ili
- kašnjenje ili propust u plaćanju kamata ili premije; ili
- kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja po osnovu premija umanjuje se upotrebom računa umanjenja vrijednosti. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se preko računa umanjenja vrijednosti. Naknadne naplate ranije otpisanih iznosa se knjiže na teret umanjenja vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti računa umanjenja vrijednosti se priznaju u iskazu o ukupnom rezultatu.

Ako se u sljedećem periodu iznos gubitka od umanjenja smanji i smanjenje se objektivno može povezati sa događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjenja vrijednosti, prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se ispravlja kroz iskaz o ukupnom rezultatu u mjeri koja neće rezultirati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizovani trošak da nije došlo do priznavanja umanjenja vrijednosti na datum kada je umanjenje vrijednosti ispravljeno.

3.8.7. Prestanak priznavanja finansijske imovine

Fond prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Fond ne prenese niti zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Fond nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

3.8.8. Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući i obaveze po kreditima, se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za transakcijske troškove. Ostale finansijske obaveze se naknadno vrednuju po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope. Metoda efektivne kamate je metoda obračuna troškova amortizacije finansijske obaveze i određivanja troška kamate za relevantni period. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća plaćanja u gotovini kroz očekivani period trajanja finansijske obaveze, ili, gdje je to moguće, u kraćem periodu.

3.8.9. Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Fond prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada, su obaveze Fonda otpuštene, otkazane ili ističu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. PRIHODI OD PRODAJE

Prihodi od prodaje u 2023. godini iznose EUR 21.020.000 (u 2022. godini: EUR 18.024.000) i odnose se na prihode od premija za zaštitu depozita. Prihodi od premija za zaštitu depozita predstavljaju sredstva koja su kreditne institucije u Crnoj Gori u obavezi da uplate Fondu u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list CG“, br. 72/19) i Odluci o visini redovne premije za 2023. godinu koju kreditne institucije plaćaju Fondu („Sl. list CG“, br. 122/22).

5. OSTALI PRIHODI IZ POSLOVANJA

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Prihodi od naplaćenih potraživanja po osnovu isplate garantovanih depozita iz stečajne mase Atlas Banke A.D. Podgorica i IBM A.D.	10.475.000	6.600.000
Prihodi od refundacija	12.638	31.563
Prihodi od smanjenja obaveza	3.135	209
Ukupno	<u>10.490.773</u>	<u>6.631.772</u>

Ostali prihodi iz poslovanja u vrijednosti od EUR 10.475.000 se odnose na naplaćena potraživanja po osnovu isplate garantovanih depozita iz stečajne mase Atlas Banke A.D. Podgorica i IBM A.D. Podgorica tokom 2023. godine.

6. NABAVNA VRIJEDNOST PRODATE ROBE I TROŠKOVI MATERIJALA

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Troškovi goriva i energije	6.590	6.146
Troškovi ostalog materijala	1.021	1.375
Ukupno	<u>7.611</u>	<u>7.521</u>

7. OSTALI TROŠKOVI POSLOVANJA (REZERVISANJA I OSTALI POSLOVNI RASHODI)

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Troškovi rezervisanja	2.330	-
Troškovi naknada	33.504	35.556
Troškovi članarina	23.168	22.502
Troškovi održavanja	15.791	9.951
Troškovi revizije	5.869	5.869
PTT usluge	10.599	8.198
Ostali troškovi	22.567	15.830
Ukupno	<u>113.828</u>	<u>97.906</u>

8. AMORTIZACIJA

Trošak amortizacije u 2023. godini iznosi EUR 3.630 (u 2022. godini: EUR 6.314) i odnosi se na amortizaciju opreme iskazane u okviru pozicije Nekretnine, postrojenja i oprema (Napomena 12).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

9. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Troškovi neto zarada	165.076	141.059
Naknade članovima Upravnog odbora	63.430	60.413
Troškovi službenih putovanja	24.123	13.352
Ostali lični rashodi	1.250	4.962
Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	<u>253.879</u>	<u>219.786</u>
Troškovi poreza na zarade	27.580	20.415
Troškovi doprinosa za penzije	61.648	53.078
Troškovi doprinosa	6.476	5.174
Troškovi poreza i doprinosa	<u>95.704</u>	<u>78.667</u>
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	<u>349.583</u>	<u>298.453</u>

10. PRIHODI OD OSTALIH FINANSIJSKIH ULAGANJA I ZAJMOVA

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Prihodi od kamata - državni zapisi	104.872	22.410
Prihodi od kamata - državne obveznice	1.266.706	1.257.475
Prihodi od kamata - oročena sredstva	1.838.354	-
Ukupno	<u>3.209.932</u>	<u>1.279.885</u>

11. RASHODI PO OSNOVU KAMATA, KURSNIH RAZLIKA I DRUGIH EFEKATA UGOVORENE ZAŠTITE

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Troškovi kamata - EBRD	253.472	253.472
Troškovi kamata - oročeni depoziti	50.000	50.000
Ukupno	<u>303.472</u>	<u>303.472</u>

U 2020. godini potpisan je novi Ugovor kojim je povećan iznos raspoloživih sredstava na EUR 50.000.000 sa rokom povlačenja od 5 (pet) godina, a periodom otplate od 7 (sedam) godina.

Rashodi u iznosu od EUR 303.472 odnose se na obaveze po osnovu ugovora sa EBRD o zajmu („Stand-by“ aranžman), na iznos od EUR 50.000.000, a sastojе se od naknade za rezervisanje sredstava EBRD kao „commitment fee“ u iznosu od EUR 253.472 i troškova u iznosu od EUR 50.000 po osnovu vremenskog razgraničenja troškova obrade kredita EBRD (ukupno EUR 250.000, a u skladu sa rokom otplate raspoređeni na 5 godina po EUR 50.000 (Napomena 17)).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

12. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA

	<u>Oprema</u>
Nabavna vrijednost	
Stanje 1. januar 2022.	128.497
Nabavke	-
Prodaja	-
Stanje na dan 31. decembar 2022.	<u>128.497</u>
Nabavke	(18.090)
Prodaja/rashod	(40.103)
Stanje na dan 31. decembar 2023.	<u>70.305</u>
Ispravka vrijednosti	
Stanje 1. januar 2022.	(109.993)
Obračunata amortizacija (Napomena 8)	(6.314)
Prodaja	-
Stanje na dan 31. decembar 2022.	<u>(116.307)</u>
Obračunata amortizacija (Napomena 8)	(3.630)
Prodaja/rashod	67.302
Stanje na dan 31. decembar 2023.	<u>(52.635)</u>
Osnovna sredstva u pripremi 31. decembra 2022.	<u>1.642.137</u>
Osnovna sredstva u pripremi 31. decembra 2023.	<u>1.706.858</u>
Neto sadašnja vrijednost	
Stanje na dan 31. decembra 2022.	<u>1.654.327</u>
Stanje na dan 31. decembra 2023.	<u>1.724.528</u>

Osnovna sredstva u pripremi u iznosu od EUR 1.706.858 na dan 31. decembra 2023. godine se odnose na poslovnu zgradu Fonda gdje su u toku radovi na adaptaciji, kako bi se ista privela namjeni.

13. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Ulaganja u državne obveznice	38.669.104	38.641.737
Zajmovi dati zaposlenima - stambeni krediti	152.588	165.412
Ukupno	<u>38.821.692</u>	<u>38.807.150</u>

Ulaganja u državne obveznice se odnose na plasmane u obveznice Crne Gore u iznosu od EUR 38.669.104 (EUR 39.000.000 u nominalnom iznosu) sa rokom dospjeća glavnice u 2025. godini i 2027. godini sa kamatonosnim kuponima koji dospijevaju godišnje u ukupnom iznosu od EUR 1.240.650 u 2023. godini (kamatna stopa 3,375% - MNE 2025 i 2,875% - MNE 2027 na godišnjem nivou).

Zajmovi dati zaposlenima se odnose na stambene kredite odobrene 2015. godine. Krediti su inicijalno odobreni sa rokom dospjeća 15, odnosno 30 godina. Otplaćuju se mjesečnim anuitetima. Tokom 2023. godine otplaćeno je EUR 12.824 (tokom 2022. godine: EUR 12.983). Dospjeće potraživanja po osnovu datih dugoročnih kredita zaposlenima sa stanjem na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine prikazano je u narednoj tabeli (prikazani su nediskontovani budući novčani tokovi).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

13. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (Nastavak)

Rok dospijeca	31.12.2023.	31.12.2022.
Do 1 godine	12.824	12.824
1 do 3 godine	25.648	25.648
3 do 5 godina	25.648	25.648
Preko 5 godina	101.292	114.116
Ukupno krediti	165.412	178.236
<i>Minus: kratkoročni dio</i>	<i>(12.824)</i>	<i>(12.824)</i>
Ukupno	152.588	165.412

14. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

	31.12.2023.	31.12.2022.
Potraživanja po osnovu avansa datih bankama za isplatu garantovanih depozita	399.272	584.079
Potraživanja za kamate - državni zapisi	22.702	22.410
Potraživanja za kamate - državne obveznice	577.408	578.718
Stambeni krediti dati zaposlenima	12.824	12.824
Ostala potraživanja	159	159
Ukupno	1.012.365	1.198.190

Dana 4. januara 2019. godine Savjet Centralne banke CG donio je rješenje broj 0101-10202- 3/2018 kojim se u Invest Banci Montenegro A.D. (IBM) uvodi stečaj, dok je dana 5. aprila 2019. godine rješenjem CB CG br. 0101-3292-4/2019 uveden stečaj u Atlas Banci A.D. Podgorica (Atlas Banka).

Na osnovu navedenih rješenja, Fond je obavijestio deponente o nastanku "zaštićenog slučaja" i o izabranim kreditnim institucijama koje će biti posrednici u isplati garantovanih depozita kao i o mjestu i vremenu gdje deponenti mogu preuzeti svoj garantovani depozit u skladu sa Odlukom o načinu i postupku isplate garantovanih depozita (Sl. List CG br. 76/17 i 17/19). Ukupan iznos garantovanih depozita u Atlas i IBM Banci je iznosio EUR 112.617.267. Tokom 2019. godine, kreditnim institucijama posrednicima u isplati Fond je uplatio EUR 104.600.000 od čega je deponentima isplaćen iznos od EUR 101.883.600. Tokom 2020. godine, kreditnim institucijama posrednicima u isplati Fond je uplatio EUR 850.000 od čega je deponentima isplaćen iznos od EUR 1.668.102. Tokom 2021. godine, kreditnim institucijama posrednicima u isplati Fond je uplatio iznos od EUR 500.000 od čega je deponentima isplaćen iznos od EUR 1.085.699. Tokom 2023. godine kreditnim institucijama posrednicima u isplati Fond je uplatio iznos od EUR 50.000. Potraživanja u iznosu od EUR 399.272 se odnose na avansne uplate kreditnim institucijama isplatiocima koje na dan 31. decembra 2023. godine nijesu isplaćene deponentima.

15. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Kratkoročni finansijski plasmani, koji na dan 31. decembra 2023. godine iznose EUR 19.812.197 (u 2022. godini EUR 6.895.420) se odnose na državne zapise i predstavljaju tromjesečnu dužničku hartiju od vrijednosti koje izdaje Centralne banke CG u ime Ministarstva finansija Crne Gore koji dospijevaju 31.03.2024. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

16. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Gotovina na žiro računu CBCG	11.088.428	94.974.228
Kratkoročni finansijski plasmani - prekonocni	104.838.354	-
Blagajna	74	1.579
Ukupno	<u>115.926.856</u>	<u>94.975.807</u>

U skladu sa Ugovorom o izvršavanju međunarodnih platnih transakcija Fonda i primanju u depozit novčanih sredstava Fonda, iz jula izvještajne 2023. godine, a u skladu sa Odlukom UO Fonda o investiranju sredstava Fonda za 2023. godinu, sredstva su se prenijela u depozite oročene do 31.12.2023. godine i u prekonocne depozite kod Centralne banke CG tako da stanje navedenih sredstava na 31.12.2023 iznosi 104.838.354€.

Investiranje sredstava vrši se u skladu sa Politikom investiranja sredstava Fonda (br. 55-2/2022 od 28.02.2022. godine).

U skladu sa navedenom Politikom investiranja, Fond raspoloživa sredstva može da investira u:

- 1) Hartije od vrijednosti koje je emitovala Crna Gora, država članica EU ili njihove centralne banke ili hartije od vrijednosti za koje garantuje Crna Gora ili država članica EU;
- 2) Hartije od vrijednosti koje je emitovala kreditna institucija, finansijska institucija i/ili država koje nijesu navedene u tački 1 ovog stava, a imaju visoke rejtinge koje im je dodijelila međunarodno priznata rejting agencija;
- 3) Depozite položene u centralnim bankama i stranim kreditnim institucijama s visokim rejtingom koji dodjeljuju međunarodno priznate rejting agencije;
- 4) Ostalu imovinu niskog rizika koja podrazumijeva sljedeće kategorije:
 - o koje ulaze u prvu ili drugu kategoriju iz tabele 1 člana 336 Uredbe o kapitalnim zahtjevima EU,
 - o likvidnu imovinu shodno regulativi CBCG, odnosno shodno zahtjevima nadležnog regulatornog tijela EU,
 - o ESG (environmental, social, governance) hartije od vrijednosti koje emituju zemlje OECD-a,
 - o korpu državnih hartija od vrijednosti koje emituju zemlje OECD-a,
 - o dužničke instrumente koje emituje opština, koji imaju značajno visok koeficijent dobiti u odnosu na rizik ili vrlo nizak rizik koji se mjeri metodama procjene rizika.

Nakon povraćaja značajnog dijela sredstava iz stečajne mase IBM i Atlas banke, te naplatom premije tokom u periodu od 2020-2023 godine, stvorili su se uslovi za ulaganje sredstava tako da je tokom 2023. godine Fond investirao u državne zapise Crne Gore.

17. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Aktivna vremenska razgraničenja na dan 31. decembra 2023. godine iznose EUR 50.000 (31. decembra 2022. godine: iznose EUR 100.000) i odnose se na unaprijed plaćenu naknadu za odobrenje kreditnih sredstava na osnovu aranžmana sa EBRD (Napomena 11).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

18. KAPITAL

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Osnovni kapital	136.188.546	110.966.554
Neraspoređena dobit	33.941.890	25.221.991
Rezerve	9.800	
Ukupno	<u>170.140.236</u>	<u>136.188.546</u>

Fond je osnovan 2003. godine, Zakonom o zaštiti depozita (Sl. List RCG br. 40/2003). Obzirom da je Fond osnovan zakonom, nije uplaćivan osnivački ulog, već ukupan kapital predstavlja akumuliranu dobit za period od osnivanja do 31. decembra 2023. godine.

19. KRATKOROČNE OBAVEZE

Kratkoročne obaveze na dan 31. decembra 2023. i 31. decembra 2022. godine su prikazane u tabeli niže:

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Obaveze po osnovu isplate garantovanih depozita	7.098.479	7.334.090
Obaveze prema dobavljačima	1.682	1.640
Obaveze za kamate prema EBRD	100.694	100.694
Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze	6.973	6.350
Ukupno	<u>7,207,828</u>	<u>7.442.774</u>

Na osnovu odluka Centralne banke CG o uvođenju stečaja u IBM i Atlas Banci (Napomena 14) nastupio je "zaštićeni slučaj". Ukupan iznos garantovanih depozita je iznosio EUR 112.701.633 od čega je deponentima tokom 2023. godine isplaćeno EUR 234.807 (tokom 2022. godine: EUR 730.144). Obaveze u iznosu od EUR 7.098.479 se odnose na garantovane depozite čija isplata nije realizovana do 31. decembra 2023. godine.

20. FINANSIJSKI INSTRUMENTI**20.1. Kategorije finansijskih instrumenata**

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Finansijska sredstva		
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	115.926.856	94.975.807
Kratkoročni finansijski plasmani	19.812.197	6.895.420
Ostali dugoročni finansijski plasmani	38.821.692	38.807.150
Potraživanja	1.012.365	1.198.190
Ukupno finansijska sredstva	<u>175.573.110</u>	<u>141.876.567</u>
Finansijske obaveze		
Obaveze iz poslovanja	7.098.479	7,334,090
Ostale kratkoročne obaveze	109.349	108,684
Ukupno finansijske obaveze	<u>7.207.828</u>	<u>7.442.774</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

20. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (Nastavak)

20.2. Upravljanje finansijskim rizicima

Fond je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izložen određenim finansijskim rizicima i to:

- *Tržišnim rizicima,*
- *Riziku likvidnosti i*
- *Kreditnom riziku.*

Upravljanje rizicima u Fondu je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Fonda u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta. Fond ne koristi derivativne finansijske instrumente u bilo kojoj formi osiguranja protiv gubitaka usled rizika. Postoji formalni okvir za upravljanje finansijskim rizicima koji je uspostavljen u Fondu i koji je u nadležnosti UO Fonda.

20.2.1 Tržišni rizik

Rizik od promjene kursa stranih valuta

Fond nije izložen riziku od promjene kursa valuta jer obavlja svoje poslovanje u funkcionalnoj valuti okruženja.

Rizik od promjene kamatnih stopa

Poslovanje Fonda nije značajno izloženo riziku od promjene kamatnih tržišnih stopa jer su Ugovorom o izvršavanju međunarodnih platnih transakcija, zaključenim sa Centralnom bankom CG, sredstva povjerena na upravljanje Centralnoj banci CG, i investirana su u oročene depozite kod komercijalnih banaka sa visokim kreditnim rejtingom, pri čemu Fond od Centralne banke ostvaruje fiksni prinos. UO Fonda, u skladu sa aktuelnom finansijskom situacijom na svjetskom tržištu, a po obavještenju Centralne banke CG, odlučuje o daljnjim potezima angažovanja investiranih sredstava.

Po pitanju ulaganja u euroobveznice, rizik od promjene kamatnih stopa (pada cijena euroobveznica) postoji, ali bi bio materijalizovan samo u slučaju da Fond odluči da likvidira taj dio portfolija u cilju isplate garantovanih depozita, što je malo vjerovatno.

Rizik od promjene ostalih cijena

Rizik od promjene ostalih cijena uključuje promjenu cijene kapitala, promjenu cijene roba, rizik od prijevremenog plaćanja i rizik rezidualne vrijednosti. Fond nije značajno izložen ovim vrstama rizika.

20.2.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je optimizovan, jer su u slučaju potrebe, a u skladu sa Ugovorom o izvršavanju međunarodnih platnih transakcija, zaključenim sa Centralnom bankom CG, sredstva depozita likvidna u svakom trenutku odnosno dostupna na zahtjev Fonda. Zahvaljujući tome, bilo je moguće da se drugi dio sredstava investira u manje likvidne instrumente odnosno instrumente duže ročnosti (državni zapisi, euroobveznice).

UO Fonda je odgovoran za praćenje nivoa kratkoročnog finansiranja i uravnoteženje potreba kratkoročnog i dugoročnog finansiranja u skladu sa definisanim politikama investiranja.

Politika Fonda je, a rukovodeći se principima sigurnosti i likvidnosti, da se sredstva investiraju u državne zapise na rok najviše do tri mjeseca, i u državne obveznice koje se drže do isteka roka dospjeća (iskazuju se po knjigovodstvenoj vrijednosti) te se i na taj način rizik likvidnosti ublažava i minimiziraju eventualni gubici.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

20. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (Nastavak)**20.2. Upravljanje finansijskim rizicima (Nastavak)****20.2.3. Kreditni rizik**

Fond je izložen kreditnom riziku koji se definiše kao rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da svoja dugovanja izmire u potpunosti i na vrijeme prema Fondu, što bi za rezultat imalo finansijski gubitak za Fond. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Fonda po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenata, kratkoročnih i dugoročnih finansijskih plasmana.

S obzirom na prirodu sredstava Fonda, kreditni rizik se primarno vezuje za rizik ulaganja u državne dužničke instrumente (državne zapise i euroobveznice), a taj rizik je prilično nizak.

Rukovodstvo Fonda procjenjuje rizike i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti.

Rukovodstvo Fonda smatra da iznosi u priloženim finansijskim iskazima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

	31.12.2023.		31.12.2022.	
	Knjigovodstvena vrijednost	Fer Vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost	Fer Vrijednost
Finansijska sredstva				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	115.926.856	115.926.856	94.975.807	94.975.807
Kratkoročni finansijski plasmani	19.812.197	19.812.197	6.895.420	6.895.420
Ostali dugoročni finansijski plasmani	38.821.692	38.821.692	38.807.150	38.807.150
Potraživanja	1.012.365	1.012.365	1.198.190	1.198.190
Ukupno finansijska sredstva	175.573.110	175.573.110	141.876.567	141.876.567
Finansijske obaveze				
Obaveze iz poslovanja	7.098.479	7.098.479	7.335.730	7.335.730
Ostale kratkoročne obaveze i PVR	109.349	109.349	107.045	107.045
Ukupno finansijske obaveze	7.207.828	7.207.828	7.442.774	7.442.774

21. SUDSKI SPOROVI

Na dan 31. decembra 2023. godine protiv Fonda se ne vode sudski sporovi.

Takođe, na dan 31. decembra 2023. godine po tužbi Fonda vodi se jedan sudski protiv jedne od banaka - isplatioca koji se odnosi na reklamacije po osnovu isplate garantovanih depozita ukupne vrijednosti EUR 100.000.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

22. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Nakon datuma izvještajnog perioda nije bilo događaja koji bi zahtijevali korekcije ili objelodanjivanje u finansijskim izvještajima Fonda za period od 1. januara do 31. decembra 2023. godine.

Predsjednik Crne Gore je, u skladu sa članom 21 Zakona o zaštiti depozita, odlukom od 05.02.2024. godine imenovao UO Fonda, tako da na dan objavljivanja ovih finansijskih iskaza, UO Fonda čine:

- Borko Božović, direktor Direkcije za finansijsku stabilnost i nadgledanje platnih sistema u Centralnoj banci CG, predsjednik UO Fonda;
- Nina Drakić, predsjednica Privredne komore Crne Gore, član UO Fonda,
- Ivana Joličić, šefica u Direkciji za regulativu Sektora za kontrolu u Centralnoj banci CG, član UO Fonda,
- Mihailo Pejović, načelnik Direkcije za izvršenje budžeta i računovodstvo u Direktoratu državnog trezora, član UO Fonda,
- Darko Radunović, predstavnik Udruženja banaka Crne Gore, član UO Fonda.

Jedan član UO Fonda imenovan je na predlog Ministarstva finansija, jedan na predlog Privredne komore Crne Gore, jedan na predlog Udruženja banaka Crne Gore, jedan na predlog Centralne banke CG i jedan na predlog Predsjednika Crne Gore.

U 2024. godini Fond je nastavio sa isplatom garantovanih depozita deponentima banaka u stečaju. Do 29. februara 2024. godine isplaćeno je 198,46€ po osnovu garantovanih depozita za Atlas banku u stečaju, dok je kod IBM banke isplaćeno 7.518,77€.

Naplata potraživanja Fonda iz stečajne mase do 29.02.2024. godini ostvarena je u iznosu od 2.070.000 € (2.000.000€ za Atlas banku u stečaju i 70.000€ za IBM Banku u stečaju) što čini 48,13% od planiranog iznosa (4.300.000€), tako da je povrat sredstava na ukupnom nivou iznosio 82.528.240€, odnosno 73,23% (IBM 87,24% i Atlas banka 69,75%).

Obračunata je i naplaćena prva rata redovne premije u iznosu od 6.860.000€. U skladu sa Metodologijom, kreditne institucije su, od dodijeljenih 7 razvrstane u 6 (šest) klasa rizika, tako da su najmanje rizične kreditne institucije (klasa rizika 1) platile premiju po koeficijentu zbirnog rizika 75%, a najrizičnije kreditne institucije (klasa rizika 7) po koeficijentu zbirnog rizika 150%.

Ukupna sredstva na dan 29.02.2024. godine iznose 185.445.680€ od čega 104.838.353,88€ u oročenim depozitima, 39.000.000€ u obveznicama CG (u MNE 2025 - 23.880.000€ i MNE 2027 -15.120.000€), 19.812.196,88€ u državnim zapisima, 19.809.158,66€ na žiro računu, 391.554,45€ u avansima bankama za isplatu garantovanih depozita, 780.465,61€ za potraživanja za kamate na obveznice i 813.951,15€ za ostala potraživanja. Državni zapisi u iznosu od 20.000.000€ su dospjeli u martu 2024. godine.

U skladu sa Politikom investiranja, nastaviti realizaciju Ugovora o izvršavanju međunarodnih platnih transakcija Fonda i primanju u depozit novčanih sredstava Fonda potpisanog između CBCG i Fonda. U skladu sa stanjem raspoloživih sredstava Fonda, odlučivati o eventualnoj kupovini finansijskih instrumenata Crne Gore (državnih zapisa i državnih obveznica).

S obzirom na nagovještaj stabilizacije finansijskog tržišta i uslova koji idu u pravcu snižavanja kamatnih stopa (ocjena MMF-a), i na činjenicu da dosadašnji globalni ekonomski i finansijski poremećaji nisu imali reperkusije na poslovanje Fonda, štaviše u međuvremenu je i ojačao svoju likvidnu aktivu, može se konstatovati da će Fond i u narednom periodu nastaviti kontinuirani pozitivni trend poslovanja što doprinosi jačanju cjelokupnog crnogorskog finansijskog bankarskog sistema.

Fond za zaštitu depozita
Br. 102-1/2024
Podgorica, 02.04.2024. god.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

Ovim Izvještajem obuhvaćeni su:

- I. Organizaciona struktura i opis poslovnih aktivnosti Fonda za zaštitu depozita (u daljem tekstu: Fond) i podjela ovlaštenja i odgovornosti u upravljanju i rukovođenju na Upravni odbor Fonda i direktora Fonda;**
- II. Rezultati poslovanja Fonda u 2023. godini;**
- III. Aktivnosti Fonda u 2023. godini sa osvrtom na:**
 - a) Primjenu Metodologije za obračun premije na bazi rizika pojedinačne kreditne institucije (blagovremena naplata premije od strane kreditnih institucija);
 - b) Realizaciju isplate preostalog iznosa garantovanih depozita;
 - c) Aktivnosti na realizaciji projekta „**Jačanje prakse upravljanja imovinom i investicijama Fonda za zaštitu depozita**“ što podrazumijeva primjenu nove Politike investiranja i Investicione strategije sa pratećim aktima i metodologijama kao i izbor respektabilnog “asset managera i/ili Centralne banke Crne Gore (u daljem tekstu “Centralna banka”)” u cilju unaprijeđenja investicionog kapaciteta i upravljanja rizicima Fonda traženjem novih mogućnosti za plasman sredstava što je rezultiralo potpisivanjem Ugovora o izvršavanju međunarodnih platnih transakcija Fonda i primanju u depozit novčanih sredstava Fonda između Centralne banke i Fonda;
 - d) Finansijske instrumente značajne za procjenu finansijskog položaja;
 - e) Ispunjavanju obaveza prema “Stand-by” aranžmanu sa EBRD-om;
 - f) Sprovođenje stres-testa – testiranje softvera za isplatu garantovanih depozita na realnim podacima kreditnih institucija;
 - g) Usaglašavanje propisa sa Direktivama EU u oblasti osiguranja depozita;
- IV. Društveno odgovorno poslovanje;**
- V. Zaposleni;**
- VI. Zaštita podataka;**
- VII. Zaštita životne sredine;**
- VIII. Procjena rizika;**
- IX. Transparentnost poslovanja;**
- X. Obaveze u narednom periodu za nastavak poslovanja Fonda;**
- XI. Događaji nakon datuma izvještajnog perioda.**

I Fond za zaštitu depozita (organizaciona struktura i opis poslovnih aktivnosti)

Fond je osnovan Zakonom o zaštiti depozita ("Službeni list RCG" br. 40 /2003), upisan u Zavod za Statistiku pod brojem 07-12/40/03 i matičnim brojem 02417596 sa adresom u Ulici Miljana Vukova bb, Podgorica. Savjet Centralne banke imenovao je Upravni odbor Fonda 12.07.2004. godine, a Fond je zvanično počeo sa radom oktobra 2004. godine.

Osnovni cilj Fonda je zaštita deponenata od gubitka depozita ili dijela depozita u slučaju da dođe do zaštićenog slučaja-stečaja kreditne institucije ili nedostupnosti depozita, čime Fond daje dodatan doprinos očuvanju stabilnosti bankarskog i ukupnog finansijskog sistema. Sve banke (11), koje su u tom periodu imale dozvolu za rad izdatu od Centralne banke postale su članice Fonda. Za početak rada Fonda, Centralna banka je obezbijedila finansijska sredstva u iznosu od **62.500 €**.

Pored navedenih sredstava Vlada Velike Britanije preko DFID donirala je Fondu računarsku opremu i softver za isplatu garantovanih depozita u iznosu od **13.774 €**.

Na osnovu Ugovora o donaciji, koji je potpisan između Vlade Savezne Republike Njemačke i Vlade Crne Gore 04.01.2007. godine, Vlada Savezne Republike Njemačke je, preko svoje Razvojne banke (KfW), obezbijedila donaciju Fondu u iznosu od **3,0 miliona €** (od čega 0,5 miliona € za tehničku pomoć, a 2,5 miliona € finansijske pomoći) za finansiranje projekta osposobljavanja Fonda za vršenje svoje funkcije. Protokol o završetku projekta potpisan je 2012. godine i njime je konstatovano da je tehnička pomoć u iznosu od 0,5 miliona eura iskorištena, te da su sve planirane aktivnosti na osposobljavanju Fonda za redovnu djelatnost uspješno završene i da sredstva donacije u iznosu od 2,5 miliona € (sa pripadajućim kamatama) mogu da se koriste bez ograničenja.

Fond je krajem 2005. godine, fakturisao i naplatio početnu premiju. Početkom 2006. godine Fond je fakturisao i naplatio redovnu godišnju premiju za zaštitu depozita po stopi od 0,25% godišnje, a osnovicu čine ukupni depoziti banaka.

Zakonom o zaštiti depozita ("Službeni list CG" br.44 /10) Fond je u najvećem dijelu normativno usaglasio svoj status sa Direktivom br. 19/94/ EU i izmjenama br.14/09/EU. Ovim Zakonom je kroz tranzicioni period od tri godine visina garantovanog depozita podignuta sa **5.000€** na **50.000€**. Radi dostizanja planiranog koeficijenta pokriva garantovanih depozita sredstvima Fonda, Upravni odbor je u tranzicionom periodu povećao stopu premije za zaštitu depozita na 0,50% ukupnih depozita (u 2011. na 0,33 %, u 2012. na 0,38 %, u 2013. na 0,46 % a od 2014. do 2021. godine- 0,50%).

Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti depozita ("Službeni list CG" br. 47/15) skraćen je rok za početak isplate garantovanog depozita na 15 dana od dana kada Centralna banka oduzme dozvolu za rad nekoj od kreditnih institucija.

Zakonom o zaštiti depozita ("Službeni list CG" br.72/19) izvršeno je dodatno usaglašavanje sistema zaštite depozita u Crnoj Gori sa Direktivom 14/49/EU i Direktivom 14/59/EU, kojima je rok isplate skraćen na 7 radnih dana, povećan nivo zaštite depozita na 100.000 € (sa odloženom primjenom do stupanja Crne Gore u EU) te uvedena obaveza obračuna premije na bazi rizika pojedinačne kreditne institucije (sa odloženom primjenom od 01.01.2021. godine). Takođe, ovim zakonom je dodatno ojačana samostalnost Fonda u odnosu na ostale članice Mreže sigurnosti (Centralnu banku i Ministarstvo finansija).

Fond nema poslovnih jedinica. Sjedište Fonda je u Podgorici, ulica Miljana Vukova b. b.

a) Upravni odbor Fonda

Uslovi za imenovanje članova Upravnog odbora, kao i ovlašćenja i obaveza Upravnog odbora definisani su Zakonom o zaštiti depozita ("Službeni list CG" br. 72/19). Upravni odbor Fonda ima pet članova. Predsjednik Crne Gore imenuje Upravni odbor, s tim da jednog člana imenuje na predlog Ministarstva finansija, jednog na predlog Centralne banke, jednog člana na predlog Udruženja banaka Crne Gore, jednog na predlog Privredne komore Crne Gore i jednog na sopstveni predlog (predlog Predsjednika Crne Gore).

Upravni odbor Fonda u 2023. godini činili su:

- Lekić Vesko, direktor trezora Centralne banke, predsjednik Upravnog odbora;
- Vujačić Dejan, direktor sektora za kontrolu banaka Centralne banke – član Upravnog odbora;
- Mr. Božović Branislava, predstavnik Ministarstva finansija, član Upravnog odbora;
- Radunović Darko, predstavnik Udruženja banaka Crne Gore, član Upravnog odbora i
- Golubović Vlastimir – predstavnik Privredne komore Crne Gore, član Upravnog odbora.

Upravni odbor ima ovlašćenja definisana Zakonom o zaštiti depozita i Statutom Fonda, a svoj rad je regulisao Poslovníkom o radu Upravnog odbora.

Upravni odbor ima sledeća ovlašćenja:

- 1) imenuje direktora Fonda;
- 2) donosi Statut Fonda;
- 3) donosi opšte akte za koje je ovlašćen ovim zakonom;
- 4) donosi odluku o visini redovne premije;
- 5) donosi odluku o uvođenju vanredne premije i utvrđuje stopu za obračun vanredne premije;
- 6) donosi finansijski plan;
- 7) usvaja godišnje finansijske izvještaje i razmatra mišljenje i izvještaj revizora;
- 8) usvaja godišnji izvještaj o radu Fonda;
- 9) utvrđuje politiku i donosi odluke o investiranju sredstava;
- 10) donosi odluke o davanju zajma sistemu zaštite depozita države članice;
- 11) imenuje revizora;
- 12) donosi poslovnik o radu Upravnog odbora;
- 13) donosi Strateški plan Fonda;
- 14) razmatra i ocjenjuje ostvarivanje ciljeva Fonda, ciljanog nivoa i obima i nivoa pokrivenosti na redovnoj osnovi, najmanje jednom u tri godine;
- 15) vrši i druge poslove utvrđene ovim zakonom i Statutom Fonda.

U toku 2023. godine Upravni odbor je održao 11 (jedanaest) sjednica.

b) Direktor Fonda

Direktora Fonda na osnovu javnog konkursa, imenuje Upravni odbor Fonda.

Ovlašćenja direktora su:

- 1) organizuje rad i poslovanje Fonda;
- 2) predstavlja i zastupa Fond i odgovoran je za zakonitost rada;
- 3) predlaže Statut Fonda i opšte akte Fonda;
- 4) predlaže visinu redovne premije;
- 5) predlaže odluku o uvođenju vanredne premije i visinu stope za obračun vanredne premije;
- 6) predlaže finansijski plan Fonda;
- 7) predlaže godišnje finansijske iskaze Fonda uz koje prilaže mišljenje i izvještaj revizora;
- 8) predlaže godišnji izvještaj o radu Fonda;
- 9) predlaže politiku investiranja sredstava;
- 10) sprovodi odluke Upravnog odbora;
- 11) odlučuje o investiranju sredstava Fonda do iznosa utvrđenog Statutom Fonda;
- 12) odlučuje po prigovorima na utvrđenu visinu garantovanog depozita;
- 13) donosi rješenja iz člana 49 ovog zakona;
- 14) odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenih u Fondu;
- 15) stara se o korišćenju sredstava za pokrivanje troškova rada Fonda;
- 16) vrši i druge poslove u skladu sa zakonom i Statutom Fonda.

* * *

II Rezultati poslovanja Fonda u 2023. godini

Ukupni prihodi Fonda za 2023. godinu iznose **34.720.705€**.

Poslovni prihodi se ostvaruju kroz izvore finansiranja utvrđene članom 31 stav 1 Zakona o zaštiti depozita ("Službeni list Crne Gore", br. 72/19), kojim je propisano da se sredstva Fonda obezbjeđuju iz prihoda naplaćenih po osnovu redovne premije.

Prema Zakonu o zaštiti depozita, odnosno utvrđenoj Metodologiji za obračun premije na bazi rizika pojedine kreditne institucije, počevši od 2021. godine Fond implementira novi način obračuna redovne premije, koju kreditne institucije plaćaju za zaštitu depozita.

Zakonom je određeno da redovna stopa premije može iznositi do 1,20% garantovanih depozita. Imajući u vidu visinu garantovanih depozita kreditnih institucija, koji su osnovica za obračun premije koju kreditne institucije plaćaju Fondu za zaštitu depozita, visinu iznosa do sada prikupljenih sredstava po osnovu premija i investiranja, kao i preporuke FSAP misije, Upravni odbor je, na sjednici od 26.10.2023. godine donio Odluku da ciljani iznos premije u 2023. godini iznosi **21.020.000 €**.

Shodno navedenom obračunate su i naplaćene četiri rate redovne premije za 2023. godinu u prethodno iskazanom iznosu što dominantno čini poslovne prihode.

Ostale poslovne prihode čine prihodi ostvareni po osnovu naplate iz stečajne mase Atlas Banke a.d. u stečaju i IBM banke a.d. u stečaju u iznosu od **10.475.000€** kao i prihodi od refundacija u iznosu od **12.638€** (bolovanje zaposlenih) i prihodi po osnovu smanjenja obaveza za isplatu garantovanih depozita **3.134,72€**.

Pored navedenih prihoda, Fond je ostvario **finansijske prihode** u ukupnom iznosu od **3.209.932** i to po osnovu:

- investiranja sredstava u oročene depozite u iznosu od **1.838.354€**;
- investiranja sredstava u državne obveznice Crne Gore u iznosu od **1.266.706 €** i
- investiranja sredstava u državne zapise Crne Gore (ostvareni prihod od kamata u iznosu od 82.170,42€ sa dospijećem glavnice u 2023. godini i ostvareni prihod od kamata u iznosu od 22.701,48€ sa dospijećem glavnice u 2024. godini) u ukupnom iznosu od **104.872€**.

Ukupni rashodi Fonda za 2023. godinu iznose **778.815€**, od čega se **475.343€** odnosi na poslovne rashode, a **303.472€** na finansijske rashode.

Poslovne rashode čine *troškovi materijala i energije* u iznosu od **13.651€**, *rashodi za zarade, naknade i ostala lična primanja zaposlenih i članova Upravnog odbora Fonda* u iznosu od **351.110 €** (bruto zarade zaposlenih u iznosu od **218.483€**; bruto naknade članovima Upravnog

odbora u iznosu od **87.749€**; doprinosi na zarade na teret poslodavca u iznosu od **16.296€**, ostale naknade zarada i ličnih primanja **28.581€**), *troškovi amortizacije i kratkoročna rezervisanja* u iznosu **5.960€** i

Ostali poslovni rashodi u iznosu od **104.621€** a odnose se na: *troškove reklame i propagande* **5.236€**, *troškove stručnih usluga* **14.611€**; *troškove članarina međunarodnim asocijacijama osiguravača depozita* **23.168€**; *troškove telefona i ptt usluga* **10.599€**; *troškove reprezentacije* **2.802€**; *troškove platnog prometa* **37.190€** i *ostale rashode* u iznosu od **11.014€** (troškovi održavanja osnovnih sredstava - **1.008,44€**, troškovi štampanja i korićenja Godišnjeg izvještaja o radu - **1.844,42 €**, troškovi parking servisa - **1.479€**, troškovi životnog osiguranja - **1.260,32€**, troškovi stručne literature - **706,36€**, troškovi objavljivanja u javnim glasilima - **500€**, troškovi usluga ovlašćenog procijenitelja - **150€**, troškovi otpisa osnovnih sredstava - **691€**, troškovi osiguranja imovine - **1.020,90€** i troškovi regionalne EFDI konferencije - **2.354,35€**).

Finansijski rashodi iznose **303.472€** i odnose se na obaveze po ugovoru sa EBRD o zajmu („stand-by“ aranžman), na iznos od 50.000.000€, a sastoje se od naknade za rezervisanje sredstava EBRD kao commitment fee u iznosu od 253.472€ i troškova u iznosu od 50.000 € po osnovu vremenskog razgraničenja troškova obrade kredita EBRD (ukupno 250.000 €, a u skladu sa rokom otplate raspoređeni su na 5 godina po 50.000€).

Fond je u periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine ostvario pozitivan neto finansijski rezultat u iznosu od **2.906.460 €**.

III Aktivnosti Fonda u 2023. godini

a) Isplata garantovanih depozita (preostalih deponenata neisplaćenih garantovanih depozita)

Obaveza Fonda da izvrši isplatu garantovanih depozita nastaje kada Centralna banka donese rješenje o nedostupnosti depozita ili rješenje o otvaranju stečajnog postupka nad kreditnom institucijom. Fond vrši isplatu garantovanih depozita preko jedne ili više kreditnih institucija koje odabere u postupku koji je regulisan Smjernicama za izbor banke isplatioca. Svake godine, Fond na osnovu navedenih smjernica upućuje dopis kreditnim institucijama za iskazivanje interesa da kod nastanka tzv “zaštićenog slučaja” (stečaja neke kreditne institucije) bude “banka isplatiac”, koja bi izvršila isplatu garantovanih depozita. Fond sastavlja listu mogućih kreditnih institucija, od kojih bi se nakon uvođenja stečaja u nekoj od kreditnih institucija izvršio izbor “banke isplatioca”.

U toku 2019. godine, Centralna banka je oduzela dozvolu za rad Invest banci Montenegro AD Podgorica (04.01.2019. god.) i Atlas banci AD Podgorica (05.04.2019. god.).

Za isplatu deponenata Invest banke Montenegro i Atlas banke u stečaju prvobitno su određene: Societe generale banka Montenegro a.d. Podgorica (izvršeno njeno integrisanje i posluje od 2021. godine kao Crnogorska komercijalna banka a.d. Podgorica), NLB banka a.d. Podgorica i Hipotekarna banka a.d. Podgorica, a od 2022. godine isplatu vrše Crnogorska komercijalna banka a.d. Podgorica i Hipotekarna banka a.d. Podgorica a.d. do aprila 2025. godine, kada je Ugovor produžen.

Ukupni depoziti Invest banke Montenegro AD Podgorica-u stečaju iznose 39.867.785,50€ za 2.981 deponenta, **obračunati garantovani depoziti iznose 22.383.240,36€ za 2.732 deponenta.**

Zaključno sa 31.12.2023. godine isplaćeno je ukupno **21.921.830,98 € ili 97,94%** od ukupno obračunatog garantovanog depozita, odnosno ukupne obaveze Fonda da isplati garantovane depozite (u 2023. godini nije bilo isplata).

Na 31.12.2023. godine iz stečajne mase Invest Banke Montenegro u stečaju naplaćeno je ukupno **19.458.240 €** ili 86,93% ukupne obaveze (u 2023. godini povrat iz stečajne mase iznosio je 475.000 €). Za naplatu je ostalo 13,07% ili 2.925.000€.

Ukupni depoziti Atlas banke AD Podgorica-u stečaju iznose 186.397.824,03€ za 93.729 deponenta, **obračunati garantovani depoziti iznose 90.317.588€ za 90.095 deponenta.**

Zaključno sa 31.12.2023. godine isplaćeno je ukupno **83.680.521,62 € ili 92,65%**, od ukupno obračunatog garantovanog depozita, odnosno ukupne obaveze Fonda da isplati garantovane depozite (u 2023. godini, isplaćeno je ukupno **234.806,89€** ili 0,25% za 39 deponentata).

Na 31.12.2023. godine iz stečajne mase Atlas Banke u stečaju naplaćeno je ukupno **61.000.000€** ili 67,54% ukupne obaveze (u 2023. godini povrat iz stečajne mase iznosio je 10.000.000 €). Za naplatu je ostalo 32,46% ili 29.317.588€.

b) Primjena Metodologije za obračun premije na bazi rizika

Prihodi od premija za zaštitu depozita predstavljaju sredstva koja su kreditne institucije u Crnoj Gori u obavezi da uplate Fondu u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list CG“, br. 72/19) na bazi Odluke o visini redovne premije za tekuću godinu.

Prihodi od premija za zaštitu depozita Fonda obezbjeđuju se iz:

- početnih premija i
- redovne premije.

Kreditna institucija kojoj je izdata dozvola za rad od strane Centralne banke dužna je da, prije početka obavljanja djelatnosti, na račun Fonda uplati početnu premiju u iznosu 50.000€.

Kreditne institucije su dužne da godišnje premije za zaštitu depozita uplaćuju Fondu u ratama tromjesečno, odnosno kroz redovnu premiju, s tim da se početak tromjesečja računa od prvog dana januara, aprila, jula i oktobra tekuće godine.

Osnovicu za obračun redovne premije čini prosjek garantovanih depozita kreditne institucije posljednjeg dana svakog mjeseca u prethodnom tromjesečju.

Odluku o visini redovne premije donosi Upravni odbor, po pravilu do 31. oktobra tekuće godine za narednu. Kreditne institucije su dužne da redovnu premiju plaćaju početkom tromjesečja za tekuće tromjesečje, najkasnije u roku od osam dana od dana prijema fakture Fonda.

Fond je u junu 2023. godine usvojio tehničke izmjene Metodologije za obračun premije na bazi rizika pojedine kreditne institucije („Sl. list CG“, br. 129/20 i 070/23), koja je stupila na snagu 01. januara 2021. godine. Uzimajući u obzir da je pokazatelj LCR u primjeni od januara

2022.godine, do tad primjenjivani pokazatelj "Odnos likvidnosti" se zamijenio sa LCR pokazateljom.

Fond je obračunavao godišnju premiju po Odluci o visini redovne premije za 2023. godinu („Sl. list CG“, br. 122/22) i u skladu sa Metodologijom. Upravni Odbor Fonda je u 2022. godini utvrdio godišnji ciljani iznos premije za 2023. godinu na iznos od 21.020.000€ i shodno tome se vršio kvartalni obračun redovne premije za 2023. godinu u iznosu od 5.255.000€.

Fond Metodologijom utvrđuje način obračuna stepena rizičnosti svake pojedine kreditne institucije u sistemu za potrebe obračuna premije za zaštitu depozita. U skladu sa Metodologijom, za obračun redovne premije za 2023. godinu utvrđen je rejting kreditnih institucija za 2022. godinu i kreditne institucije su razvrstane u sedam klasa rizika:

Klasa rizika 1 (nijedna kreditna institucija); Klasa rizika 2 (tri kreditne institucije); Klasa rizika 3 (dvije kreditne institucije); Klasa rizika 4 (tri kreditne institucije); Klasa rizika 5 (dvije kreditne institucija); Klasa rizika 6 (nijedna kreditna institucija); Klasa rizika 7 (jedna kreditna institucija).

Obračun akontativne I-ve i II-ge rate redovne premije za 2023. godinu je bio na bazi rejtinga kreditnih institucija, utvrđenog sa podacima na 31. decembar 2021. godine, dok se korekcija III-će rate redovne premije (početak jula 2023. godine) obračunavala na bazi rejtinga utvrđenog sa podacima na 31. decembar 2022. godine i prosjecima koeficijenata na nivou crnogorskog bankarskog sistema za 2022. godinu, dobijenih od Centralne banke.

Uzimajući u obzir da je Odlukom utvrđen iznos premije, koeficijent prilagođavanja se koristio da bi se prilagodio zbir neprilagođenih, kvartalnih premija svih kreditnih institucija, da dostignu godišnji ciljani iznos od 21.020.000€. Za obračun akontativne I-ve i II-ge rate redovne premije za 2023. godinu koeficijent prilagođavanja je iznosio 88,11% i 86,73% dok je sa korekcijom III-će rate redovne premije korigovan na iznose 85,84% i 84,36%. Koeficijent prilagođavanja za III-ću i IV-tu ratu je iznosio 82,67% i 77,34%.

Rejting kreditnih institucija za 2022.godinu, na osnovu podataka iz finansijskih izvještaja kreditnih institucija i podataka koje je dostavila Centralna banka sa stanjem na dan 31. decembar 2022. godine se: kod jedne kreditne institucije poboljšao se rejting u odnosu na rejting za 2021. godinu, smanjio kod četiri kreditne institucije, a ostao nepromijenjen kod šest kreditnih institucija.

c) Investicione aktivnosti

Investiranje sredstava vrši se u skladu sa Politikom investiranja sredstava Fonda (br. 55-2/2022 od 28.02.2022.godine).

U skladu sa navedenom Politikom investiranja, Fond raspoloživa sredstva može da investira u:

- 1) Hartije od vrijednosti koje je emitovala Crna Gora, država članica EU ili njihove centralne banke ili hartije od vrijednosti za koje garantuje Crna Gora ili država članica EU;
- 2) Hartije od vrijednosti koje je emitovala kreditna institucija, finansijska institucija i/ili država koje nijesu navedene u tački 1 ovog stava, a imaju visoke rejtinge koje im je dodijelila međunarodno priznata rejting agencija;

- 3) Depozite položene u centralnim bankama i stranim kreditnim institucijama s visokim rejtingom koji dodjeljuju međunarodno priznate rejting agencije;
- 4) Ostalu imovinu niskog rizika koja podrazumijeva sljedeće kategorije:
 - o koje ulaze u prvu ili drugu kategoriju iz tabele 1 člana 336 Uredbe o kapitalnim zahtjevima EU,
 - o likvidnu imovinu shodno regulativi Centralne banke Crne Gore, odnosno shodno zahtjevima nadležnog regulatornog tijela EU,
 - o ESG (environmental, social, governance) hartije od vrijednosti koje emituju zemlje OECD-a,
 - o korpu državnih hartija od vrijednosti koje emituju zemlje OECD-a,
 - o dužničke instrumente koje emituje opština, koji imaju značajno visok koeficijent dobiti u odnosu na rizik ili vrlo nizak rizik koji se mjeri metodama procjene rizika.

U 2023. godini investiranjem sredstava, shodno Politici investiranja odnosno Odluci o investiranju za 2023. godinu, Fond je ostvario ukupni finansijski prihod u iznosu od **3.209.932€** i obuhvata prihod na uložena sredstva u oročene depozite kod Centralne banke u iznosu od 1.838.354€, prihod na uložena sredstva u hartije od vrijednosti koje je izdala ili garantuje Crna Gora u iznosu od 1.371.578 € (od čega 1.266.706€ od prinosa po osnovu godišnjeg kupona državnih obveznica i 104.872€ od ostvarenih kamata na kupovinu šestomjesečnih državnih zapisa koji su dospjeli u maju 2023. godine i tromjesečnih državnih zapisa sa rokom dospjeća u 2024. godini).

Aktivnosti na realizaciji projekta „Jačanje prakse upravljanja imovinom i investicijama Fonda za zaštitu depozita “što podrazumijeva primjenu nove Politike investiranja, Investicione strategije sa pretećim aktima i metodologijama i izbor respektabilnog “asset managera” za upravljanje imovinom Fonda i/ili Centralne banke što je rezultiralo potpisivanjem Ugovora o izvršavanju međunarodnih platnih transakcija Fonda i primanju u depozit novčanih sredstava Fonda između Centralne banke i Fonda;

Sa EBRD-om je, u julu 2020. godine, zaključen Ugovor o donaciji, kojim se obezbjeđuje finansiranje tehničke pomoći Fondu za realizaciju projekta „Jačanje prakse upravljanja imovinom i investicijama Fonda za zaštitu depozita “. Za realizaciju ovog projekta zaključen je ugovor sa izabranim konsultantom, konzorcijumom konsultanata koji predvodi PricewaterhouseCoopers Consulting d.o.o. Beograd. Cilj ovog projekta je izrada nove Politike investiranja i Investicione strategije Fonda kako bi se unaprijedio investicioni kapacitet i upravljanje rizicima Fonda traženjem novih mogućnosti za plasman sredstava.

U prvom kvartalu 2022. godine, usvojeni su novi dokumenti Fonda – Politika investiranja i Investiciona strategija sa pretećim aktima i metodologijama čime je završena jedna faza projekta, a zatim su, u okviru sledeće faze, u decembru 2022. godine upućena pozivna pisma na osam, od strane konsultanta, predloženih adresa renomiranih kompanija u cilju izbora profesionalnog društva za upravljanje imovinom (AMC).

Ponudu za pružanje usluga u 2023. godini dostavio je samo DWS Group GmbH&Co. Takođe je i Centralna banka, kojoj se u skladu sa Politikom investiranja sredstava Fonda za zaštitu depozita može povjeriti vršenje investicionih aktivnosti, bez sprovođenja postupka predviđenog Smjernicama za eksternalizaciju investicionih aktivnosti, dostavila predlog Ugovora o izvršenju

međunarodnih platnih transakcija Fonda i primanju u depozit novčanih sredstava Fonda od strane Centralne banke.

Upravni odbor je, imajući u vidu neizvjesnost koja karakteriše dalja kretanja na globalnom finasijskom tržištu, ocijenio da poštovanje sigurnosti i likvidnosti, kao prioritarnih principa u poslovanju Fonda, nalaže da se investicione aktivnosti povjere Centralnoj banci. Ugovorom o izvršenju međunarodnih platnih transakcija Fonda i primanju u depozit novčanih sredstava Fonda od strane Centralne banke rizik Fonda prilikom plasiranja sredstava je minimiziran (smatra se optimalnim) sa aspekta likvidnosti i sigurnosti. U vezi sa navedenim, Upravni Odbor Fonda je donio Odluku da se povjerava Centralnoj banci vršenje investicionih aktivnosti za potrebe Fonda za zaštitu depozita, uz ocjenu, da se u narednom periodu, nakon stabilizacije na globalnim finasijskim tržištima, može ponovo razmotriti mogućnost nalaženja optimalnih načina upravljanja imovinom i investicijama Fonda.

d) Finasijski instrumenti značajni za procjenu finasijskog položaja

Fond je ostvario kamatni prihod u 2023. godini u iznosu od 1.266.706 € po osnovu investiranja sredstava, u dugoročne dužničke hartije od vrijednosti - **državne euroobveznice MNE-2025 i MNE2027** kojima se trguje na međunarodnom finasijskom tržištu. Nominalni iznos navedenih hartija od vrijednosti je 39.000.000€ (38.669.104€ po knjigovodstvenoj vrijednosti) sa ukupnim kuponskim prinosom do dospijeca u iznosu od 3.709.463€ po kamatnoj stopi 3,375% za obveznice **MNE-2025** i ukupnim kuponskim prinosom do dospijeca u iznosu od 3.042.900€ po kamatnoj stopi 2,875% za obveznice **MNE-2027**. Njihova vrijednost iskazana je u bilansu stanja po vrijednosti koja se razlikuje od njihove stvarne tržišne vrijednosti, a iz razloga što se navedene hartije drže do isteka roka dospijeca na koji glase.

Prinos po osnovu kupona državnih euroobveznica MNE-2025 isplaćen je u ukupnom iznosu od 805.950€, odnosno državnih euroobveznica MNE-2027 u iznosu od 434.700€ što zajedno čini ukupni kuponski prinos obveznica u iznosu od 1.240.650€ isplaćen u 2023. godini. Knjigovodstveno obračunati kamatni prihod po osnovu navedenih obveznica u 2023. godini iznosi 1.266.706€ (razlika u iznosu od 26.056 € odnosi se na korekciju nakon primjene diskonta odnosno amortizacije premije po osnovu troška kupovne cijene obveznice).

Pored navedenog, portfolio Fonda na 31.12.2023. godine obuhvata ulaganja sredstava iz decembra 2023. godine, u nominalnom iznosu od 20.000.000 € (19.812.197€ po knjigovodstvenoj vrijednosti) u dužničke kratkoročne hartije od vrijednosti – **državne zapise**, koje je emitovala Crna Gora, po kamatnoj stopi od 3,75%, na period od 90 dana (187.803,12€ ostvaren ukupni prinos od kamata sa dospijecem glavnice u 2024. godini), bez troškova naknada za učešće na aukciji.

Imajući u vidu prethodno navedeno, Investicioni portfolio Fonda na 31.12.2023. godine ukupno iznosi 59.000.000€ u hartijama od vrijednosti, iskazanim u nominalnoj vrijednosti odnosno 58.481.301€ po knjigovodstvenoj vrijednosti.

U skladu sa Ugovorom o izvršavanju međunarodnih platnih transakcija Fonda i primanju u depozit novčanih sredstava Fonda, u julu izvještajne 2023. godine, a u skladu sa Odlukom Upravnog odbora Fonda o investiranju sredstava Fonda za 2023. godinu, sredstva su se prenijela u oročene depozite kod Centralne banke.

Kada se uzmu u obzir prethodno navedena sredstva u iznosu od 104.838.353,88 koja je Fond plasirao u oročene depozite kod Centralne Banke, investicioni portfolio, iznosi ukupno 163.838.353,88€.

e) “Stand-by” aranžman sa EBRD;

Fond je 2010. godine potpisao Ugovor sa EBRD o stand by” aranžmanu na iznos od 30 miliona €, sa mogućnošću korištenja sredstava u periodu od 7 godina. Nakon isteka roka na koji je Ugovor potpisan, isti je Aneksima produžavan dva puta, na period od godinu dana.

U cilju obezbjeđenja veće sigurnosti depozita u kreditnim institucijama, odnosno stabilnosti cjelokupnog finansijskog sistema, Fond je u novembru 2020. godine sa EBRD zaključio novi Ugovor o „Stand-by “aranžmanu na iznos od 50 miliona €. Ovim Ugovorom je omogućeno da, za mogući scenario nastanka zaštićenog slučaja (stečaja) kod jedne od kreditnih institucija iz poslovnog sistema, Fond može koristiti navedena sredstva za isplatu garantovanih depozita za period od 5 godina od dana potpisivanja Ugovora i rokom za otplatu od 7 godina.

Kada se uzmu u obzir sopstvena sredstva Fonda i sredstva ovog aranžmana, može se konstatovati da, u slučaju potrebe, postoji veoma velika garancija da Fond može ispuniti svoj osnovni zadatak postojanja (kako je to već pokazao i na primjerima stečaja u dvije kreditne institucije tokom isplate garantovanih depozita u periodu od 2019 - 2023. godine).

f) Sprovođenje stres-testa – testiranje softvera za isplatu garantovanih depozita na realnim podacima kreditnih institucija;

Na osnovu člana 41 stav 1 Zakona za zaštitu depozita ("Službeni list CG" br. 72/19), Fond je u oktobru 2023. godine sproveo testiranje otpornosti sistema zaštite depozita na stres i sposobnosti kreditnih institucija da dostave podatke o deponentima, depozitima i njihovim dospjelim obavezama i mogućnosti da, u slučaju potrebe, preuzmu ulogu banke isplatioca i izvrše isplatu garantovanih depozita.

Testiranje je sprovedeno u skladu sa Uputstvom za potrebe testiranja otpornosti sistema zaštite depozita na stres i sposobnosti kreditnih institucija da dostave podatke i Programom za sprovođenje stres testova.

Program se donosi za razdoblje od tri godine i obuhvata scenarije intervencije i testna područja. Po Programu za period 2022-2024.godina, u drugoj godini testiranja – 2023. godini, planirano je i sprovedeno testiranje tri kreditne institucije.

Rezultati testiranja su pokazali da testirane kreditne institucije imaju evidencije o deponentima, njihovim depozitima i obavezama i da se kod simuliranog nastanka “zaštićenog slučaja” mogu isti preuzeti za potrebe utvrđivanja visine garantovanog depozita. Takođe, kreditne institucije imaju kapacitet da preuzmu funkciju “banke isplatioca” i u zakonski propisanom roku započnu isplatu garantovanog depozita. Svrha ovog testiranja je bila višestruka jer su kreditne institucije prilikom testiranja, eliminisale postojeće nedostatke u svojim bazama u cilju usaglašavanja dostavljenih podataka za potrebe „zaštićenog slučaja“ tako da su predstavnici kreditnih institucija iskazali zadovoljstvo uspjehom testiranja.

Takode, zaposleni u Fondu su potvrdili osposobljenost da koristeći softversko rješenje, brzo i efikasno izvrše obračun i počnu isplatu garantovanih depozita u zakonskom roku.

Na bazi sprovedenog testiranja opšti zaključak je da je ispunjen cilj provjere spremnosti učesnika testiranja u skladu sa Zakonom, u slučaju nastanka zaštićenog slučaja, i potvrđena finansijska sposobnost Fonda jer su raspoloživa sredstva Fonda bila dovoljna za isplatu garantovanih depozita u sva tri hipotetički zaštićena slučaja testiranih kreditnih institucija.

g) Aktivnosti na usaglašavanju zakonskih propisa sa Direktivama EU

U postupku pristupanja Evropskoj uniji Crna Gora je, između ostalog, preuzela obavezu da svoje zakonodavstvo u oblasti finansijskog sistema usaglasi sa Direktivom o zaštiti depozita 2014/49/EU i Direktivom o sanaciji kreditnih institucija i investicionih društava 2014/59/EU.

Direktivom o zaštiti depozita (14/49/EU), predviđen je limit osiguranja na 100.000 €. U toku pregovaračkih sastanaka u Briselu, definisano je da se ovaj nivo zaštite uvede danom pristupanja Crne Gore u EU, dok bi se skraćenje roka za isplatu na 7 radnih dana postiglo kroz tranzicioni period do 2024. godine (kao i u EU). Usaglašavanje sa predmetnim direktivama izvršeno je usvajanjem paketa zakonskih propisa krajem 2019. godine, tj. usvajanjem Zakona o kreditnim institucijama, Zakona o sanaciji kreditnih institucija, Zakona o zaštiti depozita i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stečaju i likvidaciji banaka.

Zakon o zaštiti depozita i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o stečaju i likvidaciji kreditnih institucija su stupili na snagu početkom 2020. godine, dok su Zakon o kreditnim institucijama i Zakon o sanaciji kreditnih institucija stupili na snagu početkom 2022. godine.

Usaglašavanje crnogorskog sistema zaštite depozita sa Direktivom 2014/49/EU i Direktivom 2014/59/EU se sastoji u sljedećem:

- Primjena obračuna premije na bazi rizika pojedine kreditne institucije od 01.01.2021.godine;
- Skraćen je rok za početak isplate garantovanih depozita na 7 radnih dana;
- Proširen obim garantovanog depozita – uveden privremeno visoki saldo;
- Fond ima veću samostalnost, odgovornost i nezavisnost kroz sledeće aktivnosti:
 - testiranje otpornosti sistema zaštite depozita na stres;
 - mogućnost učešća u finansiranju sanacije kreditnih institucija u cilju sprječavanja nastanka „zaštićenog slučaja“

Zakonom o zaštiti depozita vrši se i usaglašavanje sa Osnovnim principima za efikasan sistem zaštite depozita, izdatim od Međunarodne asocijacije institucija za osiguranje depozita (Core Principles for effective Deposit Insurance Systems, IADI), koje u postupku ocjene usaglašenosti i ispunjavanja preporuka u okviru FSAP misije, primjenjuju Svjetska banka i Međunarodni monetarni fond.

Zakon o zaštiti depozita je u potpunosti implementiran primjenom Metodologije za obračun premije na bazi rizika pojedine kreditne institucije počev od 01. januara 2021. godine.

IV Društveno odgovorno poslovanje

Fond za zaštitu depozita poštuje principe društveno odgovornog poslovanja na svim nivoima funkcionisanja organizacionog sistema kroz uspostavljeni Etički kodeks, Poslovnik o radu i poštovanje zakonske regulative. U 2023. godini nije izdvajao finansijska sredstva za podršku subjektima van svog sistema.

V Zaposleni

Sistematizacija poslova i radnih zadataka u Fondu definisana je Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Fondu za zaštitu depozita (br.160/2 od 04.05.2016...297-3/2022 od 28.10.2022. godine). Poslovi i zadaci su podijeljeni na: pravne i administrativne poslove, poslove plana i analize, poslove procjene rizika kreditnih institucija, poslove investiranja sredstava i finansijske, IT poslove i računovodstvene poslove.

Stalna intencija Fonda je jačanje njegovih stručnih kapaciteta u dijelu spremnosti i specijalizovanih znanja da se sredstva Fonda investiraju na najbolji mogući način, kroz edukaciju i obuku koju će sprovoditi izabrani asset manager za upravljanje imovinom Fonda i/ili Centralna banka.

S obzirom na značaj i osnovnu svrhu postojanja Fonda, neophodno je planirati sredstva za kontinuirano ulaganje u unaprjeđenje i nadogradnju softera za isplatu garantovanih depozita, kao i u usavršavanje i nadogradnju znanja kadra iz IT sektora. U 2023. godini je, uz tehničku pomoć predstavnika firme „Dialog“ (autori softvera za isplatu), a u cilju povećanja stepena zaštite i sigurnosti isplate garantovanih depozita, izvršena nadogradnja i unaprjeđenje softverske aplikacije koja se koristi za isplatu garantovanih depozita u slučaju nastupanja zaštićenog slučaja. U tu svrhu usvojen je predlog Pravilnika o izmjenama Pravilnika o podacima i informacijama koje kreditna institucija dostavlja Fondu za zaštitu depozita kojim je propisan, pored ostalih neophodnih, dodatni podatak o deponentu, kao mjera sigurnosti, koji su kreditne institucije dužne dostaviti Fondu.

Fond je, vodeći računa o stručnom usavršavanju svojih zaposlenih, u skladu sa finansijskim planom za 2023. godinu, izdvojio sredstva za ulaganje u obrazovanje.

Zaposlenima je omogućeno da se u okviru kombinovanog programa obuke edukuju putem učešća na seminarima i radionicama koje organizuju međunarodne asocijacije fondova (IADI i EFDI). Za ove namjene u 2023. godini direktno je utrošeno 19.451€.

Kroz polise zdravstvenog osiguranja i osiguranja od nezgoda obuhvaćeni su svi zaposleni u Fondu.

U Fondu se vodi računa o rodnoj ravnopravnosti (u Fondu, od ukupno 8 zaposlenih, 5 zaposlenih ili 62,5% čine žene). Sa visokom stručnom spremom zaposleno je svih 8 izvršilaca.

Radi trajnog rješavanja stambenih potreba zaposlenih, Fond je u 2015. godini odobrio dugoročne kredite za 6 (šest) zaposlenih, koji se uredno vraćaju u mjesečnim ratama.

VI Zaštita podataka

U svom poslovanju Fond se pridržava načela zaštite podataka, koristeći sigurnosne mjere za razmjenu podataka sa kreditnim institucijama i Centralnom bankom. Korišćenje posebne (zaštićene) linije za razmjenu podataka kod isplate garantovanog depozita je obavezno, čime se podaci kreditnih institucija i Fonda štite od neovlašćenog pristupa podacima. Posebna linija se iznajmljuje od Crnogorskog telekoma i obnavlja se godišnje za potrebe obaveze isplate garantovanih depozita preko banaka isplatioca, a istovremeno služi i za vježbe simulacije “zaštićenog slučaja” kod ostalih kreditnih institucija.

Upravni odbor Fonda donio je neophodne akte, kojima se regulišu zaštita podataka i ponašanje članova Upravnog odbora i zaposlenih u Fondu. To su:

- “Pravilnik o poslovnoj tajni” (br.374/1 od 10.09.2012. i 184/7 od 02.07.2020.), kojim je određeno šta se smatra poslovnom tajnom i kako se koriste podaci, te njihova zaštita od neovlašćenog korišćenja:
- “Etički kodeks” (br.184/6 od 02.07.2020.), kojim su ustanovljeni osnovni principi ponašanja članova Upravnog odbora i zaposlenih u Fondu, odnosi sa javnošću i prema klijentima i
- “Plan integriteta Fonda za zaštitu depozita” (br.217-6/2022 od 30.09.2022.), kojim je definisan način procjene rizika za svaku pojedinačnu moguću pojavu narušavanja pravila i procedura, konflikta interesa i mogućih koruptivnih radnji, te način eliminacije takvih pojava. Lice zaduženo za sprovođenje plana Integriteta prati situaciju, obavještava direktora i Upravni odbor Fonda i dostavlja redovne izvještaje nadležnom organu.

VII Procjena rizika

Osnovni principi kojima se Fond rukovodi u investiranju sredstava su sigurnost, likvidnost, transparentnost i dobit od investiranja. Ni u jednom slučaju princip dobiti ne smije biti pretpostavljen principu sigurnosti i likvidnosti sredstava.

Pored sigurnosti, veoma važan faktor je likvidnost. Imajući u vidu ova dva principa, veoma je sužen dijapazon u kojem Fond može investirati sredstva.

Fond nije izložen valutnom riziku (sredstva investiramo isključivo u eurima), kao ni riziku zemlje.

Na kraju godine rizik likvidnosti se procjenjuje kao optimizovan jer su, u slučaju potrebe, a u skladu sa Ugovorom o izvršavanju međunarodnih platnih transakcija, zaključenim sa Centralnom bankom, sredstva likvidna u svakom trenutku odnosno dostupna na zahtjev Fonda. Zahvaljujući tome, bilo je moguće da se drugi dio sredstava investira u manje likvidne instrumente odnosno instrumente duže ročnosti (državni zapisi, euroobveznice).

Politika Fonda je, a rukovodeći se principima sigurnosti i likvidnosti, da se sredstva investiraju u državne zapise na rok najviše do tri mjeseca, i u državne obveznice koje se drže do isteka roka dospjeća (iskazuju se po knjigovodstvenoj vrijednosti), te se i na taj način rizik likvidnosti ublažava i minimiziraju eventualni gubici.

Smatramo da Fond praktično nije izložen riziku novčanog toka, kao i riziku promjene kamatnih tržišnih stopa jer je pomenutim Ugovorom definisano da Centralna banka investira sredstva u oročene depozite kod komercijalnih banaka sa visokim kreditnim rejtingom, a da zauzvrat Fondu plaća fiksni prinos. Sa druge strane, po pitanju ulaganja u euroobveznice, rizik likvidnosti i rizik od promjene kamatnih tržišnih stopa (pada cijena euroobveznica) postoji, ali bi bio materijalizovan samo u slučaju da Fond odluči da likvidira taj dio portfolija u cilju isplate garantovanih depozita, što je malo vjerovatno, tako da se može konstatovati da je isti značajno umanjen budući da se dio portfolija koji se odnosi na hartije od vrijednosti drži do dospelosti, uz računovodstveni tretman u skladu sa time.

Što se tiče internih kontrola, sa trenutnim brojem zaposlenih nije moguće uspostaviti posebnu jedinicu interne kontrole, pa direktor Fonda putem nadzora "četvoro očiju" vrši internu kontrolu zaposlenih u obavljanju poslova. Fond će u narednom periodu razmotriti mogućnost uspostavljanja unutrašnje revizije njenim obavljanjem od strane jedinice za unutrašnju reviziju drugog subjekta, na osnovu sporazuma, uz prethodnu saglasnost Ministarstva finansija.

Vrlo važan segment rada Fonda, koji u konačnom ima za cilj smanjenje operativnih rizika, predstavlja provjera funkcionisanja softvera za isplatu garantovanih depozita, u pogledu brze isplate garantovanih depozita, odnosno intencija da se vrijeme od uvođenja zaštićenog slučaja do stavljanja sredstava u iznosu garantovanog depozita na raspolaganje deponentima, skрати na najmanju moguću mjeru. Cilj koji treba postići je da isplata počne u roku od 7 radnih dana od dana nastupanja zaštićenog slučaja.

To zahtijeva brzu dostavu podataka od strane kreditne institucije u kojoj je nastupio zaštićeni slučaj sa jedne strane, brzu i kvalitetnu obradu podataka u softveru za isplatu garantovanih depozita i odabir jedne ili više kreditnih institucija koje će u datom slučaju biti "banka isplatilac". Radi potpune provjere softvera Fonda i ažurnosti podataka koje dostavljaju kreditne institucije, neophodno je izvršiti, jednom u tri godine, testiranje "zaštićenog slučaja" što je i Zakonom propisano.

Navedeno testiranje Fond sprovodi prema Uputstvu za sprovođenje testiranja. Uzimajući u obzir trenutni broj kreditnih institucija u crnogorskom bankarskom sistemu i značaj ovog testiranja neophodno je isto sprovoditi godišnje najmanje kod 3 ili 4 kreditne institucije iz Sistema. Na taj način, Fond će provjeriti funkcionalnost ukupnog Sistema zaštite depozita, kako sa stanovišta softverske aplikacije i obučenosti zaposlenih u Fondu, tako i sa stanovišta kreditnih institucija i njihovog ispunjavanja uslova da se u datom slučaju jave kao "banka isplatilac".

Ovi testovi će pomoći i radi upotpunjavanja procedura za isplatu garantovanog depozita, kako onih koje se odnose na Fond, tako i onih koje su vezane za kreditne institucije.

Posebna pažnja prilikom testiranja biće usmjerena na obuku zaposlenih u izabranoj „banci isplatiocu“, koja je istovremeno i „kreditna institucija u kojoj je nastupio zaštićeni slučaj“ za upotrebu softvera za isplatu garantovanih depozita.

VIII Zaštita životne sredine

Fond koristi prostorije (84m²) Centralne banke i u skladu sa obavezama i procedurama regulisanim međusobnim ugovorom, poštuje principe zaštite životne sredine.

Sve aktivnosti Centralne banke vezane za adaptaciju i renoviranje zajedničkih prostorija u cilju smanjenja uticaja na životnu sredinu, podržane su u odgovarajućem iznosu (učešćem u % prostora koji koristimo u odnosu na ukupan prostor). Ukupna izdvajanja po osnovu zakupa poslovnog prostora (gdje je uračunato i korišćenje električne energije i vode) iznosila su **5.544,83€**. Obzirom na karakter poslovanja, Fond nema uticaja na zaštitu životne sredine.

IX Transparentnost poslovanja

Fond se u svom radu koristi principima transparentnosti, kako u izvještavanju prema nadležnim tijelima, tako i u obavještavanju šire javnosti o svom poslovanju.

O svom poslovanju Fond sačinjava Godišnji izvještaj o radu (koji je usvojio Upravni odbor Fonda) i isti, zajedno sa Finansijskim izvještajima i izvještajem nezavisnog revizora, dostavlja Vladi i Skupštini Crne Gore na razmatranje, a Predsjedniku Crne Gore i Centralnoj Banci na upoznavanje.

Godišnji izvještaj se publikuje na internet stranici Fonda (www.fzdcg.org).

Komunikacionom strategijom je utvrđena struktura komunikacionih alata za nastavak unaprjeđenja informisanosti stručnog i javnog mnjenja i pojedinih ciljnih grupa o pitanjima koja se tiču sistema zaštite depozita, kao i promovisanje aktivnosti Fonda (intervjui po pozivu, redovna komunikacija sa kreditnim institucijama, deponentima i zainteresovanim licima gdje se pružaju informacije emailom, telefonom i ličnim kontaktom). U 2023. godini je sprovedena Anketa o istraživanju javnog mnjenja o percepciji rada Fonda za zaštitu depozita kao važan segment u razumijevanju svijesti građana Crne Gore o zaštiti njihovih depozita u slučaju nastupanja zaštićenog slučaja. Ovo istraživanje je pokazalo da je opšte znanje građana o sistemu zaštite depozita kao i njihova percepcija o djelovanju Fonda za zaštitu depozita bilo na zadovoljavajućem nivou sa ocjenom unaprijeđenja komunikacionih alata i dodatne edukacione kampanje u cilju njihove bolje informisanosti i znanja iz ove oblasti.

Sve informacije o aktivnostima Fonda, kao i ključne poruke dostupne su posredstvom Internet stranice Fonda koja je u potpunosti redizajnirana i nadograđena da odgovori zahtjevima svih zainteresovanih subjekata. Pored Zakona, publikuju se i svi podzakonski akti koji su u obavezi da se javno objave.

Sve akte koje donosi Upravni odbor Fonda, a odnose se na obaveze kreditnih institucija u pogledu izvještavanja ili dostavljanja podataka publikuju se u Službenom listu Crne Gore.

Putem redizajniranih flajera, koji sadrže osnovne informacije za deponente kako da raspolažu sa svojim depozitom kod nastanka zaštićenog slučaja kreditne institucije, a koji se distribuiraju svim kreditnim institucijama i dostupni su na njihovim šalterima, deponenti se mogu informisati o svojim pravima kod nastanka “zaštićenog slučaja”.

Sve nabavke za potrebe Fonda (osnovna sredstva, kancelarijski materijal, reklamiranje i oglašavanje i dr.) obavljaju se u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

X Nastavak poslovanja

Programom rada Fonda definisane su obaveze i zadaci u 2024. godini, kako bi se, u skladu sa novim Zakonom dostigao ciljani nivo pokriva garantovanih depozita sredstvima Fonda.

Zakon predviđa da je ciljani nivo sredstava Fonda 10% garantovanih depozita. U tom cilju, Fond za zaštitu depozita je stupio u zajednički projekat tehničke podrške Svjetske banke-Finsac sa ciljem izrade posebne procedure u Fondu za izračunavanje godišnjeg ciljanog iznosa sredstava (premije).

Isplata garantovanih depozita (od početka isplaćeno 105,61 miliona €-93,71%) značajno je smanjila sredstva Fonda. Međutim, povrat sredstava iz stečajne mase u iznosu od 82,52 miliona€ (73,23%), te naplata redovne premije u prethodne četiri godine (2020, 2021, 2022. i 2023. godine) u iznosu od 71,93 miliona € značajno su poboljšali finansijsku situaciju i održivost Fonda.

Sa sredstvima iz stečajne mase dvije kreditne institucije, za koje se očekuje da će biti naplaćena u 2024. godini (cca 4,3 miliona €), naplatom redovne premije u 2024. godini (27.440.000€), uključujući i sredstva po osnovu oročenih depozita (4,3 miliona €) i po osnovu isplate kupona državnih obveznica i državnih zapisa (1.240.650 i 300.000€-1.540.650€), Fond će biti finansijski dobro kapitalizovan i moći da garantuje isplatu garantovanih depozita ukoliko dođe do zaštićenog slučaja u narednom periodu. Osim toga, kreditni aranžman sa EBRD, koji je produžen na period od 5 godina, na iznos od 50 miliona €, dodatna je garancija finansijske stabilnosti Fonda.

XI Događaji nakon datuma izvještajnog perioda

Nakon datuma izvještajnog perioda nije bilo događaja koji bi zahtijevali korekcije ili objelodanjivanje u finansijskim izvještajima Fonda za period od 1. januara do 31. decembra 2023. godine.

Predsjednik Crne Gore je, u skladu sa članom 21 Zakona o zaštiti depozita, odlukom od 05.02.2024. godine imenovao Upravni odbor Fonda, tako da na dan objavljivanja ovih finansijskih iskaza, Upravni Odbor Fonda čine:

- Borko Božović, direktor Direkcije za finansijsku stabilnost i nadgledanje platnih sistema u Centralnoj banci, predsjednik Upravnog odbora Fonda;
- Nina Drakić, predsjednica Privredne komore Crne Gore, član Upravnog odbora Fonda,
- Ivana Joličić, šefica u Direkciji za regulativu Sektora za kontrolu u Centralnoj banci, član Upravnog odbora Fonda,
- Mihailo Pejović, načelnik Direkcije za izvršenje budžeta i računovodstvo u Direktoratu državnog trezora, član Upravnog odbora Fonda,
- Darko Radunović, predstavnik Udruženja banaka Crne Gore, član Upravnog odbora Fonda.

Jedan član Upravnog odbora Fonda imenovan je na predlog Ministarstva finansija, jedan na predlog Privredne komore Crne Gore, jedan na predlog Udruženja banaka Crne Gore, jedan na predlog Centralne banke i jedan na predlog Predsjednika Crne Gore.

U 2024. godini Fond je nastavio sa isplatom garantovanih depozita deponentima banaka u stečaju. Do 29. februara 2024. godine isplaćeno je 198,46€ po osnovu garantovanih depozita za Atlas banku u stečaju, dok je kod IBM banke isplaćeno 7.518,77€.

Naplata potraživanja Fonda iz stečajne mase do 29.02.2024. godini ostvarena je u iznosu od 2.070.000 € (2.000.000€ za Atlas banku u stečaju i 70.000€ za IBM Banku u stečaju) što čini 48,13% od planiranog iznosa (4.300.000€), tako da je povrat sredstava na ukupnom nivou iznosio 82.528.240€, odnosno 73,23% (IBM 87,24% i Atlas banka 69,75%).

Obračunata je i naplaćena prva rata redovne premije u iznosu od 6.860.000€. U skladu sa Metodologijom, kreditne institucije su, od dodijeljenih 7 razvrstane u 6 (šest) klasa rizika, tako da su najmanje rizične kreditne institucije (klasa rizika 1) platile premiju po koeficijentu zbirnog rizika 75%, a najrizičnije kreditne institucije (klasa rizika 7) po koeficijentu zbirnog rizika 150%.

Ukupna sredstva na dan 29.02.2024. godine iznose 185.445.680€ od čega 104.838.353,88€ u oročenim depozitima, 39.000.000€ u obveznicama CG (u MNE 2025 - 23.880.000€ i MNE 2027 -15.120.000€), 19.812.196,88€ u državnim zapisima, 19.809.158,66€ na žiro računu, 391.554,45€ u avansima bankama za isplatu garantovanih depozita, 780.465,61€ za potraživanja za kamate na obveznice i 813.951,15€ za ostala potraživanja. Državni zapisi u iznosu od 20.000.000€ su dospjeli u martu 2024. godine.

U skladu sa Politikom investiranja, nastaviti realizaciju Ugovora o izvršavanju međunarodnih platnih transakcija Fonda i primanju u depozit novčanih sredstava Fonda potpisanog između Centralne banke i Fonda. U skladu sa stanjem raspoloživih sredstava Fonda, odlučivati o eventualnoj kupovini finansijskih instrumenata Crne Gore (državnih zapisa i državnih obveznica).

S obzirom na nagovještaj stabilizacije finansijskog tržišta i uslova koji idu u pravcu snižavanja kamatnih stopa (ocjena MMF-a), i na činjenicu da dosadašnji globalni ekonomski i finansijski poremećaji nisu imali reperkusije na poslovanje Fonda, štaviše u međuvremenu je i ojačao svoju likvidnu aktivu, može se konstatovati da će Fond i u narednom periodu nastaviti kontinuirani pozitivni trend poslovanja što doprinosi jačanju cjelokupnog crnogorskog finansijskog bankarskog sistema.

Direktor
Vojin Vlahović

BDO d.o.o. Podgorica

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 149

81000 Podgorica

Montenegro

Tel: +382 20 228 449

Fax: +382 20 228 449

www.bdo.co.me

BDO d.o.o. Podgorica, privredno društvo osnovano u Crnoj Gori, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sjedištem u Velikoj Britaniji i dio je međunarodne BDO mreže firmi članica.

BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Podgorica, a limited liability company incorporated in Montenegro, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

